

OSVIT

IVE PRČIĆ BUNJEVAČKE NARODNE PISME

U prvoj knjizi Ive Prčića »Bunjevačke narodne pisme (Subotica, 1939) objavljena je nepoznata građa u šest ciklusa: pobožne, dičije, korizmene kraljičke, svatovske pisme i groktalice, dok je u ovoj knjizi građa raspoređena u sedam ciklusa: omladinske ili ljubavne pisme, bečarac, šaranac, šaljdan, divojačka pisma, moćnačka pisma i kolede. Ovim dvjema knjigama, kao i knjigom »Hrvatske narodne pjesme — groktalice«, (Matica hrvatska Zagreb, 1942.), dobijamo cjelovitu sliku usmenog narodnog pjesništva bunjevačkih Hrvata, koje je sakupljano još od prvih godina narodnog preporoda.

Prčićev folklorni prinos nije mali, a sadašnjim posthumnim objavljivanjem ove knjige »Bunjevačke narodne pisme« dobijamo, iako nepotpunu, zaokruženu cjelinu usmenog pjesništva, među kojima su omladinske ili ljubavne pjesme najbrojnije i najpopularnije liрске pjesme među bunjevačkih Hrvatima.

Nakon relativno ranog istiskivanja turske dominacije iz srednje Evrope hrvatski i srpski narod je oživio svoje nezaboravno tradicionalno usmeno stvaralaštvo, boreći se za konačno oslobođenje od stranih tlačitelja.

U preiodima ratnog zatišja i relativnog mira pjesma vraća ljudsko pouzdanje, najbrže izaziva opće promjene u raspoloženju. Naročito poslije napornog rada uzbuđuje posustalo i malaksalo srce, oslobađa prigušeni dah, uvišestručava preostalu snagu. Umorna misao i okovana mašta dobijaju laka krila za uzlete u nove radosti i igre duha. Folklorna neminovnost u životu naroda je ona prirodna stvarnost kao dopuna životu i radu koja je odlučno i odsutno utjecala da se mladež održi vitalnom, sposobnom i istrajnom u ratu i miru. Ali nije samo rad nametao određeni ritam i melodiju pjesme, već i nužnost predaha, odmora i obnavljanja utrošene energije i duševnog raspoloženja.

Izdavačko odjeljenje časopisa

RUKOVET

IVE PRČIČ: BUNJEVAČKE NARODNE PISME

BUNJEVAČKE
NARODNE PISME

Prva knjiga
KLJUČNI

IZDANJE 1950
BEOGRAD, SRBIJA

IVE PRČIČ

IZDANJE

IZDANJE 1950

BIBLIOTEKA »TRAGOM PROŠLOSTI«

UREĐUJE

REDAKCIONI ODBOR

OSVIT

Izdavačko odjeljenje časopisa »Rukovet«

BUNJEVAČKE NARODNE PISME

Prva knjiga

Sakupio i obradio

IVE PRČIĆ

OSVIT, SUBOTICA, 1971.

BUNJEVAČKE
NARODNE PISME

Imre Šafranj

prema ideji
Dragoslava Stojanovića-Sipa

IV. PRICJ

Naslovna strana:

Imre Šafranj

prema ideji

Dragoslava Stojanovića-Sipa

OMLADINSKE ILI LJUBAVNE PISME

*Ja ne pivam što ja pivat' znadem
Već ja pivam da teret rastiram.*

1. BUNJEVKA GA RODILA

Lulu pije, ranče, u tamburu bije,
Gledala ga kroz pendžer divojka:
— Vidi, majko, da, lipog junaka!
K'o da ga je carica rodila
I gospoja mlikom zadojila:
Bilje su mu ruke od rukava,
Bilji su mu zubi od bisera,
Rumenije lice od ružice. —
— Nije mene carica rodila,
Ni gospoja mlikom zadojila,
Već je mene Bunjevka rodila,
Bunjevačkim mlikom zadojila,
Od toga sam i bio i rumen! —

2. VOLIM DRAGO NEG' CAREVO BLAGO

Ej, pade inje na cviče, na voće!
Ej, Milka, Milčice, na cviče, na voće!
Ej, da Bog dade svakome što 'oće,
Ej, Milka Milčice, svakome što 'oće,
Ej, pa i meni što je meni drago,
Ej, Milka, Milčice, što je meni drago,
Ej, volim drago neg' carevo blago,
Ej, Milka, Milčice, neg' carevo blago,
Ej, na čast caru sve carevo blago,
Ej, Milka, Milčice, sve carevo blago,
Ej, kad ja imam što je meni drago,
Ej, Milka, Milčice, što je meni drago.

3. SAMO NEK' ČEŠĆE DOLAZI,

Noćom mi dragi dolazi,
S konjem mi cviće pogazi.
Ta, neka, neka, nek' gazi,
Samo nek' češće dolazi.

4. LIPU ČERKU BUNJEVAČKE GRANE

Stara dika moja sad uzdiše,
Što je mlađan ja ne ljubim više.
Dosta sam ja uzdisao gorko,
Dok si mene varala, divojko.
Tušta puta suze sam ronio,
Klećeć' sam te, neviro, molio:
Pokraj mene drugog da ne ljubiš,
Drugog ljubiš, mene mladog gubiš!
Evo sam te ja sad ostavio,
Jel sam sebi milo zadobio:
Lipu 'čerku bunjevačke grane,
A ti seli, nisi više za me.

5. KUPI MI, BABO, VOLOVE

Kupi mi, babo, volove, volove,
Kupi mi, babo, šalaj, volove.
Da orem curi dolove, dolove,
Da orem curi, šalaj, dolove;
Da sijem sitan bosiljak, bosiljak,
Da sijem sitan, šalaj, bosiljak;
Da vidim šta će iznići, iznići,
Da vidim šta će, šalaj, iznići:
Ne niče sitan bosiljak, bosiljak,
Ne niče sitan, šalaj, bosiljak;
Nit' niče ruža rumena, rumena,
Nit' niče ruža, šalaj, rumena;
Već niče zelen pelin, pelin,
Već niče zelen, šalaj, pelin,

6. DIVOJKINA PORUKA

Divojka je zelen vinac plela,
Kad oplela niz vodu puštila:
— Plivaj plivče, moj zeleni vinče!
Pa otplivaj prid Ivine dvore,
Pa ti vidi ženi li se Ive.
Ako li se oženio nije,
Nek' ne prosi udovicu mladu,
Već nek' prosi pod vincom divojku.
Udovici pelin za kosama,
Divojki je smilje i bosilje;
Udovici magla prid očima,
Divojki je sjajna misečina. —

7. ALAJ VOLIM ORATI...

Alaj volim orati
Na volovi rogati.
Kad poorem i posijem,
Sidnem pa se smijem;
Kad poorem i podrljam,
S curama se trljam.

8. PA NEK' GLEDE I BRAĆA I SELE

Sinoć mene moja dika pita:
— Volu l' vaši koji konja jaši? —
— Ti uzjaši na vašeg »Tatara«,
Pa obađi kraj našeg atara,
Pa nek glede i braća i sele,
Koga grle moje ruke bele! —

9. JA ČU IME TVOJE NA SRDAŠCE MOJE

Oj, divojko dušo, ti slatka jabuko,
Ti ne ljubi mene, a ne gubi sebe,
Jerbo sam ja junak iz daleke zemlje.
Moram ja otići, a ti ćeš ostati,
Ja ću i umriti, a ti nećeš čuti;
A kad čuješ, draga, da sam poginio,
Moje ime vezi na rukave tvoje,
Ja ću ime tvoje na srdašce moje!

10. ALAJ SU ME NAŠI OKOVALI

Alaj su me naši okovali,
Svudan prošće, a na pendžer gvožđe,
A na vrata metnili soldata.
Bog će dati soldat će zaspati,
Priskoćiću vrata i soldata,
Poljubiću ono luče bilo,
Ono luče što kroz pendžer guče.

11. DVA SE CVITA U GORICI LJUBE

Dva se cvita u gorici ljube,
Lane moje, u gorici ljube,
Zumbulj momče Karamfilj divojče,
Lane moje, Karamfilj divojče.
Opazi ji' jedna mala straža,
Lane moje, jedna mala straža,
Mala straža Zumbuljova majka,
Lane moje, Zumbuljova majka.
Ode Zumbulj gorom pivajući,
Lane moje, gorom pivajući,
A Karamfilj osta plakajući,
Lane moje, osta plakajući.
Al' besedi Zumbuljova majka,
Lane moje, Zumbuljova majka:
— Ti s' udaji Karamfilj divojče,
Lane moje, Karamfilj divojče,
Moj te Zumbulj sad uzeti neće,
Lane moje, sad uzeti neće. —
Pak besedi svom Zumbulju mladom,
Lane moje, svom Zumbulju mladom:
— Ti ne ljubi Karamfilj divojče,
Lane moje, Karamfilj divojče,,
Lipčom će te oženiti majka,
Lane moje, oženiti majka. —
Udade se Karamfilj divojče,
Lane moje, Karamfilj divojče.
Piše pismo svom Zumbulju dragom,
Lane moje, svom Zumbulju dragom:
— Kako ti je, Zumbulj momče mlado?
Lane moje, Zumbulj momče mlado?
Mene j' nana za nemilog dala,
Lane moje, za nemilog dala,
S nemilim sam čedo zadobila,
Lane moje, čedo zadobila.
Lipo sam mu ime nadomila,
Lane moje, ime nadomila.
Lipo ime: Zumbulj dite mlado,
Lane moje, Zumbulj dite mlado.
Kad ja reknem: — Moj Zumbulju bili,
Lane moje, moj Zumbulju bili. —
U meni se moje srce dili,
Lane moje, moje srce dili. —

12. SVILA BITI PA SE PODERATI

Diko bleko, šta me glediš preko,
Nije nužno da me glediš ružno.
Ružnu neću, za lipom umreću,
Al' mi naši ružnu namećedu,
'Oće meni srce da izjedu.
Volim lipu, ma sirota bila,
Nego ružnu da je na njoj svila.
Svila biti pa se poderati,
Ružna meni do groba ostati.

13. PROĐI, LUČE, KUD TE SRCE VUČE

Prođi, luče, kud te srce vuče!
— Srce vuče pokraj tvoje kuće —
A šta vuče, kad je bilo juče.
Bilo juče, pa vidilo luče.
— Juče bilo pa se namamilo! —

14. ZAGRLI ME, POLJUBI ME

Ljubio se bili golub sa golubicom,
To gledalo mlado momče sa divojčicom:
— Crven ti je kljun, golube, u golubice,
Još su usta rumenija u divojčice!
Zagrli me, poljubi me, imena ti tvog,
Zagrli me, poljubi me, pomog'o te Bog! —

15. JEDINICA — BOLESNICA

Nemoj, majko, jedinicu kleti,
Jedina je, mogla bi umreti.
Nemoj, majko, jedinicu kleti,
Jedinica navik bolesnica!
Sve joj glava na jastuku spava,
Sve joj desna noga na sokaku,
A liva joj ruka na junaku.

16. SVI SE MOMCI OŽENILI

Došla jesen i proliće,
Doš'o Đurđev dan,
Svi se momci oženili,
A ja ost'o sam.
Oj, mladosti, oj, radosti,
A ja ost'o sam.
Kiša pada, trava raste,
Gora zeleni.
I gora se s listom sasta,
A ja nemam s kim.
Oj, mladosti, oj, radosti,
A ja nemam s kim.
I ja ću se oženiti,
Ako budem zdrav.
I ja ću se oženiti
Baš na Đurđev dan.
Oj, mladosti, oj, radosti,
Baš na Đurđev dan.
Imam dragu u sokaku,
Ja je dobro znam.
Ti si lipa, čarna goro,
Mrišiš na mladost.
Oj, mladosti, oj, radosti,
Mrišiš na mladost.

17. NE GAZI MI STAZE PRIKO BAŠTE

'Ulja, diko i obišenjače,
Ne gazi mi stazu priko bašče!
Nije jesen da se ore bašča,
Nit' proliće da se sadi cvíće,
Već je zima da pijemo vina,
Piću vina dok ne bude mina,
Jišću ora' dok ne bude zora.

18. DA NAMAMI DRAGOG

Cura pendžer otvorila širom,
Da je momak udari šeširom;
Il' šeširom, ili rozmarinom,
Il' iz džepa maramicom bilom.
Nit' šeširom, niti rozmarinom,
Već iz džepa maramicom bilom.

19. PA DA VIDIŠ KAKO BEČAR SPAVA

Sedam šori, sedam cura moji',
Jedna ima što me baš ne voli.
Ni mi žavo što je cura lipa,
Već mi žavo što je sirotica.
Sirotice, zašto spavaš sama?
Šta ne zoveš i mene bečara?
Pa da vidiš kako bečar spava,
Bečar spava, oči ne zatvara.

20. KAD OSTALI, LJUBIT NEĆE

Zelen ora' deb'o 'lad,
Blago onom ko je mlad,
Jel taj ljubi danju-noću,
S Božijom pomoću, oj!
Kad ostari, ljubit' neće,
Uvenueće cveće, oj!

21. OVIM ŠOROM

Ovim šorom, jagodo,
Ovim šorom, jagodice,
Ovim šorom nigdi blata nema.
Sve švaleri, jagodo,
Sve švaleri, jagodice,
Sve švaleri na čizmam' razneli.
I švigarci, jagodo,
I švigarci, jagodice,
I švigarci na novi' opanci.
Ovim šorom, jagodo,
Ovim šorom, jagodice,
Ovim šorom divojaka nema.
Što je bilo, jagodo,
Što je bilo, jagodice,
Što je bilo, to se razudalo.
Što j' ostalo, jagodo,
Što j' ostalo, jagodice,
Što j' ostalo, na modu se dalo.

22. PO ČEMU SAM DUŠA TVOJA?

Oj, divojko, dušo moja!
— Po čemu sam duša tvoja?
Il' po Bogu il' po rodu? —
Ni po Bogu, ni po rodu,
Već što sam te poljubio.

23. A MOJ MIO, ŠTA SI SE PONIO?

A moj mio, šta si se ponio?
Ili si se lipotom ponio?
Ili si se u blago zanio?
Il' ti ne da mila majka doći?
— Moja draga, moje ime drago!
Jesam ti lip, al' se ne ponosim,
Imam blaga, al' se ne zanosim,
Ne brani mi mila majka doći,
Već sam drugu zagledao dragu! ---

24. DI BI BILA ŽENA KO DIVOJKA?

'Di bi bila žena ko divojka?
Kad je žena ruža razvijena,
A divojka pupa od ružice.
Kiša pada, a ruža opada,
Sunce sija, pupa se razvija.

25. OD ŽELJE DARIVA DRAGU

Oj, gorice, goro zelena,
U tebi je voda studena,
I u vodi cviće šareno.
A ja bi' se vode napio,
Al' ne mogu piti od leda.
Ja ću mlađan leda probiti,
P' onda ću se vode napiti.
Uskiniću cviće iz vode,
I daću ga dragoj od želje.

26. OJ, TRAVO ZELENA, BUDI MU VESELA

Oj, divojko, moja tunjo i jabuko,
Ti ne ljubi mene i ne gubi sebe,
Jel sam ti ja junak iz daleke zemlje.
Možem bolovati, a ti nećeš znati,
Možem i umriti, pa nećeš ni čuti,
Ako čuješ, dušo, nemoj da ne dođeš,
Ako dođeš, dušo, ti se selu javi:
— Ovdi je moj dragi kosti ostavio,
I bile ruke što su me grlile,
I medena usta što su me ljubila.
Oj, travo zelena, budi mu vesela,
Oj, crna zemljice, ne budi mu teška. —

27. GARAVA, RAPAVA

Garava, rapava, otvori mi vrata,
Vijaju me žandari s velikog sokaka;
Garava, rapava, otvori mi vrata,
Razbiću ti, garava, pendžer sa sokaka;
Garava, rapava, otvori mi vrata,
Kupiće ti bracika đerdan oko vrata.
— Ne luduj, ne kupuj, tvoja biti neću! —
Ludovaću, kupovaću, moja biti moraš!

28. SEDAM ŠORI, SEDAM DIKA MOJI'

Al' sam iroš, iroški se vladam!
Sedam šori, sedam dika moji':
Tri su plave, nema ji' do Save,
A tri smiđe, nema ko ji' neće,
A sedma je, brate, graorasta,
Graorasta, al' je đavolasta,
Pa me ljubi kad god se probudi.

29. MANIO BI SE, AL' NE MOŽ'

Man' se, brajko, kola i đavola,
Pa se lati pluga i volova.
— Man'o bi' se kola i đavola,
Lać'o bi' se pluga i volova;
Al' ne mogu šora i sokaka
I u njemu mladi' divojaka. —

30. MAZA AL' IMA MIRAZA

Kiša pada, zeleni se trava,
A na travi garavuša spava.
Garavuša, šteta što si mala,
Uz'o bi' te na jesen za para.
— Uzmi, diko, makar da sam mala,
Ja sam mala, doneću ti tala! —
Uz'o bi' te, al' si, diko, maza.
— Ja sam maza, al' imam miraza:
Četri vola i ormar od ora'
Četri ovce i na njima zvonce. —

31. NANA KARA, LANE ODGOVARA

Usprkos ću prkositi svitu,
Pa ću držat' komšiju za diku,
Neka čuje kad me nana pcuje,
Nana kara, lane odgovara:
— Nemoj, nane, karati mi lane!
Njiguj, nane, 'ćeri do jeseni,
Od jeseni pridaćeš je meni;
Onda ću je i ja njigovati,
S desnom rukom i liskovim prutom.

32. KARAĆE TE MAJKA

Kući, kući, Anka,
Karaće te majka!
Pitaće te majka:
— 'Di si bila, Anka?
— U bašči sam bila,
Žute tunje jila;
Žute tunje jila;
Dragoga ljubila;
Žute tunje brala,
Dragoga gledala. —

33. MILA MATI, DUGO JE ČEKATI

Čuješ mene, moje milo lane,
Ja na tebi ne nalazim mane,
Samo reci 'oćeš poći za me?
— 'Oću, diko, al' dok pitam nane!
Nana veli: — Dok ja pitam babe; —
Babo veli: — Dok nam rodi 'rana. —
A ja velim mojoj miloj nani:
— Mila mati, dugo je čekati,
Jel je 'rana istom posijana! —

34. KAD ZAPLAČE, CILOM SVITU TEŠKO

Grijota je ljubiti divojku,
Poljubiti pa je ostaviti,
Jel je teška divojačka kletva.
Kad prokune, do neba se čuje,
Kad zaplače, cilom svitu teško.

35. NAMETKINJA KUĆNA RAZMETKINJA

Tužio se jedan od momaka,
Od momaka, od gazdački' ranka:
— Bože mili, čuda golemoga!
Kod toliko gazdašaga moga,
Nisam kadar ni divojke naći.
Koju 'oću, onu mi ne dadu,
Koju neću, onu mi nameću;
A ja tužan nametkinje neću,
Nametkinja kućna razmetkinja! —

36. DA MI DADU OD VAROŠI VLADU

Da mi dadu od varoši vladu,
Da iskopam raku na sokaku,
Da sar'anim za koga ne marim,
Moju nanu i dikinu nanu,
Te dvi prije grijota j' da žive.

37. KOPA CURA VINOGRAD

Kopa cura vinograd,
Ondud iđe momak mlad:
— Dobro jutro, curo mala,
Jesi l' okopala vinograd? —
Ona njemu natrag viče:
— Šta se tebe tiče, derane! —

38. ZA SVE PITAJ

Prođi diko, isprid dvora moga,
Pa kad dođeš naspram dvora moga,
I ti vidiš koga starijega:
Šešir skidaj, u ruku celivaj,
Za sve pitaj, za mene razbiraj:
— Šta vam radi velika divojka,
Vaš 'erka, a moja švalerka?

39. TRI TUGE

Slavić 'tica mala svakom pokoj dala,
A meni junaku tri tuge zadala:
Prva mi je tuga na srdašcu mome,
Što me moja majka ne oženi mlada;
Druga mi je tuga na srdašcu mome,
Što se moja draga rasrdila na me;
Treća mi je tuga na srdašcu mome,
Što se vranac konjic poda mnom ne igra.
Od ove tri tuge umriću ti, majko,
Pa kad umrem, majko, ukopaj me lipo:
Iskopaj mi raku u polju široku,
Oko mene, majko, posadićeš cviće,
Udarićeš koplje više glave moje,
A za koplje sveži mog vranca konjica,
Zobi ćeš mu dati, al' ne daj vodice,
Nek me žali vranac, kad me draga neće.

40. KER I SENTU

Ej, Ker i Sentu daju pod arendu,
Ja ću Sentu sama arendirat',
Kudan će se dika paradirat',
Paradirat' pa lipču izbirat'
Može naći lipču od meneka,
Al' miliju nikad ni do vika.
Kad ja stanem prid kuću na gredu,
Moje oči čak u Sentu gledu:
Ej, Senta gori, mene srce boli.
Ne boli me što je Senta lipa,
Već me boli što je u njoj dika.

41. SUBOTICA NI SELO NI VAROŠ

Subotica ni selo ni varoš,
Samo jedan divojački jaroš,
Kuda iđu momci u paradu,
U paradu, pa divojke krađu.
Novo Selo, alaj si na brigu,
U tebi se sokolovi legu.
Novo Selo, alaj si u voću,
Pa ne vidim diku kad god 'oću.
Novo Selo, srebròm postavljeno,
Samo jedna staza ostavljena,
Kud se šeće moje milo cveće.

42. NE ĆE BITI MIRNA NI U GROBU

Kad ja stanem na naša vrataca,
Vidim diko — 'di o'lo koraca.
Moja diko, ne koracaj o'lo,
Jel te neću zaboravit' skoro.
Ni u grobu neću imat' mira,
Kad se dika tako paradira.

43. ČARNA GORO

Čarna goro, čarna goro,
Al' si puna 'lada,
Srce moje, srce moje,
Još punije jada.
Jad jadujem, jad jadujem,
Nikom ne kazujem.
Majke nemam, majke nemam,
Da joj jade kažem;
Ni sestrice, ni sestrice,
Da joj se potužim;
A brat mali, a brat mali
Za jade ne mari.

44. SAVILA SE BILA LOZA VINOVA

Savila se bila loza vinova
Više onog bilog grada Budima.
To ne bila loza vinova,
Već to bili dvoje dragi' i mili':
Koji su se od malena volili,
I zajedno bilu knjigu učili,
A sada se u zlo doba rastali.
— Kako ćemo, mili dragi, rstat' se? —
— Ajde, dušo, u zelenu baščicu,
Pa uzberi jedan stručak nevena,
Pa ti pripni s live strane na nidra.
Kako pođe taj žut neven veniti,
Tako vene srce moje za tobom. —
— Na ti, dragi, ovaj grumen šećera,
Pa kad dođeš ti na česmu izvora,
Ti zagrabi od te vode 'lađene,
U nju spusti taj grumečak šećera,
Kako pođe taj se šećer topiti,
Tako gine srce moje za tobom. —

45. NEĆE JE SRCE

Ja u dolu, a dika na gredi,
Dika na me kroz marcelin gledi,
A ja na nju kroz zelenu travu.
Metni glavu na zelenu travu,
Pa ćeš čuti kako trava kreće,
Tako tebe moje srce neće.

46. ŠTA JE BARNI DODIJALO

Ej, moj Barna, dobri Barna,
Šta je tebi dodijalo?
Zar je tebi dodijalo
Lako sedlo šinširovo?
Je l' uzdica biserova?
Je l' kandžija dindirova?
— E, moj gazda, dobri gazda!
Nije meni dodijalo
Lako sedlo šinširovo,
Ni uzdica biserova,
Ni kandžija dindirova,
Već je meni dodijalo
Što ti ideš u mijanu,
Mene vežeš za mijanu,
A ti ljubiš lipu Maru.
Zob prodaješ, Mari daješ,
A ja Barna jadan gladan,
Kopam jamu do kolina,
Čupam travu iz korena,
Vodu pijem sa kamena.
Ej, to je meni dodijalo! —
To je gazdi žavo bilo;
— Ej, Marice krčmarice!
Donesi mi 'olbu vina.
Da popijem pa da idem.

47. PONUDE DIKI

Šta ću, nane, boluje mi dika.
To je meni žalost privelika.
Boluj diko, al' nemoj umreti,
Ja ću tebi ponude odneti:
S mora smokve, a iz Bosne alve,
Suvi' šljiva sa zelene grane
I jabuke iza rose brane.

48. RASTANAK

Da je kome stati pa gledati,
'Di se dragi s dragom razdružuje,
Kako plače i suze proliva,
Svoju dragu grli i celiva,
I veli joj: — S Bogom ostaj, draga!
S Bogom, draga, ja odlazim sada.
Pisaću ti listak knjige bile,
Zamoliću 'ticu lastavicu,
Koja piva u ranu zoricu,
Ona će ti u po zore doći.
Pitaće te: — Šta mi radiš, draga,
S kime spavaš, s kim se razgovaraš?
— Sama spavam, s majkom razgovaram,
Po cilu noć o dragome sanjam. —
Aoj, moje cviče umiljato!
Istom sam te počeo ljubiti,
Pa već jadan moram odlaziti,
A tebekar mladu ostaviti.
S Bogom ostaj, bila Subotice,
I u njojzi moja golubice!
— Kud 'odio uvijek srećan bio!
U zdravlju se natrag povratio,
Meni mladoj želju ispunio. —

49. OJ, ZELENA ŠUMICE

Oj, zelena šumice,
Ded popivaj, curice:
— Evo mene, evo moga
Švalera novoga. —
Oj, zelena šumice,
Šta je tebi, curice?
— Mene boli moja glava,
Švaler me ostavlja. —

50. KOLIKO JE OVUDA PA DO MORA

Koliko je ovuda pa do mora,
Sedamdeset i sedam gradova,
U svakom sam ljubio divojku;
Pa me nigdi zora ne u'vati,
Sad u'vati divojačka mati.
A ja skoči s visoka kreveta,
Pa ulomi nogu u kolinu
I desnicu ruku u ramenu.
Curo jada, čim ću te grliti?

51. IJU, IJU...

Iju, iju, daj da ljubim priju!
Prija beda ljubiti se ne da,
A ja đavo pa ugriz'o zdravo.
Koliki je šlingeraj u prije,
Kad s' okrene i sama se smije.

52. DOŠAO RAD DIKE

Ajde, diko, ajde de,
Ja sam doš'o rad tebe.
Dotir'o sam nova kola,
Riđu i mrkova.
Dotir'o sam ja taljige,
Sidi, nemaj brige.

53. JOŠ DA MU JE ŠTO VOLI

Al' sam visok baš ko div,
Još da mi je što volim!
Još da su mi volovi
I gvozdeni plugovi,
Pa da orem k'o spa'ija,
Da me ljubi mila.

54. NIJE DO ŠKULE

Žuti kožu' s konci'
'Ajd u škulu, momci!
— Nije nama do škole,
Ni do škulski' vrata,
Već je nama do sokaka
I do divojaka.

55. CURE NE VARAJ

Ej, šalaj, pa šalaj!
Sutra se ne radi.
Jel je sutra sveta Ana,
Ne radi se do po dana.
Ej, šalaj, pa šalaj,
Cure ne varaj!

56. S BOGOM, MOJA MAZO

U subotu uveče,
Sidi Milka pa plače,
Što joj dika otiš'o,
Pa je nije obiš'o,
Što joj nije dika kaz'o:
— S Bogom, moja mazo!

57. CIO SVIT NEK ZNA...

Oj, divojko, oj!
Primi pozdrav moj.
Mila si mi ti,
Makar da si 'di.
Cio svit nek zna
Da te ljubim ja!

58. JAVOR DRVO NAJBOLJE

Oj, javore, javore!
Javor drvo najbolje.
Pod tobom sam kavu pio
Curu zavolio!
Pod tobom sam kavu pio
I curu ljubio.

59. SRCE MOJE BOLUJE

Srce moje boluje,
Samo ne znam šta mu je.
Nosite me po likare,
Pokraj dike stare.
Nosite me u vr' Gata,
Pokraj moga zlata.

60. NANA GLAVOM KREĆE

Naša kuća u kraj voka,
Moja dika crna oka.
Večerom se ovdan šeta,
Al' mu moja nana smeta.
Moja nana 'vik na vrati,
Ne mož' dika da mi svrati.
Unutra sam nanu slala,
Ne bi l' s dikom se sastala.
Moja nana glavom kreće,
Da brez mene leći neće!

61. DI JE DRAGI?

A, moj Bože blagi,
'Di je sad moj dragi?
Ili put putuje,
Ili vince pije?
Ako put putuje,
Sritno putovao!
Ako vince pije,
Na zdravlje mu bilo!
Ako drugu ljubi,
Od mene mu prosto,
Od mene mu prosto,
Od Boga proketo!

62. STARO, MILE, NEK IĐE U VILE

Ja ne pivam što tereta nemam,
Već ja pivam da teret rastiram!
Mene moja ostavila dika,
Ostavila, viru pogazila.
Kad je tako, ja ću š njime lako:
Staro, mile, nek iđe u vile!
Nova dika nek dođe menika.

63. LIPO JE NA SALAŠU

Lipo ti je liti na salašu,
Svuda trava, a u guvnu tama.
Nije tama od Boga poslana,
Već je tama sve od gusti' slama.
Al' je šteta što sam danas sama,
Što mi diki ne da doći nana!

64. NEK SE ZNA OD KOGA JE

Da mi dika udesiti znade,
On i tako karuca imade,
Mog'o bi mi u nedilju doći,
Da se idem š njime malo proći.
Saš'la bi mu košulju od svile,
Nidra bi joj bila šupljikana,
A obašva od suvoga zlata,
Nek se znade od koga je data.

65. NE MOLI SVAKOG

Misliš, diko, da ću te moliti,
Ako nećeš sa mnom divaniti.
Al' te, diko, ja moliti neću!
Nisi naš'o ko će te moliti,
Već si naš'o ko ć' ti prkositi!
Ja sam, diko, roda ponosnoga,
Ponosnoga, ne molim nikoga.
Ja ne molim ni ko me rodio,
A da molim ko me je ljubio!
Ja ne molim ni kod kuće nanu,
A da molim tebe na divanu!

66. MOG ŠVALERA U VARMEĐI NEMA

Mog švalera u varmeđi nema!
Bilje su mu ruke od rukava,
Bilji su mu zubi od bisera,
Slada su mu usta od šećera.
Bilo lice vridi Subotice,
Obrvice pod Bajom Vodice,
Čarne oči Pešte i Budima,
A persona grada Varadina.

67. NEK SE ŽENI, PROSTO MU BILO

Teče voda iz kamena, voda ledena,
Rasla ruža iz korena, ruža rumena.
Divojčica ružu brala, pod njom zaspala.
Njoj dolazi mlado momče iz tuđeg sela:
— Ustaj, ustaj, divojčice, šta si zaspala,
Ruža ti je uvenula, što si nabrala,
Dragi ti se oženio, kog si volila. —
— Neka, neka, nek se ženi, prosto mu bilo,
Vedro nebo zagrmilo, grom ga ubio!
Crna zemlja zatresla se, u nju propao! —

68. DIVOJAČKA KLETVA

Na što meni na pendžeru cveće,
Kad mi dika ni prid kuću neće.
Ko je mene omrazio s dikom,
Duša mu se ne rastala s tilom!
Ne rastala, dok se ne raspala.
Raspale se kosti od bolesti,
Ko i moje srce od žalosti.
Mili Bože i mila Marijo,
Ko bi mene s dikom pomorio,
Taj bi prvi do Boga sidio,
Taj do Boga, ja do dike moga!

69. JOGUNASTO SRCE

Sinoć mene moja dika pita:
— Kad ćemo se pomiriti, Milka? —
— Vidiš, diko, suhu vrbu priko,
Kad se stane vrba zeleniti,
Onda ću se s tobom pomiriti!
Metni glavu na zelenu travu,
Pa ćeš čuti kako trava kreće,
Tako tebe moje srce neće!
Srce moje jogunaste ćudi,
Što ne voli, neće da poljubi! —

70. ISTINA JE VEĆ GODINU DANA

Kad sam išla sinoć iz dućana,
Susrela me moga dike nana.
Ja joj nazva' — 'Faljen Isus, nano! —
Ona meni: — Uvik 'faljen, rano!
Je l' istina da mi ljubiš sina? —
— Istina je, istina je prava,
Istina je već godinu dana.

71. SUNCE JARKO, NE SJAŠ JEDNAKO

Sunce jarko, sunce jarko,
Ime moje, ne sjaš jednako.
Moj me dragi, moj me dragi,
Ime moje, ne ljubi jednako.
Il' jednako, il' jednako,
Ime moje, il' nemoj nikako!
Il' me ljubi, il' me ljubi,
Ime moje, il' me se okani,
Il' me mladu, il' me mladu,
Ime moje, ti u grob sa'rani!

72. NEK JE NOSI, NEKA SE PONOSI!

Razboli se jedina u majke:
— Majko moja, ja ću ti umriti!
Ne pravi mi kovčeg od dasaka,
Već načini kovčeg od momaka.
Bilu ružu podaj mi za dušu,
A crvenu podaj mi švaleru;
Nek' je metne u džep s desne strane,
S desne strane, 'di su moje tajne;
Nek' je dika nosi za šeširom,
Nek' je nosi, neka se ponosi! —

73. PIŠI PISMO...

Sunce žarko, visoko si jako,
Diko moja, daleko si, zlato!
Piši pismo, svađali se nismo.
Piši pismo na zelenoj travi,
Da ja znadem na kojoj si strani;
Piši pismo futaru na čelu,
Da ja znadem u kojem si selu;
Piši pismo perom po papiru,
Da ja znadem 'di si na kvartiru

74. SRCE MOJE...

Srce moje oledenilo se,
A dikino okamenilo se!
Srce moje, nožem ću te bosti,
Još ti ne dam živit' u žalosti,
U žalosti, kraj moje mladosti,
Srce moje, ledeno i 'ladno,
Kad ćeš biti veselo i 'rabro?
Srce moje, zdravo i čitavo,
Alaj boliš kam' da si ranjeno.
Nije svako ni ranjavo tako!
Srce moje u kamen se dalo
Alko više poželilo staro!
Alaj meni sad prolazi vrime,
Ni u igri, ni s dikoim u sigri,
Mladost gubim, a nikog ne ljubim!

75. A TI, MLADO MOMČE, UZDIŠI

Cviće je polje pokrilo,
Samo je staza ostala,
Kudan će dragi prolazit'
I curi mladoj dolazit'.
Dođi joj, dragi, doveče,
Dođi joj, dragi, na konju;
Uvedi konja u bašču
I veži ga ruži za koren,
Pa nek mu ruža miriši,
A ti, mlado momče, uzdiši!

76 ZNAŠ LI, DIKO...

Znaš li, diko, kad smo mali bili,
Kad smo onu 'ladnu vodu pili,
Iz bunara kraj našeg atara?
Znaš li, diko, kad smo mali bili,
Kad smo onaj bili šećer jili,
Iz mog, krila, iz tvojeg šešira,
Iz tvog stana, iz mojih nidara.
Znaš li, diko, kad smo mali bili,
Na ledini kad smo se sigrali.
Ajd' i sada, još sam, diko, mlada!

77. VOLI S DRAGIM NEG' S NEDRAGIM

Konj zelenko rosnu travu pase,
Za čas pase, za čas prisluškuje,
'Di divojka svoju majku moli:
— Ne daj mene, majko, za nedraga!
Volim s dragim crnog kruva jisti,
Neg s nedragim u karuca sisti!
Volim s milim na ledu stojati,
Neg' s nemilim meda večerati! —

78. EJ, SEDAM DANA . . .

Ej, sedam dana u nedelji dana,
Ej, svi su dani od srebra kovani,
Ej, a subota od suvoga zlata.
Ej, subota će nedilju doneti,
Ej, a nedilja diku sa salaša,
Ej, dika meni medeni' kolača!

79. NE MOŽE GA POZDRAVIT' PO RODU

Sunce žarko, alaj si visoko,
Diko moja, alaj si daleko!
Nit' te mogu čuti ni viditi,
Nit' te imam po kim pozdraviti.
Ja po rodu pozdravit' ne mogu,
Već po suncu ili po misecu,
Il' sestrama na nebu zvezdama.

80. MISEČINA SVU NEDELJU DANA

Misečina svu nedelju dana,
Ja sirota svu nedilju sama,
Još dvi noći pa će dika doći,
Jogunica pa neće da dođe.
Ako dođe, tirati ga neću,
Ako neće, moliti ga neću.

81. DA MOŽ' ZNATI...

Da mi znati čija ću se zvati,
Po čijoj ću kući redovati,
Ružu bi' mu na prozor mećala,
Makar mene i pcovala nana.
Da mi znati za koga ću poći,
Kojega ću svojim zvati moći,
Dala bi' mu sve dukate moje.
Evo, diko, pa neka su tvoje.

82. GINE, VENE...

Ej, gine, vene srce u menika,
Što mi moja ne dolazi dika,
Ne dolazi, već me obilazi.
Bar da dođe da mi srce prođe,
Dođi, lane, da srcu odlane.
Da znaš, diko, kako srce boli,
Doš'o bi mi ma ti kuća gori!

83. IĐI KUĆI, PITAJ NANE

Oj, divojko, što me moriš,
Što mi vrata ne otvoriš?
— Ja bi' vrata otvorila,
Kad bi nana dozvolila. —
Iđi kući pitaj nane,
'Oće l' dati tebe za me?
— Pitala sam sedam puta,
Moja j' nana na me ljuta. —
Oj, divojko, dušo moja,
'Oćeš biti ljuba moja?
— Ja bi' bila ljuba tvoja,
Al' mi ne da nana moja,
Al' mi ne da moja nana,
Da ja ljubim sirotana. —

84. KOMŠIJA MI SVAKIDAŠNJA DIKA

Mene nana i dan i noć kara,
Šta ja imam s komšijom divana.
Komšija mi svakidašnja dika,
Čim dan svane, a ja vidim lane.
Kaže nana da će ruvo kupit'
Ako neću ja komšiju ljubit'
Ja ću lipo oko moje nane,
Pa ću imat' i ruvo i lane.

85. NEK SE DAVI KAD ZA ME NE MARI

Tužna, jadna da sam voda 'ladna,
Ja bi' znala kud bi' proticala:
Sridom Kera, krajem Novog Sela,
Pokraj Gata, kraj staroga zlata!
Tužna, jadna da sam voda 'ladna,
Ja bi' znala 'di bi' se razlila
U sokaku tom 'ireškom ranku,
Nek se davi kad za me ne mari!

86. TRI VARMEĐE PRIVARIT' JE NEĆE

Iđe dika, šešir nakrivio,
Nek se sićam da me ostavio.
Ne ostavlja da me zaboravlja,
Već me kuša boli li me duša.
Nek me kuša, iskušat' me neće,
Tri varmeđe privarit' me neće.

87. STARI I MLADI PROSAC

Mlad me prosi, za stara me daju:
Star je junak trula javorina,
Vitar duva, javorinu ljulja,
Kiša iđe, javorina trune,
Sunce sije, javorina puca.
Mlad je junak ruža napupana,
Vitar dune, ruža se razvija,
A od kiše biva veselija,
Sunce sija, ona rumenija.

88. NEĆE DA RAŽALI DRAGOG

Pivala bi', al' ne mogu sama,
Dragog mi je zabolila glava,
Pa će čuti, te se ražaliti,
Pa će reći da za njeg ne 'ajem
A ja 'ajem i dušicu dajem!

89. ZAGRLJENA, A NE POLJUBLJENA

Vidiš, diko, tu zelenu travu,
Pokošenu, a ne pokupljenu,
E, tako sam i ja kod tebeka,
Zagrljena, a ne poljubljena!
E, tako ćeš i ti uveniti,
Kad ja stanem drugoga ljubiti,
Ti ćeš stati pa ćeš uzdisati,
Pa ćeš reći: — To je moje bilo,
Moje bilo i mene ljubilo.
A sad na me neće ni da gleda,
Pa od jada sve mi kosa sedi. —

90. MOLI BOGA ZA DIKU

More, diko, 'di si za toliko?
Diko, 'di si kad kod mene nisi?!
Pa te moje oči ne vidiše,
A srce mi za tobom uzdiše.
Da ti znadeš kako vene za te.
Kad ja ligam, molim Boga za te,
A kad spavam, sve o tebi sanjam.

91. DOĐI NA PALORU

Dođi, diko, doveče sam sama.
— Kad si sama, da 'di ti je nana. —
Nana mi je bolesna pa spava,
A babo je očo na patrolu,
A ti, diko, dođi na paloru.

92. AKO SE ZAVIRI

Iđe jesen da s' udam,
Da švalera ne čekam.
Dosta sam ga ja čekala,
Tri godine dana.
Čekaću ga i četiri
Ako se zaviri!

93. DIKA ME POZNA IZ DALEKA

Šta se ono ukraj puta praši?
Je l' je vila, je l' marama bila?
Nit' je vila, nit' marama bila.
Iđu dvoje, al' ne poznam ko je.
Iz daleka baš ko moja dika,
A iz bliza nije ni prilika.

94. MISEČINO, DOVEDI MI DRAGOG

Ej, misečino, dovedi mi dragog!
Sve po 'ladu da ga ne poznadu.
Poznalo ga naše malo kerče,
Kera laje, švaler kruva daje.
Ne laj, kerče, na moje švalerče,
Jel ćeš mi ga mlada poplašiti,
Pa mi neće više dolaziti.

95. OJ, ŽALOSTI, OJ, RADOSTI

Moj se dragi ženi,
Ne dolazi meni,
Već on iđe, drugu prosi,
A na mene srce nosi.

Oj, žalosti, oj!
Lito, jesen proč' će,
Nova vina doć' će,
'Oće dragi da se ženi,
'Oće da ne dođe meni.

Oj, žalosti, oj!
Slaži, mati, dare,
Iđe moje lane.
Iđe dika da me prosi
I u ruki burmu nosi.

Oj, žalosti, oj!

96. TUGE, MOJE TUGE...

Tuge, moje tuge,
Da su moje tuge
Kano tuge druge.
Ali moje tuge
Jesu jako teške.
Kad bi samo male
Na kamen padale,
Kamen bi razbile
Na makovo sime.

97. IMAM LIPOG DIKU

Imam diku veliku pa lipu,
Da ga takog još nema na svitu.
Kako šeće, kako pleći' kreće,
Čudo sroe što mi puknit' neće.
Kosa mu je ko svila brišima,
Oči su mu dva draga kamena,
Obrvice morske pijavice,
Trepavice krila lastavice,
Dva obraza dvi ruže rumene,
Usta mala višnja uzabrana,
Sitni zubi dva niza bisera,
Nausnice pera gavranova.
Kad govori kan' da golub guče,
Kad se smije kan' da sunce grije.
Bilje su mu ruke od rukava,
Slada su mu usta od šećera,
Bili' ruku, a tanak u struku.
Lipo ime, moj dragane Ive.

98. KISEL' VODE...

Kisel' vode, kisel' vode
I kisele čorbe.
Sali čorbu, sali čorbu
U šarenu torbu,
Pa je nosi, pa je nosi
Diki na oranje.
Nek se znade, nek se znade
Ko diku imade.
Nek se znade, nek se znade
Ko diku imade.

99. OSTAVIO, VIRU POGAZIO

Sidila sam sinoć na sokaku,
Sidila sam, diku čekala sam.
Kad je bilo oko dvanajst sati,
Pošta prođe, meni pismo dođe,
I u pismu žalovito piše
Da je mene ostavio dika,
Ostavio, viru pogazio!
Znaš, neviro, šta si govorio:
— Drugu neću, za tobom umreću! —
A sada si viru privrnio.
Bolesna te privrćala majka
Od Đurđeva do Petrova danka.
Pa ne mog'o bolom priboliti,
Dok ne dođeš mene zaprositi.

100. ČEMU JOJ SVE BLAGO

Za mnom dika ide ko brez glave,
'Oće da me zaprosi u nane.
Al' badava kad mi ne da babo,
Da ja ljubim siroto ma drago.
Ja ću ljubiti' što sam ja smislila,
Makar moga babu uvridila.
O, što mi je cilog svita blago,
Kad ne ljubim što mi srcu drago.

101. DUŠA SAMO JEDNOG SNUBI

Kaži pravo, golubice bela,
Koliko si ljubila švalera.
— Ja sam sedam, ne gine mi jedan,
Al' osmoga za života moga.
Srce moje po dva, po tri ljubi,
A dušica samo jednog snubi.

102. OD LIPČI' SAM DRAGOGA OTELA

Sad se moja dika paradira,
Paradira, pa lipču izbira.
Može naći lipču od meneka,
Al' miliju nikad ni do vika.
Nisam lipa, ko što ima lipi',
Od lipči' sam dragoga otela.

103. ŠTO RASTAVE MILO I DRAGO

Sjaj, miseče, al' nemoj doveče,
Doveče će dika šorom proći,
Šorom proći, na moj pendžer doći.
Pa da njega naši ne vididu,
Jel želidu da nas rastavidu.
Bog ubio i staro i mlado,
Što raztave što j' milo i drago!

104. NE VOLI SINA, NE TRIBA SVILA

Kupi, mati, 'aljinu,
Pa da idem jaranu,
A svekar će svilu plavu
I vinac na glavu.
Bili vinac volim moj,
Ne triba mi, svekre, tvoj.
Ne triba mi, svekre, svila,
Ne volim ti sina!

105. IL' NE DADU POGLAVARI...

Oj, jeseni, jeseni!
Što se dika ne ženi?
Ili nema stotina,
Ili nema godina?
Il' ne dadu poglavari
Što je dika mali?

106. NE MOGU BOSA...

Divojko moja,
Napoj mi konja!
— Ne mogu bosa,
Pala je rosa.
Konju do samara,
Meni do đerdana;
Konju do nosa,
Meni do pasa. —

107. I ONA JE KADGOD MLADA BILA

Drima mi se, spavala bi', nane!
— Spavaj, 'ćeri, ne naspavala se. —
Al' sam, nane, čudan sanak snila,
Sanak snila da me zmija vija,
Nije zmija, već rođena strina.
Šta mi strina u švalera dira?
Ta, i ona j' kadgod mlada bila!

108. NEMILO JIDE I TILO I KOSTI

'Tili mene naši da udadu,
Da naprave od divojke mladu,
Pa da mene za nemila dadu.
Nemoj, mati, za nemila dati,
Je! nemilo iz'iš će mi tilo,
Do starosti iz'iš će i kosti.

109. ZA DIKOM BOLI I SRCE I DUŠA

Alaj naši dugo večeraju,
Mome diki noge otpadaju;
Dika čeka na meneka mladu,
Al' me naši za njega ne dadu.
Da je dika ko Božije drvce,
Ne bi' mene ni bolilo srce;
Al' je dika ko rumena ruža,
Pa me boli i srce i duša.

110. ZNA KAD SE DIKA SRDI

U mog dike pendžer priko puta,
Vidim diku kad u krevet leže,
Vidim jutrom kada pošu veže;
Mogu znati kad se na me jidi,
Kad se jidi, u licu priblidi,
Na moj pendžer neće da pogledi.

111. DOLOM ORU PLUGOVI

Zelenu se dudovi,
Dolom oru plugovi,
A za plugom lanac visi,
Oj, oraču, 'di si?
Zeleni se šikara,
Kraj šikare strnika,
Po strniki švaler ore
Viče na volove:
— Stan'te, stan'te, volovi,
Da se dika odmori,
Da zapali stivu lulu,
Da zagrlj curu! —

112. DA ZNA ZORA ŠTO JE DIKI VOLJA

Da zna zora što je diki volja,
Ne bi zora svanila do Dova.
Od Dova do Petrova dana,
Dok na polju sva ne sazre 'rana.
Onda rekla nana diku zvati,
Diku zvati, mene diki dati.

113. NEK SE VIDI KOG' SAM ODABRALA

Vedro nebo i po njemu grane,
Uskoćiću, ne čuvaj me, nane!
Uskoćiću, al' uveče neću,
Već za dana, nek me vidi nana.
Pa nek vidi kog sam odabrala,
Nisam 'ulju, nisam pijanduru,
Već sam momka, kaka sam divojka!

114. VLADA SE, AL' NE NADA SE

Teško travi koja rose nema,
I divojki koja dike nema!
Ja imadem na daleko diku,
Pa menika poručuje dika,
Da se mlada u poštenju vladam.
Ja se vladam, al' mu se ne nadam.

115. A MOJ JANKO DO SAMRTI

Zaspa Janko pod jablanom,
Sav u svili i u zlatu.
Otud idu tri divojke,
Među sobom govorile
Šta bi koja najvolila.
Najstarija govorila:
— Ja bi' prsten najvolila. —
A srednja je govorila: —
— Ja bi' đerdan najvolila.
Najmlađa je govorila:
— Oj, vi druge, lude li ste!
Ja bi' Janka najvolila.
Prsten biti pa s' pribiti,
Đerdan biti — prikiniti,
A moj Janko do samrti.

116. CRNE OČI DOBRO VIDE...

Crne oči dobro vide
'Di u mraku dvoje side.
Jedno drugom progovara:
— 'Di je naša ljubav stara? —
Momak veli: — Jao meni,
Neće babo da me ženi. —
A divojka: — Teško meni,
Neće nana da me spremi. —

117. ŠOROM KONJI KASAJU ...

Šorom konji kasaju,
Pa rakiju mućkaju,
Sedmi put je ovdan nose,
'Oće da me prose.
Al' me babo ne dade,
Jel me jednu imade!
Pa badava ovdan idu,
Dok ja imam didu.
Reć' ću diki milome:
— Zašto moriš te konje?
Ja ću tvoja bit zacilo,
Makar kako bilo. —

118. MISEČINA SVU NEDILJU DANA

Misečina, misečina
Svu nedilju dana,
Nabrala sam, nabrala sam
Vinac jorgovana.
Daću diki, daću diki
Kog sam izabrala,
Ta, njemu sam, ta, njemu sam
Već i srce dala.

120. DA ZNA ŠITI KO LJUBITI

Misečina da je pomrčina,
Da se oblak na misec navuče,
Da se luče kroz penčer provuče.
Pendžer ciknu, moja nana viknu:
— Kučko jedna, alaj si mi vridna!
Da znaš tkati kao diku zvati,
Da znaš presti k'o diku dovesti,
Da znaš šiti k'o sitno ljubiti. —

121. MISLI NANA DA JA SPAVAM SAMA?

Misli nana da ja spavam sama,
A ja sama dok ne zaspe nana.
A kad zaspe moja mila nana,
U sobicu puštim po trojicu.
S jednim spavam, drugog zaluckavam,
A na trećeg vaške napujkavam.

122. IMA NOVCA, AL' JE SID KO OVCA

Moja nana sve mi prigovara,
Da me mladu na jesen udadu.
Al' ne misle u selu za diku,
Već u varoš za matorog čiku,
Koji ima mlogo pusta novca,
Ima novca, al' je sid k'o ovca;
Koji ima dosta pusta blaga,
Ima blaga, al' mu dr'će brada.

123. PODAJ MENE NEK SRCE NE VENE

Gledaj, majko, onog malenoga,
Kako jaši konja golemoga,
Taj će mene prositi od tebe.
Podaj mene nek srce ne vene,
Kad uvene, nestaće i mene.

124. PROPAŠ ĆU KROZ TEBE

Zelen ora' k'o gora,
Tira dika dva vola,
Tira dika dva vola
I jednoga mrkova.
Na mrkovu žuto ćepe,
Propašću kroz tebe.

125. VALJAN PAOR BITI JE MILINA

Mene babo koje veče kara:
— Kani curo ljubit' gospodara,
Već ti ljubi paorskoga sina,
Valjan paor biti je milina.
Gospodar je zdravo slatki' usta,
Al' mu kuća od svačega pusta.
S pijace se zdravo teško 'ranit',
Zato bolje gospode se kanit'.

126. ŠTO ME NIJE SVITOVALA NANA

E, gle mene mlade i zelene,
Kako rano ja mlada uvene.
Tom je svemu kriva moja nana,
Što sam rano poznala divana.
Oči moje, nemojte suziti,
Jer srce će misto vas žaliti.
Ta, nek žali tri godine dana,
Što me nije svitovala nana.

127. NIJE ŽENA DA JE VJERNA

Lako j' poznat' diku kad se srdi,
Srid pijace kabanicu baca,
Pa mi pcuje moji' trista vira,
Trista vira, što mu nisam virna.
Nisam žena da mu budem virna,
Već divojka za vrime švalerka.

128. MAJKA MARU SVITOVALA

Lipo j' Maru naučila majka:
— Oj, Marice, moja 'ćeri draga!
Kad ti pođeš u to kolo, Maro,
Sakrij lice za srebrne vince,
Crne oči za dva mila brata,
Bile ruke u svil'ne rukave.

129. PALA S NEBA KRAJCARA...

Pala s neba krajcara,
To se čulo do cara:
Da Bunjevke konđu nose,
Ritko žito kose, ej!
A maramu na dva kuklja,
Krupa ji' potukla.

130. KAKA SI MI TI MATI

Kaka si mi ti mati,
Kad ti moraš sve znati.
Iđeš šorom pa čuješ,
Dodeš kući pa pčuješ:
— Alaj, kćeri, sedam strela,
U tvojeg švalera!

131. LJUBI ME JEDINAC

Zelena je avlija,
A šarena kapija.
Na kapiji zelen vinac,
Ljubi me jedinac.
Na kapiji zelen ora'
Da me ljubit' mora,

132. TRAŽI TUŠTA TALA

Iđe dika, dig'o nos,
Izuvo se, iđe bos.
Jaši konja vrana,
Traži tušta tala.
Spao s konja na magarca,
Ost'o brez lanaca.

133. SAMO KAD BI BILO

Zelen ora', deb'o lad,
Ozeb'o nam vinograd;
Na jesen bi grožđe brali,
Kad bi ga imali;
Na jesen bi pili vino,
Samo kad bi bilo.

134. OPET NOSE NIZ DUKATA

Pada kiša rosica,
Ljude 'vaća groznica,
Što na njivi žita nema,
Sve voda raznela.
Opet nose niz dukata
Okolo bila vrata.

135. MILKINA KUĆA NA KRAJU

Ja prodo' snužden kraj dola,
I stado' malo kraj kola,
Al' u kolu Milka skakuće,
Iz oka joj ljubav šapuće.
Milkina kuća na kraju,
Okolo kuće psi laju.
A ja velim: — Neka, nek' laju
Oni moju Milku čuvaju.
Milkina mati ljutita,
Milkina braća srdita.
A ja velim: — Nek su ljutiti,
Ja ću opet Milku ljubiti.

136. ZA KIM TUGUJE

Srce moje boluje,
A ja ne znam šta mu je.
A šta mu je kad boluje,
Za kim tuguje?

137. BOG NEK SUDI PO PRAVDI

Mlado pastirče i milo,
A šta si se tako snuždilo?
Šta li ti je lice uvelo.
Valjda ti je stado nestalo?
— Stado je moje potpuno,
Samo mi je srce klonulo:
Draga me je moja odbila,
Koja me je do sad ljubila.
Treći dan ležim ja ovde,
Stado mi pase kraj vode,
Ne jidem ništa od bola,
Samo pijem vodu s izvora.
Ja uzmem vrulu pa sviram,
Tako svoju dragu dozivam.
Poljana ječi od frule,
Ona mene neće da čuje,
Jeka mi kaže iz luga,
Da ona ljubi mog druga.
Žalio nisam jaganjce,
Dao bi' joj dušu i srce.
Bog nek joj sudi po pravdi,
Zašto sa mnom tako uradi!

Rod rodila višnjičica,
 Više od roda,
 Pod njom sidi mlad gospodar
 I š njim gospoja.
 Vino piju, šećer jidu
 Ogledaju se.
 Više njih su sitne 'tice,
 Sitno žumbere.
 Al' besidi mlad gospodar
 Mladoj gospoji:
 — Čuješ, dušo, čuješ, rano,
 Šta 'tice vele.
 'Tice vele i žumbere
 Da se ja ženim. —
 — Žen' se, dušo, žen' se, rano,
 Ja ti ne marim!
 Tvcji konji o'romili,
 Ne doveli je!
 Tvoja majka oslipila,
 Ne vidila je!
 A ti junak vrat slomio,
 Ne ljubio je! —
 Al' besidi mlad gospodar,
 Mladoj gospoji:
 — Nemoj, dušo, nemoj rano,
 To se ja šalim! —
 — Je l' je šala, je l' maškara,
 To ti blagosov! —

139. PUNO JE NEBO ZVIZDAMA

Puno je nebo zvizdama,
Ta, puno je nebo zvizdama,
Ravno je polje s ovcama,
Ta, ravno je polje s ovcama.
Kod ovaca nema čobana,
Ta, kod ovaca nema čobana,
Osim jednog mladog derana,
Ta, osim jednog mladog derana,
I to je mlado zaspalo
Ta, i to je mlado zaspalo,
Najmlađa ga snaja budila,
Ta, najmlađa ga snaja budila:
— 'Ajd' ustani, mladi divere,
Ta, ajd' ustani, mladi divere!
Tebe 'oće majka da ženi,
Ta, tebe 'oće majka da ženi,
Bilu bulu 'oće da prosi,
Pa, bilu bulu 'oće da prosi,
Rujno vino 'oće da nosi,
Ta, rujno vino hoće da nosi. —

140. LAKO J' POZNAT DRAGOG

Pod pendžerom kolo igra,
Ja ga ne gledam,
Na pendžeri golub guče,
Ja ga ne slušam,
Prid kućom mi jablan drvo,
Tanko visoko,
I na njemu gonđer 'tica,
Perja šarena.
— Boga tebi, gonđer 'tica
Perja šarena,
Je s' vidila moga dragog
U tuđoj zemlji? —
— Ako bi' ga i vidila,
Al' ga ne poznam. —
— Mog je dragog lako poznat'
U tuđoj zemlji!
Na njemu je mor dolama
Vorom do zemlje;
Na glavi mu svilen kalpak
Od bile svile;
Za kalpakom paun perje
Do crne zemlje. —

141. UDAĆEŠ SE I POKAJAĆEŠ SE

Oj divojko, brigo materina,
Sve se brineš, udati se nećeš.
Udaćeš se i pokajaćeš se,
Pa 'š ostavit' njigu materinu,
Pa ćeš uzet' brigu svekrvinu:
Kasno leći, a rano ustati,
Sam ti Bože ugodit' ne može.
Kod majke si leventa divojka,
A kod svekra sluškinja do vika.

142. DIVOJČICA ROZMARIN ZALILA

Divojčica rozmarin zalila,
Rozmarinu tiho govorila:
— Rozmarine, ti raširuj grane,
Jer dok sutra bili dan osvane,
Sutra mislim ja tebeka brati,
Tebe brati, mojim svatom dati.

143. SELA BRATA OTROVALA

Bili lampaš, modar gas,
Jeste čuli novi glas?
Sela brata otrovala,
Što joj ne da tala.
On joj daje četiri vola,
Kola od volova,
Ona ište četiri lanca,
I dva konja vranca.
— Indžiliru, brate moj,
Miri zemlju, svi na broj!
Nek imadu sestre tala,
Ko i muška glava. —

144. NIJE LANE ZA KATANE

Caruj, care, al' nemoj ko lane!
Ne nosi mi lane u katane.
Nije moje lane za katane,
Već je moje lane za ljubljene,
Za ljubljene i za milovanje.
Caruj, care, kupi cilo blago,
Al' ne nosi u katane drago.
Brez blaga ću ja vesela biti,
A brez dragog gorke suze liti.

145. KAD NEMA MAJKE

Kad je zora zorila,
Sela brata molila:
— Vodi mene, mili brate,
S tobom u soldate,
Jer ne znadeš, mili brate,
Da nemamo majke. —

146. LIP REGRUT

Ja sam, nane, tanak, žut,
Ja bi' bio lip regrut.
Odneli me u Baju,
A Bajkinje govoru:
— A gle, nane, lipog momka,
Bar' da sam divojka. —

147. CARA SLUŽI, ZA DIVOJKOM TUŽI

I mene je oženila majka:
S dugom puškom i sa telećnjakom,
S telećnjakom, nemilim ortakom.
Služim cara za sedam krajcara,
Cara služim, za divojkom tužim.

148. NEK ME PRATI BANDA

Sedam, osam govore:
— Prodaj, babo volove!
Prodaj, babo, volove,
Izdaj zemlju napole;
A ja idem, šajda-vajda,
Nek me prati banda.
Ej, ta, šajda-vajda,
Nek me prati banda!

149. SVIRAJTE MI...

Da sam gazda, ja ne bi' ni spav'o
Već bi' lanac po lanac prodav'o,
A novac bi' tamburašu dav'o.
— Tamburašu, bolu li te ruke? —
— Kako ne bi od tolike muke!
Do po noći perom micajući,
Od po noći s rukom sigrajući. —
Svirajte mi, devet tamburaša!
Do salaša petica je vaša,
Od salaša šta vam dade snaša.

150. ON SE PRATI, ŽENA MU SE PATI

Suvo drvo siravoga pita:
— Kud se 'ulja oženjena skita?
Šta ne čuva ženu i kolivku? —
— Misesec sija pa mu ženu čuva,
Vitar duva pa kolivku ljulja.
On se prati oko dvanajst sati,
On se prati, žena mu se pati. —

151. ČIJE JE ONO...

Čije je ono luče bilo
Što nosi svileno odilo?
Ono je luče čiča Paje,
Što zemlju i salaš prodaje!
Čiji su ono mališani,
Što iđu goli, poderani?
Ono su dica čiča Veca,
Što voli crvenoga keca!

152. OŽENJEN SE NEŽENJENOM TUŽI

Oženjen se neženjenom tuži,
On se tuži: ne mož da se pruži.
Ovdud žena, ondud dica njena;
Ritko večer da s' dica ne dreče.

153. VESELO, MOBO, VESELO

Veselo, mobo, veselo!
Veselje Bog nam darov'o.
Veselo, mobo, radimo,
Veselo pisme pivajmo!
Pitajte, bake starice,
Nek čuju mlade snašice,
Nek čuju lipe divice,
Da, i vi ste bile mladice!
Veselo, mobo, veselo,
Pa nek nas čuje sve selo!

154. ŠTO ISTINA NIJE

Sad ću pivat' što istina nije:
Ljubili se dida i divojka,
Mlado momče i krezava baka;
Pazili se miši s mačićima,
Sigrali se janjci s vučićima;
Pili vina dva mrtva junaka,
Dvorila ji' brez glave divojka;
Gredom trču dva pečena zeca,
I za njima dva 'rta odrta;
Snela jaje pečena kokoška,
Izj'o jaje ko je umro lane.

BEĆARAC

*Oj, mladosti, alaj mi te žao
Sve što imam, za tebe bi dao.*

1.

Tamburaši, svirajte bećarac,
Da vidite kaki sam pijanac!

2.

Bećar nisam, a bećar mi kažu,
Biću bećar pa neka ne lažu.

3.

Moja nana dobra žena bila,
Samo j' mene 'uncuta rodila.

4.

Mene nana rodila u petak,
U svakom sam prkosu početak.

5.

Bećar nisam, bećarom me zovu,
Opet mene sve divojke volu.

6.

Koliki sam, još ljubio nisam,
Al' na sriću, večeras počeu.

7.

Alaj volim curu umiljatu,
Kad joj zveče dukati na vratu.

8.

Usprkos ću prkositi svitu,
Pa ću moju poljubiti diku.

9.

Oj, divojko, mirišu ti lica,
K'o u polju majkina dušica.

10.

Sad ja vidim da po volji živim,
Radim što 'ću, ljubim koju 'oću.

11.

Alaj volim, curo, oči tvoje,
Samo nisu garave ko moje.

12.

Oj, divojko, al' te krasu usta;
Poljubi me, ne ostala pusta.

13.

Mož' poznati jedinka u majke,
Više nosi čizme neg' opanke.

14.

Oj, divojko, ustrili me strila,
Lane moje, iz tvog lica bila.

15.

A šta mi se mila rasrdila,
Valjda zato, što ja ljubim zlato.

16.

Poljubiću što je moje bilo,
Ma se vedro nebo prolomilo.

17.

Češlja cura kosu na dvi strane,
Ispod kose namiguje na me.

18.

Diko moja, alaj si mi slatka,
Litnja noći, alaj si mi kratka.

19.

Ljubio sam i smiđu i plavu,
Još me srce vuče na garavu.

20.

Da je mene poljubila draga,
Sve bi' jade bacio brez traga.

21.

Šta je komu što ja ljubim malu.
Šta je komu, kad nij' srcu momu.

22.

Garavuša, šteta što si mala,
Uz'o bi' te na jesen za para.

23.

Tri je dana soba mirisala,
Od pomade i od cure mlade.

24.

Sigrala se riba po kanalu,
Ko divojka s momkom na divanu.

25.

Poznam svoju diku iz daleka,
Po cdilu i lipome tilu.

26.

Alaj volim curicu u cicu,
Kad se dade milovat' po licu.

27.

Triput slađe poljubiti mlade,
A milije grliti starije.

28.

Za moju se diku otimaju,
Mila nane, k'o za trišnje rane.

29.

Da nij' dike i njenih nidara,
Šta bi moja ručka milovala.

30.

Našim šorom potkresuju grane,
Da frajlama šiške ne pokvare.

31.

Alaj volim kad me cure ruže,
Tako uvik bar sa mnom se družē.

32.

Curo moja, ti ugasi sveću,
Ja ti više dolaziti neću!

33.

Gospodine, piši u novine,
Da su lipe subotičke seke.

34.

Oj, mladosti, alaj mi te žao.
Sve što imam, za tebe bi' dao!

35.

Znam pisama, ne znam ni koliko,
Sve o tebi i o meni, diko!

36.

Grlo moje, još da imaš para
Tri bi' sela sama natpivala.

37.

Alaj imam grlo za pivanje,
Crne oči za namigivanje.

38.

Volim diku, al' se ne odajem,
Meni draže kad on prvi kaže.

39.

Imam diku ko rozmarin lipu,
Nije svaki ni rozmarin taki.

40.

Svitu muka što sam vitka struka,
Bog d'o tilo, a nana odilo.

41.

Nisam kriva što sam svakom mila,
Kriva j' nana što me je rodila.

42.

Neću ljubiti' koji je ljubio,
Ej, da mi je koji nikad nije!

43.

Visok, tanak, rumen kao ruža,
Taj se meni oko srca pruža.

44.

Kad se dvoje volu od malena,
To je ljubav nezaboravljena.

45.

Bože, spari ko za koga mari,
A raspari, ko za kog ne mari!

46.

Ina svita i lipog i dosta,
Al' u jednog moje srce osta.

47.

Srce moje, što si tako tužno,
Što si tužno, kan' da ljubiš ružno.

48.

Poljubi me i zagri, diko,
Za jedared ja ću tebe dvared.

49.

Alaj volim u kolu igrati,
Kad se dika kraj mene u'vati.

50.

Ja ne tribam stotinu momaka,
Već jednoga, lipog urednoga.

51.

Crne oči, ne gubite moći,
Rek'o j' dika večeras će doći.

52.

Za te moje obrvice vrane,
Gubi dika i noći i dane.

53.

Dikino mi oko ne da mira,
Priko kola u srce me dira.

54.

Češljam kose i gori i doli,
Gori-doli pa me dika voli.

55.

Poljubi me u bijelo lice,
Ja ću tebe u čarne očice.

56.

Imam diku rumenu pa lipu,
Da ga takog još nema na svitu.

57.

Diku zovem: Ružice rumena,
A on mene: Slatka i medena.

58.

Ja sam moju svilu izderala,
Kad sam moga diku ispraćala.

59.

Kad ja igram pa nuz diku nisam,
Čini mi se da u kolu nisam.

60.

Kaže dika, čaraju ga vile,
Čaraju ga moje oči mile.

61.

Dika nosi čizme lakovane,
A ja, luče, sa zlatom papuče.

62.

Šta da radim kad se s dikom svadim,
Ruke širim pa se š njim pomirim.

63.

Slatke moje ruke do lakata,
Cilu noć ste diki oko vrata.

64.

Ljub' me, diko, s koje strane bolje,
S koje bolje, obadve su tvoje!

65.

Moli, diko, za me očenaše,
Ja ću, lane, za te virovanje.

66.

Diko moja, dugo je dva dana,
Dođi danas, ja te čekam sama.

67.

Srce moje, il' pukni, il' prođi,
Diko moja, il' umri, il' dođi.

68.

Dikin pogled, dikina persona,
Više vridi, neg sto miliona.

69.

Diko moja, pokraj srca moga,
Tebe volim pa više nikoga.

70.

Da sam riba, pa da me rasiku,
Našli bi mi u mom srcu diku.

71.

Mene nana jedinicu 'rani,
Pa me ne mož' s jedinikom da spari.

72.

Kada dika pokraj mene prođe,
Šešir digne pa na 'me namigne.

73.

Srce boli 'oće da izgori,
Nema lika, dok ne dođe dika.

74.

Ajzibane, donesi mi diku,
Pa ćeš dobit' srebrnu forintu.

75.

Garava sam, diki nemila sam,
Umiću se, umilliću mu se.

76.

Sastali se Dunavo i more,
Kako ne bi' ja i lane moje.

77.

Svi u kolu, a moj dika nije,
Iza kola bećar mi se smije.

78.

Oči moje žeravice žive,
Namiguju, nikad ne miruju.

79.

Nisam znala što je ljubav prava,
A sad znadem jel diku imadem.

80.

Nisam lipa ko što ima lipi'
Al' se znadem umiliti diki.

81.

Alaj imam umiljato lane,
I u crkvi namiguje na me.

82.

Nemoj, diko, do mene igrati,
Priko kola ja ću te gledati.

83.

Zubi moji dva niza bisera,
A dikini kutija šećera.

84.

Sjaj, miseče, al' nemoj s večera,
Već u zoru kad ispraćam lolu.

85.

Teret mi je, al' velim da nije,
Moje jade samo dika znade.

86.

Crne oči u dragoga moga,
Kako sam ga pribriti mogla?

87.

Oči moje garave i lipe,
Alaj znate lagat' oko dike.

88.

Pravo cviće uvenuti neće,
Prava dika privariti neće.

89.

Mož' se manit' i kruva i soli,
Samo ne mož' koga srce voli.

90.

Da znaš, diko, kudan triba proći,
Mog'o bi mi svako veče doći.

91.

Da znaš, diko, kako boli glava,
Doš'o bi bi, ma ti mrtva nana.

92.

Da znaš, diko, kako srce boli,
Doš'o bi mi ma ti kuća gori.

93.

Mísečina, al' mog dike nema,
Da je tavno, doš'o bi već davno.

94.

Svudan blato, našim šorom suvc,
Dođi, diko, makar se izuvo!

95.

Pijem vode iz zelene duge,
Iđe dika, raširio ruke.

96

Mene dika očima ne zove.
Već nuz gajde: — Golubice, ajde. —

97.

Čim, curice, vraniš obrvice?
Vranim garom, dikinim cigarom.

98.

Crne oči, a kvrdžava kika,
Za mene se i rodio dika.

99.

Dođi meni, moj golube beli,
Dođi meni, pa me razveseli.

100.

Mene nana u prozor zatvara,
Prozor puče, poljubi me luče.

101.

Ljub' me, diko, s obadvije strane,
A najviše među oči čarne.

102.

U dragoga vrlo sitni zubi,
Kad poljubi, ništa mi ne udi.

103.

Dođi, diko, al' nemoj oklivat',
Dobro znadeš da će me sekirat'.

104.

Ljubav tajim da niko ne znade,
Al' se ljubav zatajit' ne dade.

105.

Zlobe moje, a što me zlobite?
Kad od mene gore prolazite.

106.

Mila nane, kupi meni svilu,
Obuci me kao bilu vilu.

107.

U mene su veliki dukati,
A u dike volovi rogati.

108.

Sjaj, miseče, dugo naokruglo,
Doć' će dika, neće biti dugo.

109.

Prođi, diko, ispid našeg dvora,
Moje oko tebe vidit' mora.

110.

Sve bi, sve bi srce prigorilo,
Samo ne mož' koga je volilo!

111.

Dodi, diko, ma na zoru bilo,
Ja ću kazat' da si svu noć bio.

112.

Šta ću sama brez svoga dragana?
Crna noći, 'oće l' dika doći?

113.

Alaj mi je rodilo grožđe,
Kaka j' dika pa neće da dođe.

114.

Diko moja, iz prika sokaka,
Alaj nam je naša ljubav kratka.

115.

Moja nana plače med' ženama,
Ne zna koje j' milo lane moje.

116.

Diko moja, bili karamfile,
Svaki znade da si me volio.

117.

Volim ovo što sam čula novo,
Da me stari švaler i sad žali!

118.

Alaj sam se narumenisala,
Trojica me obigenisala.

119.

Blago j' meni kad sam šećer beli,
Pa se za me svađaju švaleri!

120.

Nova dika ljubi i ujida,
Al' se stara zaboravit' ne da.

121.

Našim šorom krešu suvo granje,
Da švaleri šiške ne pokvare.

122.

Alaj sam se muke namučila,
Dok sam staru diku ja ljubila.

123.

Sad moj dragi tumara po mraku,
Ne bi l' naš'o drugu u sokaku.

124.

Alaj igram, alaj se uvijam,
Staru diku u srce ujidam.

125.

Diko moja, al' što bećaruješ,
Pa ti tvoje čizme ne glancuješ.

126.

Diko moja, moj golube stari,
il' me ljubi, il' me zaboravi.

127.

Staro zlato, kajat' ćeš se za to,
Ak' ne's sada, al' imaćeš kada.

128.

Znaš li, diko, što zlotvori rade,
'Oće mene s tobom da zavade!

129.

Iđem šorom, pitaju me žene:
Je l' istina da nam ljubav vene?

130.

Volim diku, dika voli mene,
Samo da nas ne rastave žene!

131.

Mila diko, to baš nije lipo,
Mene voliš, a s drugom govoriš.

132.

Sinoć sam se zavadila s dikom,
'Tila sam ga udariti s cigljom.

133.

Alaj sam se sita naplakala,
Kada sam se s dikom posvađala.

134.

Bog ubio moju staru diku,
Šta me mladu rasipa po svitu.

135.

Siti me se, stara diko moja,
Ta, siti se kad sam bila tvoja.

136.

'Di bi bilo novo kao staro,
Kad je staro kraj srca ležalo.

137.

Svakoj boli mož' se naći lika,
Samo ne mož' kad ostavi dika.

138.

Žalost mala kad umire nana,
Al' velika kad ostavlja dika.

139.

Aoj, moje mirisavo cveće,
Uvenulo otkad dika neće.

140.

Bog ubio moje dike nanu,
Štć me neće da primi za snaju.

141.

Žen' se, diko, i ja se udajem,
Da zajedno žalost provedemo.

142.

Pisme moje, alaj ćete stati,
Srce moje, al' ćeš uzdisati.

143.

Već ću malo prkositi svitu,
Pa ja neću zapaćati diku.

144.

Ljubila sam, ni gledala nisam,
Al' odsad' ću gledati koga ću.

145.

Zlata imam, srebra mi ne fali,
Imam diku, 'al' je vrlo mali.

146.

Zlotvor diko, što me glediš priko?
Što me glediš, kad poljubit ne smiš.

147.

Alaj sam se muke namučila,
Dck sam diku ljubit' naučila.

148.

Lupaj, balo, ogledalo malo,
A ti, diko, možeš i veliko.

149.

Ljubim diku i 'oću i neću,
Dika mene baš mora na vrime.

150.

Moj se dika na mašini šiša,
A ja nosim maramu od pliša.

151.

Moja nane, kupi mi muzike,
Nuz muzike mož' pivat' od dike.

152.

Kaka mi je dika brez brkova?
Kogod kera koja repa nema!

153.

Lolo moja, brkovi ti crni,
Jčš ji' malo bečarski zavrni.

154.

Meni kažu da dukata nemam,
Za bogatog ja se i ne spremam.

155.

Oj čobane, medena ti usta,
Tiraj ovce 'di je šuma gusta.

156.

Kunem nanu što me rodi malu,
Kunem diku što voli veliku.

157.

Padaj doli, rumenilo moje,
Padaj doli, to dika ne voli.

158.

Misli nana da je jaran šala,
Da je šala, ne bi' ga držala.

159.

Kiša pada, dika na livadi,
Da sam š njime, ma crkla od zime.

160.

Mili Bože, šta to biti može,
Da se dika zatajit' ne može.

161.

Diko moja, i jesi i nisi,
Oženi se da vidim čiji si.

162.

Iđe jesen, al' ne ide meni,
Neće moja dika da se ženi.

163.

Dika diku umiva u mliku,
Moja mene ni vodom ne pere.

164.

Moja nane, veži mi dukate,
Momci vole koje su bogate.

165.

Prodaj, tato, riđu i dorata,
Pa mi kupi tri niza dukata.

166.

Nije šala varati bećara,
Ja sam mala četiri varala.

167.

Moja diko, ne dolazi priko,
Već dolovi' 'di pasu volovi.

168.

Drugarice, ja ti nisam kriva,
Što tvoj lola kod mene noćiva.

169.

Bože mili, na koga si spao!
Na tu drolju, drugaricu moju.

170.

Oči moje, na vr' glave stojte,
Oca nemam, majke se ne bojte!

171.

Zauvice moja, milo grožđe,
Kaži bratu nek doveće dođe.

172.

Uskočiću, al' uveče neću,
Već za dana, nek me vidi nana.

173.

Pita nana: — 'Di ti je marama? —
— Dala loli da me većma voli. —

174.

Prodaj, tato, i kravu i tele,
Pa mi kupi švalerske cipele.

175.

Oko moje pogledalo priko,
Tamo — 'vamo pa u tebe, diko.

176.

Svi mi kažu da ja ljubim lažu,
Svakom laže, meni pravo kaže.

177.

Šta je selu pa mi ne viruje,
Da me moje zlato ne miluje!

178.

U snu snivam da švalera nemam,
A na javi k'o kose na glavi.

179.

Šta ću, nane, zaboli me glava.
Ćuti, Milka, izliči će dika.

180.

Oko moje pogledalo priko,
Moraš znati šta ja mislim, diko.

181.

Il' se ženi, ili umri, diko,
Il' da kajem, il' da se udajem.

182.

Golubice bela, šta si nevesela?
Moj golube beli, ti me razveseli.

183.

Slatki tato, podaj me za zlato!
Il' za njega, il' u Dunav s brega.

184.

Još ću malo ja biti kod nane,
Pa kod dike onda nauvike.

185.

Mila nane, a šta si me dala,
Kad se nisam ni nadivovala.

186.

Divovanje to je spominjanje,
A udaja za dva dana graja.

187.

Divovanje moje carovanje,
Udaću se i raplakaću se!

188.

Pivala bi', pivat' mi se neće,
Pisma mi se na žalost okreće.

189.

Imala sam nešto malo dike,
I to malo očlo u vojnike.

190.

Neću nosit' zlata ni dukata,
Dok se dika ne vrati iz rata.

191.

Umri, diko, i ja ću umreti,
Pa ćemo se pod zemljom uzeti.

192.

Volila bi' osidit' ko ovca,
Neg' se udat' mlada za udovca!

193.

Slatka moja za nevolju diko,
Za nevolju dok ne nađem bolju.

194.

Misliš, diko, da ja tebe volim,
Što ja tebi medeno govorim.

195.

Šta bi' diku držala na mitu,
Valjda nije jedini na svitu.

196.

Al' sam i ja željna moje dike,
Kogod mačka kisele paprike.

197.

Diko moja, da si ko sunašće,
Kad te moje ne voli srdašće.

198.

Tilo moje, truni mi u grobu,
Što ne volim, ljubiti ne mogu.

199.

Kaže dika da me ljubit' neće,
Diko', 'fala, ne bi se ni dala.

200.

Alaj, nane, alaj dika žali,
Alaj žali što smo se rastali.

201.

Iđe jesen, iđe novo vino,
Ajde, diko, da se pomirimo.

202.

Vidim, diko, da si srca prava,
Veneš za mnom ko zelena trava.

203.

Veni, diko, ja veniti neću,
Čim sam rekla, ja sam drugog stekla!

204.

Imam brata ko na raju vrata,
A sestricu kano golubicu.

205.

Travo rosna, alaj si žalosna,
Kogod žena koja muža nema.

206.

Alaj živim dok ženi ne skrivim,
A kad skrivim, bolje da ne živim.

207.

Salašaru, ko ti salaš čuva?
Vaške laju pa salaš čuvaju.

208.

Bikićani za nevolju ljudi,
Ribu hvaću pa porciju plaću.

209.

Kad namignem i malo zažmirim,
Ja u diki srce uznemirim.

210.

Ljubio sam i smeđe i plavo,
Al ni jedne nisu ko garave.

211.

Mene nana oklagijom tuče,
Sto ja idem kud me srce vuče.

212.

Nisam mala da me ljulja nana,
Već velika da me ljubi dika.

213.

Zeleni se u korenu trava,
U Bajmoku ljubičica plava.

214.

Alaj žalim što ću da ostarim,
Da ostarim, diku da ostavim;
Ostariću, ostavit' je neću.

215.

Volim diku neg' ćupicu mlika,
Mliko pijem pa se ispolivam,
Diku ljubim pa se oblizivam.

216.

Lipo ti je u noć pogledati:
'Di se tunja u lišće zavila,
Ko divojka s momkom zagrlila.

217.

Teško snigu na visokom brigu,
Ko god momku koj' voli divojku,
On je voli, a ona se 'oli.

218.

U iroša uportana poša,
Od zabata svaljena mu čoša.
Prodaj pošu pa opravi čošu.

219.

Alaj smo se mi sastali lole,
Pa pojili meso iz kastrole,
Bože mili, kupus nismo 'tili!

220.

Kad ja stanem prid veliku salu,
Sva gospoda Novo Selo^{x)} 'falu,
A Ker^{x)} kudu, 'oće da polūdu.

221.

Od kako sam postala divojka,
Još ja nisam poljubila momka,
Al' na sriću večeras počeu.

222.

Širi mi se moja, suknjo bela,
Doveče su sisti nuz švalera!
Do ponoći rek'o j' da će doći.

^{x)} Dio Subotice

223.

Šta ću radit' s dikinim salašom?
Il' ga sval'te, ili ga zapal'te,
Il' mi diku sa salaša dajte!

224.

Imam diku, ime mu je Ive,
Gini, diko, imaš i za kime,
Ti se nisi volio ma s kime.

225.

Lako ću se umiliti diki:
Kako s vrâta ruke oko vrata,
Oko vrata oko svoga zlata.

226.

Diko rode, poljubi me ovde,
Po srid puca 'di mi srce kuca.
Ja sam pusta, tebe ću u usta.

227.

Da znaš, nane, kako ljubi lane?
I ti bi se stara privarila.
Privarila, lane poljubila!

228.

Dođi, diko, 'di si za toliko!
Kad si ovdi, ponosim se s tobom,
Kad te nema, uzdišem za tobom!

229.

Mene nana pcuje pa sve siva,
A dika me jorganom pokriva:
Spavaj, Milka, ne da tebe dika.

230.

Udri, kišo, ma na brata moga,
Samo nemoj na švalera moga,
Od švalera bližeg roda nema.

231.

Više jadim, neg' što radnju radim!
Radnju će mi uraditi nana,
Al' ja jade moram jedit' sama.

232.

A šta si me razmazio, diko,
Razmazio pa me ostavio,
Da me drugi razmaženu ljubi.

233.

Kad se smislím ja na moje stanje,
Iz očiju teku suze same,
Očo dika, nema ga od lane.

234.

Čuješ, diko, šta ću te moliti,
Nemoj, diko, za mnom govoriti,
Doć' će vrime pa ćeš me moliti.

235.

Moje druge, ne budite lude,
Ne držite viru u švaleru,
U švalera vira ko u kera!

236.

Šta govore našim šorom žene:
Da je dika ostavio mene.
Ja sam njega, 'ulja mi ne treba!

237.

Umri, diko, kajaću te lipo,
Kajaću te sve do groba tvoga,
A od groba tražiću drugoga.

238.

Oči moje, veselo gledajte,
U staro se lane ne uzdajte,
Već gledajte, novo zapaćajte.

239.

Duni, vitre, otud od gornjaka,
Donesi mi miris od momaka,
Od momaka i od divojaka.

240.

Mene babo udaje za blago,
Nije blago ni srebro ni zlato,
Već je blago što je srcu drago!

241.

Uskočiću, ne čuvaj me, nane,
A da šta ću kad me zove lane,
Zove lane, moram otić', nane!

242.

Moja diko, što se ne madžariš,
Ja bi' fina Madžarica bila,
Šešir svali pa mi se madžari.

243.

Ja ću prodat' zemlju i salaše,
Pa ću ljubiti' oči one snaše,
Koja na me već odavno maše.

244.

Zora svitli, ženjen kući 'iti,
On ne 'iti što mu zora svitli,
Već se nada grdiće ga mlada.

245.

'Aja, 'aja, izgorila Baja,
Za dva sata sva četri sokaka.
Segedinu, ti ćeš na godinu.

246.

Domaćine od ovoga dvora,
Živila ti domaćica tvoja.

247.

Psete zete, ne dolazi često,
Pojišćeš nam iz odžaka meso.

248.

Ne možem te prodat', ni pazarit',
Kada moram s tobom životarit'.

249.

Šta je kome što ja trošim moje,
Polak moga, polak ženinoga.

250.

Diko moja, alaj mi te 'fale,
Da me prosiš, ne bi' pošla za te.

ŠARANAC

*Dok sam bila divojčica mala,
Nisam momku u oči gledala.
A sad kad me mlado momče gleda,
Sve mi krv se u žilama ledi.*

ЗАРНАК

Това е бил единствен
всичко останало е
Ако не е така
Това не е така

1.

Ej šorom šajke, a Dunavom čeze,
Cura momku maramicu veze.
Navezla mu ime i prezime,
Samo nije da se voli š njime.

2.

Evo šora kud sam prolazio,
Evo kuće 'di sam dolazio,
Evo pendžer kud sam ulazio,
Evo cura koju sam ljubio.

3.

Curo moja, ja te volim zdravo,
Samo mi se oženiti žavo.
Huljiću se i bečariću se,
Imam kada i oženiću se.

4.

Zagrli me, moje zlato suvo,
Dosta sam te šporovo^x) i čuv'o.
Al' odsele šporovat' te neću,
Ljubiću te čim ugasiš sveću.

5.

Tavna noći, duga ti si kleta!
Nikom duga, a nikome kratka.
Onom kratka koji dragu ima,
Onom duga, a koji je nema.

^x) štedio

6.

Curo moja, na čošak izadi,
Da vidimo čiji je šećer slađi.
Moj je bili, a tvoj je šareni,
Jišćemo ga, diko, zagrljeni.

7.

Teško dolji di se voda sliva,
Teško momku kad moli divojku.
On je moli, ona se đavoli,
On je sleće, a ona ga neće.

8.

Curo mala, nisi štetovala,
Što se nisi za mene udala,
Barem bi se naspavala sama,
Načistila kaljavih čizama.

9.

Šest godina kako čuvam ovce,
Pa ne možem da sastavim novce.
Što j' donela prid ovcama gara,
To j' odnela krčmarica Mara.

10.

Da li ima ovde lipih seka,
'Oće babo da ženi meneka.
Da l' imade lipih divojaka,
'Oće babo da ženi junaka.

11.

Dok sam bio rumen i brez brade,
Volile me i cure i mlade.
Otkako me obasula brada,
Ne volí me ni cura ni mlada.

12.

Poderane nosim pantalone,
 A curama kupujem bonbone.
 Odsad više kupovati neću,
 Nek sekseri u mom džepu zveću.

13.

Crne oči svakome su drage,
 A meni su omilile plave.
 Oči plave iskoču iz glave,
 Gledajući švalerovoj kući.

14.

Mlado momče materi se tuži,
 Da ga uvijek komšinica ruži,
 Da mu nikad za to ne da mira:
 Što on njevu jedinicu dira.

15.

Ja sam moga svitovala diku:
 Da ne ide pored dvora moga,
 Da ne jaši konja velikoga,
 Već maloga naspram dobra svoga.

16.

Hulja diko i obišenjače,
 Ne pravi mi stazu priko bašče.
 Nije jesen da se bašče oru,
 Već proliće kad se sadi cviće.

17.

Da j' u mene što j' u cara blago,
 Kupila bi' kraj Palića bašču,
 Najmila bi' neženjena Lazu,
 Da mi bude baštovan u bašči.

18.

Duni vitre priko naše staje,
 Pa mi kaži 'di je moje lane.
 Ta, je l' spava, je l' ga boli glava,
 Je l' mu ne da doći meni nana?

19.

Diko moja, ja bi' bila tvoja,
 Al' ti nana velika gospoja.
 Ja gospodu dvoriti ne mogu,
 Parasnika to 'oću do vika.

20.

Da sam Bog da 'tica kukavica,
 Ja bi' znala 'di bi' zakukala,
 Zakukala diki na pendžeri,
 Nek ne spava kad me zaboravlja.

21.

Pitaju me naši šta sam žuta,
 Il' od soli, il' me srce boli.
 Nit' od soli, nit' me srce boli,
 Već sam žuta što ljubim 'uncuta.

22.

Sunce žarko, alaj si visoko,
 Diko moja, alaj si daleko.
 Sunce žarko, sađi doli niže,
 Diko moja, dođi meni bliže.

23.

Poljubi me, moja mila diko,
 Samo pazi da ne vidi niko!
 Ako vidi moja mila nana,
 Biće, diko, odviše divana.

24.

Za kim tužiš, velika divojko,
 Za kim tužiš, za kime l' se sušiš?
 Za kim tužim još se i ne sušim.
 Za dečakom što prođe sokakom!

25.

Sinoć dika na pendžeri viče:
 'Ajd' na noge, moje milo milče!
 A ja njemu odgovori' 'vako:
 Mani, diko, kasno je svakako.

26.

Svira gajdaš po našem sokaku,
 A, moj diko, alaj si u mraku.
 Šta se pratiš na spram dvora moga,
 Pa mi vriđaš babu rođenoga.

27.

Ne drž', diko, na visoko glavu,
 Bolje gledaj u zelenu travu,
 'Di si kadgod prov'o mile dane,
 Dok se nije čulo mi do nane.

28.

Sinoć mi se moja dika tuži,
 Da ga nana čerez mene ruži.
 'Ajde, diko, ti se mene mani,
 Pa ispuni želju tvojoj nani.

29.

Kiša pada i po malo krupa,
 A moj dika na prozoru lupa.
 Mani, diko, dosta je već tvoga,
 Ne ćeš ljubiti' više lica moga.

30.

Palo inje uveče na voće,
Blago onom ko ljubi što 'oće;
Palo inje uveče na cveće,
Teško onom ko ljubi što neće.

31.

Dok sam bila od sedam godina,
Molila sam Boga za svakoga,
A sad molim samo za jednoga,
Za jednoga, za dragana moga.

32.

Ogledalo u sobi na gredi,
'Di moj dragi bilo lice gledi,
Kosu rusu češlja na dve strane,
Ispod kose namiguje na me.

33.

Oči moje, voda vas odnela,
Sve želite da diku vidite,
Kad vidite, vi se zastidite,
Kan' da nikad ni želili niste.

34.

Dok sam bila divojčica mala,
Nisam momku u oči gledala.
A sad kad me mlado momče gleda,
Sve mi krv se u žilama leđa.

35.

Moja diko, moje milovanje!
Milovanje, slatko spominjanje,
Spominjanje, teško uzdisanje,
Kad uzda'nem 'oću da izda'nem.

36.

Mene nana za švalera kara,
 Nek me kara kad mu nema para.
 Svi ga kude, samo ga ja 'falim,
 Svi nek viču kad ga oči diču.

37.

Čuvaj, curo, svoga šlingeraja
 Da ga momak čizmom ne izvalja.
 Jel ćeš kukat' kano kukavica,
 Suze roniť kano udovica.

38.

Drima mi se, spavala bi', nane!
 — Spavaj 'ćeri, ne naspavala se! —
 Nane moja, rano me probudi,
 Da me dragi sanjavu ne ljubi.

39.

Mene nana u caklo zatvara,
 Da me moja ne poljubi lola.
 Caklo puče, poljubi me luče,
 Među puca 'di mi srce kuca.

40.

Misečina uprla u vrata,
 Mene dragi grli oko vrata.
 Grl' me, dragi, 'di se mider steže,
 Ja ću tebe 'di se poša veže.

41.

Mene nana tira da ja radim,
 A ja neću, već se gospodarim.
 Zašto ne bi' goropadna bila,
 Kad mi gajdaš goropadno svira.

42.

Kaži meni, maramico bela,
 Koliko si varala švalera.
 — Triput sedam dvadeset i jedan,
 I još osam, eto toliko sam! —

43.

Kaka bi' se ja divojka zvala,
 Kad ja ne bi' švalera držala.
 Ljubim sedam, ne gine mi jedan,
 Od to sedam moj će biti jedan.

44.

Naša mala soba molovana,
 Ko smi reći da će u nju leći.
 Al' povika sa sokaka dika:
 — Ja smim reći da ću u nju leći. —

45.

Moju nanu tresu po divanu,
 Baš zbog mene i zbog moga dike;
 Mene pcuju, nani pribacuju:
 — Tvoja 'čerka sveg svita švalerka! —

46.

Diko moja, koje j' kuća tvoja?
 — Priko puta kapija je žuta,
 A vrataca od suvoga zlata,
 A pendžere srebrom zalivene. —

47.

Igram, pivam, na cipele gledam,
 Na cipeli grana molovana,
 Od brišima i sitnog đerdana,
 Što mi vezla mog švalera nana.

48.

Hvalio se jedan od momaka,
 Da on ima dvanajst divojaka:
 Tri iz Kera, tri iz Novog Sela,
 Tri iz Gata, a tri su s Bajnata.

49.

Stani, stani, stara moja diško!
 Stani malo da te štogod pitam:
 — Bi li mogli staro ponoviti?
 — Curo, može, ali ne daj, Bože!

50.

Teško dolu di se voda sliva,
 I divojki koja poručiva.
 Poruk dala da bi se udala,
 Za tog momka što mu je divojka.

51.

Šta se meni bunar voda muti?
 Proš'o dika kraj mene pa ćuti,
 Dig'o glavu pa gleda na stranu,
 Oslipio kad me ni vidio.

52.

Srdo moja, ne srdi se na me!
 Jel ako se ja rasrdim na te,
 Sva nas Bosna pomiriti neće,
 Ni sva Bosna, ni Hercegovina!

53.

Sedam sati ajziban se kreće,
 Odneće mi mirisavo cveće.
 Nek ga nosi dok je mirisavo,
 Ako nije, nek ostavi tamo.

54.

Sad se dika po Budimu šeće,
Po kafanam' pogleda po frajlam',
Svaka frajla ko zvizdica sjajna,
Mora stati dika pa gledati.

55.

Srce moje, ja ću te izvadiť,
Pa ću diki pod pendžer usadiť,
Pa nek vene tri godine dana,
Dok ne dođe dika iz katana.

56.

Kaži, diko, kako j' srcu tvome,
Da ja znadem ugoditi mome;
Jel je moje srce rastuženo,
Otkako je s tobom podiljeno.

57.

Šta se druga na mene napela,
Kan' da sam joj švalera otela.
Nisam 'tila, nisam ga otela,
Nisam 'tila, nisam ga volila.

58.

Reci meni, moja curo mala,
Kako si mi priksinoć zaspala.
— Pitaj diku, on će ti kazati,
Pa ćeš i to, junače, doznati. —

59.

Svi Kerčani, bacajte šešire,
Ja ću poznat' koji j' moga dike.
Svi šeširi udaraju farbom,
A mog dike cvićom i pomadom.

60.

Imam diku, svi ga naši znadu,
Al' mi mladoj ljubit' ga ne dadu.
Je l' ne smidu, je l' ga ne volidu?
Je l' mu naši nane nalazidu?

61.

'Di bi bio mator čika dika?
Svakog sveca brkove sasica,
Brije bradu, vara curu mladu,
Cura mlada pa je grebe brada.

62.

'Ajde ,drugo, da se revenimo,
Da zajedno švalere držimo.
Ja jedinka, a ti ćeš mizinka,
Ja mlađega, a ti starijega.

63.

Bili kreč se sa zida nam odro.
'Oće l' biti na leđima modro,
Ako babo dozna ko je bio,
Da je sinoć dika dolazio.

64.

Moja nane, dukate mi stvori,
Jel za njima moje srce boli.
Brez dukata šnekle malo vride,
Ostaćedu neudate, side!

65.

Mila nane, kupi mi ambrelo*),
Da ne gori moje lice belo.
Mila nane, kupi mi lepezu,
Da se 'ladim kad u polju radim.

*) suncobran

66.

Otkad imam velik niz dukata,
 Od to doba dika mi iz Gata.
 Ej, dukati, kurtala vas bilo,
 Ostavi me novoselsko milo!

67.

Ja sam mome govorila diki,
 Da ne skida šešir mome čiki.
 Jel kad skida, čiko odma' pita:
 — Ko je cno što se tudan skita? —

68.

Moja nane, ne kupuj mi svilu,
 Već mi kupi lipu suknju bilu;
 A novac mi u banku unosi,
 Jel me dika drukčije ne prosi.

69.

Kad naidem kraj dikina dvora,
 Njena kera zalajati mora.
 Nije kera, već dikina sela,
 Laje kera kad je započela.

70.

Al' me nana sinoć svitovala:
 — A šta sam ti dukate kovala,
 I kupila kumašu na grane,
 A ti ljubiš iz Bajmaka lane.

71.

Da sam bliže gvozdenuga puta,
 Držala bi' diku s Tavankuta,
 S Tavankuta najvećeg 'uncuta,
 Iz Mirgeša najvećeg 'ireša.

72.

Zora zori, bili dan svanjiva,
A moj dragi tira čopor svinja.
On ji' tira kroz bostane,
Moli Boga da ne svane.

73.

Tri me dike priko kola glede,
Sastala se i nova i stara,
I još ona kad sam bila mala,
Bila mala pa se švalerala!

74.

Teško meni sve do Boga moga!
Kad ja nemam nikog rođenoga.
Osim Boga i švalera moga,
Tog maloga, crnomanjastoga.

75.

Visok pendžer, a ja cura mala,
Pa ne mogu da ljubim bečara.
Narućiću noge kod kolara,
Pa ću ljubit' kroz pendžer bečara.

76.

Volim staro čuti i viditi,
Nego novo grlít' i ljubiti.
Volim staro čekati na ćoši,
Neg' kad kaže novo da će doći.

77.

Čujem, diko, da ti je sramota,
Što sam, diko, ja cura sirota,
Sramota ti od mene divanit',
Al' ti nije kod mene osvanit'!

78.

Sinoć mene jedna baka pita:
— Cura mala, bi l' se švalerala? —
A šta mene stara baka pita,
Da sam 'tila, ja bi' ga volila.

79.

A 'di mi se zadržalo grožđe,
Kad ga nema pod pendžer da dođe.
Nije gazda da je kod volova,
Već siroma' kod šugavi' konja.

80.

Udaću se, a na jesen neću,
Već na drugu, ma bilo za slugu.
Sluga služi pa će kuću kupit',
Ja ću presti pa ću kruva jisti.

81.

Znaš li, diko, šta moj babo veli,
Tebe više on vidit' ne želi.
Ako spazi nas se razgovarat',
Leđa će nam pošteno našarat'.

82.

Šta se hvali taj moj lola stari,
Da on mene mož' dobit' u šali,
Al' se mora dobro promisliti,
Ak' me želi u šali dobiti.

83.

Moja nane, u Gat ide lane.
— Neka, rano, do'će dok ne svane. —
Neće, nane, krutala ga bilo,
Zapatiše tamo jedno milo.

84.

Šta govore našim šorom ljudi,
Da će dika ostavit' se ćudi.
A on neće, već tira na veće,
Kad mu srce drugačije neće.

85.

Moj se dika okanio Gata,
Nestade mu zemlje i dukata.
Ej, moj diko, sad će kasno biti,
Sad bi trib'o u Gat priseliti.

86.

Šta se meni jedan lola priti,
Da ja moram od njeg b'ena biti.
Valjda nisam riba brez korena,
Da se bojim 'uncuta i kera.

87.

Mene moja nana nagovara,
Da namignem ja na salašara.
A ja neću, nego na pisara,
Jel mi mriši para od cigara.

88.

Otkad posta moj švaler žandarom,
I ja posta' velikim bećarom.
Pa ni brige sa žandarskom vladom,
Još ni puška ne mož' sa mnom mladom!

89.

Prođi, diko, i s našim sokakom,
I naša je kuća na sokaku,
Kuća mala, a kapija stara,
A pendžere slamom začepljene.

90.

Piva 'tica u šumi na grani,
Piši, diško, na kojoj si strani.
Da si o'de, pravili bi podne,
Al' kad nisi, pravi tamo 'di si.

91.

Sidila sam na pendžeri, šila sam,
Pitali me mladi momci, čija sam.
Ko me grli, ko me ljubi, toga sam.
Zagrli me, poljubi me, tvoja sam.

92.

Mila nane, podaj me za lane,
Ma mu bila kuća od ponjave,
Mila nane, podaj me za diku,
Ma mu bila kuća u šljiviku.

93.

Komšinice, šta si taka o'la,
Valjda zato što te ljubi lola.
Čekaj malo, al' će kasno biti,
Pa ćeš dila suzama obliti.

94.

Vijolice, ja bi' tebe brala,
Samo nemam kome bi' te dala.
Ja ću brati, u čašu mećati,
Pa će mome diki mirisati.

95.

Sinoć me je nana svitovala,
Da se manim ja gospočkog bala;
Jel ja nisam cura gospojica,
Šta ću tamo da me smiju dica.

96.

Moj se dika sa bogatstvom 'oli,
 Zato mene siromašku voli.
 Sve badava što me dika voli,
 Zašto da se nerazumno 'oli.

97.

Iđem sinoć kući iz poljane,
 Pa naiđem kraj stare mijane,
 A kroz pendžer mene dika viče:
 — Kasno je već, moje milo milče! —

98.

Diko moja, kani se mijane,
 Pa se lati salaške poljane!
 A ja ću se okaniti svile,
 Pa ću nosit' čiste suknje bile.

99.

Kad me dika uskočiti zvala,
 Ja sam, mala, odgovor mu dala:
 — Subota je, diko, sramota je,
 Nedilja je, diko, grijota je. —

100.

Čoban nisam, al' sam čobankinja,
 Neću dugo zvati se majkina.
 Rek'o mi je moj dragan primili:
 — Kupi svoje pa se s majkom dili. —

101.

Ide jesen, sazrijaće grožđe,
 Mlogi će se okovat' u gvožđe.
 Koji s momkom, koji sa divojkom,
 Više s momkom, nego sa divojkom.

102.

Jeseni se niko ne raduje,
Samo majka koja ženi ranka;
I divojka koja voli momka;
I još zjala što bi se udala.

103.

Moj se dika kruničarom zove,
Ali zato ne drži postove,
Meso jide, krumpir svitu 'fali.
Moja diko, nije sav svit mali.

104.

Aoj, diko, šta s' se po'olio,
Kandar nisi nigda me volio.
Čekaj samo blaženih poklada,
Do'će moji svati iznenada.

105.

Oj' poklade, vile vas donele,
S vama mene kod dike odnele!
Ako valjda to ne bude tako,
Ja ću otić' makar on zaplak'o.

106.

Sad ja vidim da me niko neće,
Kad mi vene na pendžeri cveće;
Cviće vene kad se ne zaliva,
Lice grubi kad dika ne ljubi.

107.

Ko bi mene s dikom pomirio,
Kašikom bi Dunav prigrabio,
I prija bi Dunav prigrabio,
Neg' što bi me s dikom pomirio.

108.

Volim diku, dika mene neće,
 Zato venem baš ko pravo cveće.
 Pravo cveće uveniti neće,
 Prava dika ostaviti neće.

109.

Nije šala tri godine dana,
 Nije znala ni zemlja ni trava,
 A sad znade i po gori cveće,
 Da me dragi više ljubit' neće.

110.

Sinoć meni brzojava stiže,
 Da moj dika od mene odbiže.
 Biži, diko, ja te vijat' neću,
 Dočekaću drugačiju sreću.

111.

Naši momci po selima idu,
 Traže sebi bogatoga didu.
 Al' su ji' brzo upoznali,
 Pa ji' odma' natrag od'ajkali.

112.

Da si, diko, ti pameti moje,
 Ne bi niko znao za nas dvoje.
 Al' si, diko, ti slaboga uma,
 Pa nas oda naša mila kuma.

113.

Pušti, Bože, kišu iz oblaka,
 Pa raztiraj babe sa sokaka,
 Nek' ne prave spletke od momaka,
 Od momaka i od divojaka.

114.

Gori lampa i u njozi slamka,
'Di bi bila svekrva ko majka.
Kod majke sam bila i rumena,
Kod svekrve žuta i zelena.

115.

Al' je lipo salašarom biti,
Milo ti je i zimi i liti.
Salašaru, alaj si na glasu,
Kad ti ovce po ugaru pasu.

116.

Oj Bunjevče, ti gazdački sine,
Još ćeš čuvat' ti za svilu svinje!
Svila ti je i kumaša dika,
Propast će ti to biti velika.

117.

Al' se ona jedinica nosi,
Roditelji zato idu bosu.
Ej, kumašo, kurtala te bilo,
Ti ubijaš bunjevačko tilo.

118.

Sinoć nana moga baću kara,
Zašto baćo novaca ne stvara.
Šta ne proda zemlju od atara,
Pa da nosi novce kod zlatara.

119.

Oj Bunjevci, alaj ste u 'ladu,
Kad vam tako gazde propadadu!
Gazde mlade, ne vole da rade,
A kumašu nosidu njim mlade.

120.

Moj se bačo zavitov'o pića,
Al' se ne mož' kaniti ferblića,
Ej, moj bačo, tvoje j' gazdovanje,
U po dana na nas pomrčanje.

121.

Lako j' poznat danas kavalira,
Po tri dana u karte študira,
Dica plaču, a žena jauče,
Jel njim bačo sve novce potuče.

122.

Seljankinje poznadu iroše,
Da su oni sriće jako loše.
Vino piju, u kecema gledu,
Pa tiraju po tri dana medu.

123.

Volim mladu kad poveže konđu,
Pa kad sidne med mlade na čošu,
Lice malja, a obrve šara,
Kako čovik da je ne okara.

124.

Ajd' da pivam kaku ženu imam:
Donesem joj slame u naramku,
Zgrijem vode, operem joj noge,
Još je zjala, ne zna kazat' 'fala.

125.

Velik sokak nevaljani' žena,
To se stoji do njevi' muževa:
Da njim kupe soli i sapuna,
Da su slane i da su oprane.

126.

Dok sam krao pa gospodi dav'o,
Nikad nisam u arišta' spav'o.
Odkad kradem, gospodi ne dađem,
Od to doba za arište znadem.

127.

Bajmačani, alaj ste na glasu,
Volovi vam po dolovi pasu,
Bućkalice rđa uništila,
Aoj, braćo, teško vašeg dila!

128.

Bajmačani silom varošani,
Devet kuća jednu kozu muzu,
Još se 'fale da se dobro 'rane,
Dica njim se sa skorupom dave.

129.

Lemešani, blago vašoj nani,
Kad vas take sokole od'rani,
Kicoši ste da vam nema para,
Al' se novost kod vas slabo stvara.

130.

Lemešani, pravi varošani,
Žene frajle, ljudi gospodari,
Bradu nose, a brkove suču,
Za ženam' se suknje zemljom vuču.

131.

Oj, Somboru, gradu ponositi,
Samo tako nadalje se kiti,
Ta, to tebi dolikuje zdravo,
Samo što ti miloj nani žavo.

132.

Subotice, mila golubice,
Jesu l' žive tvoje divojčice?
Čujem da ji' za udadbu ima,
Ne dotiče momaka njim svima.

133.

Šandorčani, al' ste podabrani,
Ta, i vi ste silom varošani.
Bolje b' bilo da ste kašu jili,
Nego što ste ovo učinili!

134.

Zvoni zvonce, tira čoban ovce,
Tri čopora kraj Milkina dvora
Oj, čobane, ukrašću ti jagnje,
Makar išla s tobom na vinčanje.

135.

Ja ću ljubit' što sam odabrala,
Makar mene i pcovala nana,
Nanina sam dok me ne od'rani,
A dikina dok me ne sa'rani.

136.

To se pozna koji koga voli,
Taj obori svoje oči doli,
A ja moje samo dižem gori,
Dižem gori, nema ko me voli.

137.

Tri sam dana mislila u sebi,
Bi' li dikku volila, il' ne bi'.
Da sam znala, ne bi' ga volila,
Od ljubavi sva sam obolila.

ŠALAJDAN

1.

Zeleni se kraj šume,
 Mala usta u cure,
 Mala usta, sitni zubi,
 Alaj, lipo ljubi — šalaj!

2.

Tri jabuke zelene,
 Tri su sestre rođene,
 Jednu 'oću, drugu neću,
 Treću mi nameću — šalaj!

3.

Šlingovana marama,
 Pričekaj me, garava,
 Ta, pričekaj tvoga lolu,
 Dok ne svrši školu — šalaj!

4.

Kad je sunce sidalo,
 Sedam sela gledalo,
 'Di izgubi momak glavu,
 Za divojku malu — šalaj!

5.

Nova kuća i strija,
 I šarena kapija,
 Nuz kapiju tanke staze,
 Kud momci prolaze — šalaj!

6.

Oj, lepezo, lepezi,
 Ustaj, curo, ne lezi,
 Ustaj, curo, veži kera,
 Pa pušti švalera — šalaj!

7.

Ja sam jedan pa jedan,
 Ne bojim se nji' sedam,
 Ne bojim se ni jednoga,
 Momka varoškoga — šalaj!

8.

Mrzak mi je ovaj svit,
 Što ne gleda ko je lip,
 Samo koja tala ima,
 Ma ćorava bila — šalaj!

9.

Savio se rozmarin,
 Priko Pešte u Budim,
 Tako će se moja dika
 Saviti menika — šalaj!

10.

Moja dika malena,
 Suknja joj je šarena,
 A široka u tri pole,
 Milo lane moje — šalaj!

11.

Išla cura na vodu,
 Izgubila jagodu,
 Našli momci pa pojili,
 Pa se razbolili — šalaj!

12.

Sitna kiša padala,
 Divojčica plakala,
 Što joj švaler nije kaz'o:
 — Dođi bliže, mazo — šalaj!

13.

Svanulo je, sunce sja,
 Cura se osmijiva,
 Zatreptala sjajna rosa,
 Poljubi je gosa — šalaj!

14.

'Ajde, brate, ja i ti,
 Da ljubimo one dvi,
 Da ljubimo što volimo,
 Da ne bolujemo — šalaj!

15.

U subotu uveče,
 Sidi draga pa plače,
 A dragi joj suze briše:
 — Nemoj, draga, više — šalaj!

16.

Alaj volim garavu,
 Kad poveže maramu,
 Kad poveže do po čela,
 Kad čeka švalera — šalaj!

17.

Sidi cura pa šije,
 Prid njom boca, pa pije,
 Pa nazdravlja diki svome,
 Što se sigra š njome — šalaj!

18.

S onu stranu šumice,
 Čuva cura gušćice,
 Ona viče: — Biri, biri. —
 Dika ruke širi — šalaj!

19.

Sve mi žene govore,
 Da me cure ne vole,
 A u jednoj srce vene,
 Dok ne vidi mene — šalaj!

20.

Alaj imam curicu,
 Ko rumenu ružicu,
 Ne bi' dao oči njene,
 Za po Bačke bele — šalaj!

21.

U subotu uveče,
 Sila cura pa plače,
 Što joj dragi bio nije,
 Umriće za njime — šalaj!

22.

S onu stranu planine,
 Čita cura novine.
 Čitala je sve do zore,
 Oči švalerove — šalaj!

23.

Zelen ora', debo 'lad,
 Blago onom ko je mlad,
 Blago onom ko se voli,
 Srce ga ne boli — šalaj!

24.

Bila svila s granama,
 Šta si, curo, sanjala?
 — Sanjala sam da sam tvoja,
 Živa željo moja — šalaj!

25.

Cvataj, ružo, u jesen,
U proliće zimzelen,
U srid lita tri đurđina,
Ženi, nane, sina — šalaj!

26.

Novo bure, staro dno,
Obuči se pomodno,
Pa se hvali po svem Keru,
Prkosi švaleru — šalaj!

27.

Sitna kiša padala,
Cura guske čuvala,
Pa ukrala četiri para,
Za bililo dala — šalaj!

28.

Zelen ora' kao jid,
Moja diko, šta si blid?
— Pušio sam na cigaru
Svu noć na divanu — šalaj!

29.

Bili jastuk šlingovan,
Na krevetu stoji sam,
Nema dike da se trlja,
Da jastuke prlja — šalaj!

30.

Sjajna zvizdo, Danice,
Ja idem iz tavnice,
Robov'o sam tri godine
Za curino ime — šalaj!

31.

Svane meni čudan dan,
Ostao sam tužan, sam,
Ode cura ko brez glave,
Ni ne gleda na me — šalaj!

32.

Bila suknja, ujuju,
Svira dika u frulu,
Cura mu se komendira,
U srce ga dira — šalaj!

33.

Ditelina zelena
U korenu sazrila,
Tako svaka i divojka,
Koja čeka momka — šalaj!

34.

S onu stranu Lemeša,
Tri zelena leveša,
A četvrti požućiva,
Cura poručiva — šalaj!

35.

'Ajde, mati, na baru
Pa ćeš vidit' 'ajdaru,
'Di 'ajdara suknju šara,
Po trojicu vara — šalaj!

36.

Pada kiša ledena,
Zebe cura medena,
Ta, nek zebe kad je luda,
Zašto se ne uda — šalaj!

37.

Tri jabuke, tri, tri, tri,
Ti se, curo, sad ne kri'
Vidili su stari ljudi,
'Di te dika ljubi — šalaj!

38.

Sidi cura kraj bare,
Mušice je napale,
Doš'o j' dragi pa je brani,
Šećerom je 'rani — šalaj!

39.

Tri riva postava,
'Di je cura ostala?
Ostala je na bunaru,
S dikom u divanu — šalaj!

40.

Misečina kao dan,
Doš'o momak na divan,
Pa divani do po noći:
— Kad ćeš, diko, doći? — šalaj!

41.

Tri jabuke, tri lista,
Voliš li me zaista?
Il' se sa mnom samo šališ,
Pa da me privariš — šalaj!

42.

Oj, jarane, jarane,
'Di te glava zaboli?
— Zaboli me pokraj mora,
'Di je dika moja — šalaj!

43.

Prođi, diko, kroz naš kraj,
Idi šorom pa pivaj,
Nek zlotvori čuju redom,
Nek se truđu jednom — šalaj!

44.

'Ajde, mati, ajde de,
'Ajde, mati, ženi me,
'Ajde, mati, ženi sina,
Da pijemo vina — šalaj!

45

Tri jabuke i tunje,
Na dolafu istrule,
Istrule su stajajući,
Diku čekajući — šalaj!

46.

Bila loza vinova,
Ženi majka Ivana.
Obašla je sedam sela,
A Ivana nema — šalaj!

47.

Zeleni se sva gora,
Oj, ti curo matora.
Tebe neće ni udovci,
A kamo li momci — šalaj!

48.

Zeleni se kraj šume,
Momak ide od cure,
Ide momak, al' ne piva,
Valjda česti nema — kod cure!

49.

Ja sam cura gazdačka,
Suknja mi je dugačka,
Volila bi' da je kraća,
Al' ne dadu braća — šalaj!

50.

Da je višnja k'o trišnja,
Ja bi' bila još lipča.
Al' kad višnja malo kisi,
A moj dragi, 'di si — šalaj!

51.

Alaj imam švalera,
Sve iz knjige studira,
A ja znadem triput više,
Neg' što knjiga piše — šalaj!

52.

Misec sija kao dan,
Da znam, diko, da si sam,
Očla bi' ti kao gošća,
Makar priko prošća — šalaj!

53.

Alaj volim ovaj šor,
'Di je moga dike dvor,
Alaj su njim lipi dvori,
Barem da su moji — šalaj!

54.

Naša kuća na kraju,
'Di se momci sigraju,
Ne mož' nana da večera,
Od moji' švalera — šalaj!

55.

Kiša pada, tavana noć,
Rek'o j' dika da će doć',
A sad ne smi' dok ne svane
I kiša ne stane — šalaj!

56.

Jao, jao, pa jao,
To je meni nepravo:
Našim šorom svudan blato,
Ne mož' doći zlato — šalaj!

57.

Rascvat'o se jorgovan,
Šta si, diko, zlovoljan?
Čas me ljubiš, čas me karaš,
Čas me ogovaraš — šalaj!

58.

Pada kiša, vije pra'
Misli dika da sam ja,
A kad vidi da ja nisam,
Srđi se ko bisan — šalaj!

59.

Oj, moleru, moleru,
Moluj bilu maramu,
Na marami jednog momka,
I ja sam divojka — šalaj!

60.

Oči moje garave,
Svu noć nisu spavale,
A ni noćas spavat' neće,
Jel će doći cveće — šalaj!

61.

Bili lampaš, modar gas,
Ja poznadem dikin glas,
Kad povikne: Lane moje!
A ja kažem: To je — šalaj!

62.

Dođi, diko, šta ti je,
Pridi priko kapije,
I sinoć si tudan bio,
Mene si ljubio — šalaj!

63.

Ja sam cura malena,
Suknja mi je šarena,
Zato za mnom momci lete,
Ma da sam još dete — šalaj!

64.

Kupi, majko, bilila,
A ja ću rumenila,
Da se bilim i rumenim,
Pa da se švalerim — šalaj!

65.

Moj se dika hvalio,
Da me se okanio,
Opet zato svako veče,
Vaške na njegov dreče — šalaj!

66.

S onu stranu Palića
Tri duboka karmića,
U jednome leži dika,
Velika i lipa — šalaj!

67.

Sinoć ja i moj švaler
Sili malo pod pendžer,
Kroz pendžer me nana viče,
Jel ne voli milče — šalaj!

68.

Šta ću, nane, od muke,
Ja bi' jila jabuke.
— Iđi, 'ćeri, pa naberi,
Jabuka ne želi — šalaj!

69.

Sjajna zvizda trepeće,
Naša pendžer zvekeće,
Nana veli: — Čuješ, 'ćeri,
Lupaju švaleri — šalaj!

70.

Sedamdeset i sedam,
Svi su momci ko jedan,
Samo j' od svi' moja dika
Najlipča menika — šalaj!

71.

Sinoć ja i moj mili,
Pod tarabama sidili.
A moj mili, grom te spali,
Što tarabe svali — šalaj!

72.

Zelen sokak, uzak šor,
U njemu je dikin dvor,
I u dvoru dika piše,
Pa za mnom uzdiše — šalaj!

73.

Šta ću, mati, s dukati,
Kad ji' moram prodati.
'Oće švaler da odseče,
Ne voli kad zveče — šalaj!

74.

Četir' konja debela,
U košari svezana,
Idi, lane, podaj slame,
Dok zora ne svane — šalaj!

75.

Šorom ide mlad momak,
Nudi mi se na konak,
A ja neću, ne volim ga,
S očima zovem ga — šalaj!

76.

Alaj imam švalera,
Svu mi dunju podera,
Pa kroz pendžer perje leti,
Za njim ću umreti — šalaj!

77.

Zelen ora' ko gora,
Alaj volim paora,
A majstora kada vidim,
Od njega se stidim — šalaj!

78.

Tri jabuke i polak,
Dođi, diko, na konak.
Ta, dođi mi ma u zoru,
Ispuni mi volju — šalaj!

79.

Blid miseče, laku noć,
Sada mirno možeš poći',
Smije mi se moja dika,
Pa svitli menika — šalaj!

80.

Bila suknja, nov porub,
Ostavlja me moj golub,
Pa neka ga, nek ostavlja,
Drugi mi se javlja — šalaj!

81.

Zeleni se zubača,
Moja dika lupača,
Ostavio na oranju
Paraču i branu — šalaj!

82.

Tri bureta vermeta,
Pade dika s kreveta
Pade dika na justuke,
Na bile ruke — šalaj!

83.

U mog dike crn šešir,
Za šešiom rozmarin.
Kad ne vidi dika mene,
Rozmarin mu vene — šalaj!

84.

S onu stranu ćuprije,
Leg'o dika da umre.
Ne mož' dika da izdahne,
Dok ne vidi lane — šalaj!

85.

Zeleni se avlija,
Visoka je kapija,
Priskoćice moja dika,
Da je još tolika — šalaj!

86.

Zelen vinac i bio,
To je dika 'tio,
'Tio mene da zaludi,
Drugu da poljubi — šalaj!

87.

Dođi, diko, i nemoj,
Ujišće te naš zeljov,
Poderaće čizme male,
Gaće šupljikane — šalaj!

88.

Od Sombora do Baje,
Ima četir' štacije,
Priletiće moje lane,
Upitaće za me — šalaj!

89.

Dođi, diko, u moj dom,
Da ne venem za tobom,
Da ne venem 'vaka mlada,
Čerez tvojih jada — šalaj!

90.

Zimzelenu zeleni,
Zašto tako uveni?
Kad pogledam na te mlada,
Propada mi nada — šalaj!

91.

Da sam znala što sad znam,
Ne bi' išla na divan!
Ne da nana kruva sići,
Kraj švalera leći — šalaj!

92.

Ditelina šuškala,
Moja nana slušala.
— A šta ljubiš tamburaša,
Golubice naša — šalaj!

93.

Četir konja i ular,
Pade dika u bunar,
Odnela ga 'ladna voda,
Baš do moga roda — šalaj!

94.

Oj ti, momče, brez brade,
Šta me tako izdade,
Šta si rek'o da sam tvoja,
Čula j' nana moja — šalaj!

95.

Moj se dika razboli,
Reče da me ne voli,
Ta, ne boluj, diko moja,
Neću biti tvoja — šalaj!

96.

Ditelina poglela,
Ja se dike odrekla,
Odrekla se dike moga,
Ne ljubim nikoga — šalaj!

97.

Zeleni se zimzelen,
Zelen, diko, pa zelen,
Zelen, diko, onaj bio
Ko nas rastavio — šalaj!

98.

Kaži, nane, šta misliš,
Kad ti diku mog vidiš.
Misli, nane, makar šta,
Dikina ću biti ja — šalaj!

99.

Tato, gradi kapiju, kapiju,
Da ogradi Matiju, Matiju,
A Matija na Dunavcu,
Vozi se u čamcu — šalaj!

100.

Bila suknja, bila ja,
Ne treba mi bilila,
Već da mi je rumenila,
Da sam diki mila — šalaj!

101.

Oči moje, očice, očice,
Al' ste pune vodice, vodice,
Al' ste pune vode 'ladne,
Oči moje jadne — šalaj!

102.

Alaj misec lipo sja,
Valjda i on štogod zna,
Kad se dvoje rastajedu,
Po svu noć plačedu — šalaj!

103.

Sedamdeset i sedam,
Svi su momci ko jedan,
Danas curi krunu meće,
A sutra je neće — šalaj!

104.

Zeleni se zimzelen,
Udaću se na jesen,
Udaću se baš na selo,
Na jesen zacelo — šalaj!

105.

Imam kuću šarenu,
Imam diku ranjenu,
Ranili ga dva katane,
Kad j' iš'o od mene — šalaj!

106.

Tri riva mola,
Moj se dika lola,
Ta, neka ga, nek se lola,
Kući doći mora — šalaj!

107.

Šorom ide galija,
Nosi tunja i ora',
Slade tunje nek orasi,
Diko, siroma' si — šalaj!

108.

Alaj volim švalera,
Kad mi kupi šećera,
A ja opet volim drugog,
Njega pravim ludog — šalaj!

109.

Moja diko, šta si žut,
Iđeš za mnom baš k'o lud,
Iđeš za mnom, kušaš sriću,
Al' ja tebe neću — šalaj!

110.

Da znaš, nane, što ja znam,
Ne bi dala na divan;
Jedna mi se 'ulja preti,
Da će me odneti — šalaj!

111.

Zelen ora' deb'o 'lad,
Oženi se dika mlad,
Vino pije, suze lije,
Što me uz'o nije — šalaj!

112.

U subotu uveče,
Sidi cura pa plače,
Što joj dragi don'o ora'
Da uskočit' mora — šalaj!

113.

Cvata ruža, crven cvat,
Moj je dika vrlo mlad,
A ja bi' se već udala
Novom mladom zvala — šalaj!

114.

Vita jela donela:
— Žen' se, diko, dok triba,
Žen' se, diko, dok je volja
I moja i tvoja — šalaj!

115.

Nemoj, diko, nemoj ti,
Tvog angira jašiti,
Jel ja nisam za angira,
Krojila peškira — šalaj!

116.

Iđe cura u dućan,
Iz dućana u dućan,
Traži cura svilu plavu
I momku maramu — šalaj!

117.

Žen' se, diko, što prija,
Ne triba mi rakija,
Sam' nek dođe tvoja mati,
Ja ću ruku dati — šalaj

118.

Nemoj, mati, plakati,
Kad me moraš udati,
Kad me moraš, mila mati,
Za švalera dati — šalaj!

119.

Otvorite kapiju,
Nosi dika rakiju,
U rakiji šest dukata
Milki oko vrata — šalaj!

120.

A šta, lolo, luduješ,
Pa ti zemlju kupuješ,
Neš je ni zapeti,
Sela će odneti — od tebe!

121.

Eto meni nevolje,
Suvaja mi ne melje,
A šta će mi vodenica,
Kad sam sirotica — šalaj!

122.

Nova moda sad je to,
Čemu ruvo svileno.
Kad i piket dobro služi,
A Grk nas ne tuži — šalaj!

123.

Ova nova mašina,
Što je žito čistila,
Žito čisti, kukolj baca,
To košta novaca — šalaj!

124.

Jao, jao, pa jao,
Četri guske nestalo,
Ni mi žavo ni gusaka,
Kao perušaka — šalaj!

125.

Imam ženu gospoju,
Nagradila osnovu,
Pro'će zima i proliće,
Otkati je neće — šalaj!

126.

Iđe jesen brez brige,
Ko je soldat, nek iđe,
A ja, nane, soldat nisam,
Nisam ni zapisan — šalaj!

127.

Šaren doboš dobuje,
Da se dika obuje,
I oblači u katane,
Aoj, tužna mene — šalaj!

128.

Iđe šorom ajziban,
Svratio se na divan,
Pokupio sve junake,
Ražalio majke — šalaj!

129.

Imala sam dva brata,
Obadva su soldata,
A sad uzmu i švalera,
Barem da me nema — šalaj!

130.

Aoj, Bosno, zelena,
Čuvaj moga švalera,
Jel je moja dika mlada,
Pazi da ne strada — šalaj!

131.

Znaš li, curo, šta sam ja?
Ja sam carski katana,
Ja dobijem šest krajcara,
Na nedilju dana — šalaj!

132.

Bajmačani propali,
Sveti kalež prodali,
Još će prodat' svetu Katu,
Da dugove platu — šalaj!

133.

Aoj, Bajo, za Boga,
Šta j' s tvog glasa slaboga?
Vancaga ti tri koraka,
Opet puna mraka — šalaj!

134.

U Čonoplji ćuprija,
Kao da je turija,
Ima na njoj šest dasaka
Vide se iz mraka — šalaj!

135.

Aoj, Garo, šta j' s tebe,
Šta nam tako ozebe?
Ozebla si, svi to vide,
Kao kako dite — šalaj!

136.

Iz Kaćmara govore,
Da se pije do zore.
Piju vino po tri dana,
Žalosna njim nana — šalaj!

137.

Oj, Lemešu zeleni,
Šta ti cviče uveni?
A uz cviče naša grana,
Žalosna ti nana — šalaj!

138.

Oj Somboru, Somboru,
Šta o tebi govoru?
Da ti cure konđu nose,
Al' ji' slabo prose — šalaj!

Kiša pada poti'o,
 Sav se Dunav razlio,
 Razlio se na sve strane,
 I na Subot'čane — šalaj!

DIVOJAČKA I MOMAČKA PISMA

*Što j' u pismi ispivot' se mora,
Kom' nij' pravo slušati ne mora!*

U ovoj zbirci zapisano je i od zaborava sačuvano nekoliko divojačkih i momačkih pisama, koja su većinom nastala za vrime prvog i drugog svitskog rata.

Naša se mladež vrlo ritko ili uopće ne dopisiva. To moraju biti iznimni slučajevi kada će bunjevačka divojka ili momak uzeti pero u ruke da napiše na papir svoje osiće, svoje jade. A to se događa za vrime rata kada ode lane u katane ili kad zlotvori priotmu vladu pa omraze što j' milo i drago.

Ova pisma su jedna vrsta lirskih narodnih pisama spivana u obliku pisma. Motivi su većinom uzeti iz »bećaraca« i »šaranaca«.

Iznositi imena onih koji su ih ovako lipo složili u jednu cilinu ne bi bilo lipo, jer se to većinom »kradom« pisalo da ne dozna nana, pa da posli ne bude divana.

DIVOJAČKA PISMA

1.

Jutros rano naletila ševa,
Pa mi dragom pisamce odnela:
'Faljen Isus, moj željeni danku!
Evo tebi pisma na uranku.
Ustaj, dragi, pa se lipo umi;
Pa se s mojim pismom sporazumi,
I pročitaj, dragi, svako slovo,
Ja ti pišem šta imadem novo:
Primi pismo, milo lane moje,
Tebi ovo pismo poslano je,
Primi pismo i saslušaj riči,
Jel se time bolno srce liči;
Srce srcu terete kazuje,
Ali tamo 'di niko ne čuje,
I ti 'š meni tako odvratiti,
Mome srcu teret olakšati.
Pišem pismo na zelenoj travi,
Ti si meni svaki čas u glavi.
Koliko je u cara regruta,
Toliko te ja pozdravljam puta;
Koliko je pod nebom ovaca,
Toliko ti šaljem poljubaca;
Koliko je do tebe meteri,
Toliko te moje srce želi!
Cvata ruža u zelenoj travi,
Piši, dragi, na kojoj si strani.
Ovdi, lane, sidim kraj prozora,
Evo tebi milog razgovora:
Ljubičica prid prozorom vene,
Što mi nisi, lane, pokraj mene.
Slušaj, dragi, šta ću tebi reći,
Pa te riči kraj srdašca meći:
Piva tica u šumi na bristu,
Piši, dragi, u kojem si mistu,
Da ti šaljem srce u paketu,
I što imam najdraže na svitu.
U srce sam tebe zaključila,
Kad rasičeš, lane, srce moje,

Misto krvi na'ćeš ime tvoje!
Ja bi' tebi napisala više,
Al' mi srce za tobom uzdiše.
Primi pismo, slatko lane moje,
Što ti, eto, šalje zlato tvoje.
Tako i ti meni pozdrav vrati,
A ja ću ga rado dočekati.
S Bogom, dragi, evo moje ruke,
Brez tebe su vrlo teške muke!

2.

Ja sam danas, dragi, uranila,
Uranila, Bogu se molila,
Pa sam sila u bašču na klupu,
I uzela olovku u ruku,
I molim je da mi lipo šara,
Da me s mojim dragim razgovara:
Bog ubio brda i planine,
Što su mi te, mlada zakrilile!
Ne možem te čuti ni viditi,
Ni po kime lipo pozdraviti,
Ni po 'tici, ni po lastavici,
Već po ovoj biloj 'artijici.
Pišem pismo, neću se kajati,
Naša ljubav neće poveščati.
Jedna mis'o uvijek mi u glavi,
Kada smo se sigrali u travi,
Kao dica od sedam godina,
Sad nažalost triput sedam ima.
Pukniće mi srce na tri strane,
Kad ja ne znam 'di je moje lane.
Tri sam druge rođene imala,
Sad sam samo na jednoj ostala.
A šta će mi i ta mila druga,
Kad je u mom srcu teška tuga.
Piši, dragi, kako j' srcu tvome,
Pa će biti lakše srcu momu!
Jel je moje srce rastuženo,
Otkako je s tobom razdiljeno.
Kad ja odem u kolo med društvo,
A meni je ko u šumi pusto;
Kad izađem 'di se mladež šeće,

Moje oči tebe vidit neće.
Tad se sitim da ja nemam lane,
Crna tuga na srce mi pane,
Suze su mi same prokapale,
Moje mlado lice polivale.
Nemoj, dragi, zaboravit' mene!
Jel za tobom i duša mi vene.
S ovim pismom ustani i lezi,
Pa se siti ko za tobom teži.
Čim dospiješ, a ti mi otpiši,
Pa me jadnu mar malo utiši.

3.

Uzmem pero u desnicu ruku,
A u livu maramicu bilu,
S perom, dragi, sitna slova pišem,
S maramicom moje suze brišem.
Da sam 'tica pa da imam krila,
Ili da sam zagorkinja vila,
Ja bi' tebi brzo odletila
I sve moje jade izjadila.
Kad dobiješ i pročitaš pismo,
Ti se siti da zajedno nismo.
Oči moje, a obrve tvoje,
Kad ćemo se sastati nas dvoje,
Ranog jutra kada sunce sine,
I pivaju ptice sa visine:
Ja se mislim, gledam na sve strane,
'Oću l' 'digod vidit' moje lane.
Ne možem te čuti ni viditi,
A kamoli s tobom govoriti.
Lane moje, zlačana jabuka,
Ja brez tebe ostala ko tuga,
Ostala sam ko brez kvočke pile.
Slušaj, dragi, moje riči mile:
Pišem pismo, suzama polivam,
U njemu te u dušu celivam.
Moja ruka nema više snage,
Da opiše moga srca jade,
Ja na srcu imam tešku ranu,
Volim tebe ko rođenu nanu.
Na tu ranu lika ne mož' kupit',

Već ako ćeš ti mene poljubit',
Onda će me moje srce proći,
Sritni dani opet će mi doći.
Ej, da mi je pored tebe biti,
Na tvoje se rame nasloniti,
Da ti kažem šta je ljubav prava,
I kol'ko mi na srdašcu rana.
Lane moje, baš me srce boli,
Ne mož, ljubit' onog koga voli.
Ti mi piši i ne žali truda,
Da olakša na mom srcu tuga.
Oj, golube na zelenoj grani,
Ti poleti mog jarana strani,
Ovo pismo pusti mu na krilo,
Pa nek čita moje zlato milo.
Primi, dragi, ovo malo slova,
Misto našeg slatkog razgovora.

4.

Da znaš, dragi, koliko te volim,
Mome srcu ne znam da odolim,
Pa sve više i više uzdišem,
Moram opet da ti pismo pišem:
Kad ja stanem prid kuću na gredu,
Moje oči čak u Bosnu gledu,
Pa se mislim, o moj Bože mili,
Kako tamo moje lane živi.
Ti si, dragi, milo cviče moje,
Kad ćemo se viditi nas dvoje?
Čuj me, dragi, ja se tebi javljam,
I po pismu ja tebe pozdravljam.
Pišem pismo po bilom papiru,
Piši, dragi, 'di si na kvartilju,
Da se za te molim dragom Bogu,
Da te opet kadgod vidit' mogu.
Pozdravljam te i pišem ti ovo:
Da baš kod nas nema ništa novo,
Nemoj, dragi, za me zaboravit'
I na moje pismo odgovorit'.
Ne šaljem ti dugo pismo.
Već ti šaljem srce moje,
I šaljem ti dopisnicu
Kao malu spomenicu.

5.

Sad sam sila na stolicu malu
 I na ruku naslonila glavu
 Da napišem nekoliko slova
 Misto našeg milog razgovora.
 Našim dolom potočić žubori,
 Ti se s mojim pismom razgovori
 I poslušaj, slatko lane moje,
 Što ti piše milo zlato tvoje:
 Evo danas već godina dana
 Otkako sam ja ostala sama.
 Nemam oca, nemam mile nane,
 A ti, dragi, očo u katane.
 Kad pomislim ja na moje stanje,
 Iz očiju teku suze same,
 Očo dragi, nema ga od lane.
 Moje grlo zanimiti mora,
 Otkad nemam s tobom razgovora.
 Da sam 'tica i da imam krila,
 Kod tebe bi' svaki danak bila.
 Alaj, dragi, al' sam puna jada,
 Mladost moja pod zemlju propada!
 Kad propadne, truniće u grobu,
 Al' ja tebe prižalit' ne mogu.
 Srce moje mora pripukniti
 Kad ne možem s tobom se viditi.
 Dođi, dragi, ma minuta bila,
 Jel sam te se zdravo zašelila.
 Pismo pišem, suzama polivam,
 Tebi šaljem pismo i celivam.
 Moja ruka nema više snage
 Da opiše moga srca jade.
 Kada vidiš goluba 'di leti,
 Znaj da će ti pisamce odneti.
 Kad ga vidiš, a ti pismo uzmi,
 Misto mene, ti pismo izljubi.
 Putuj, putuj, pismo moje,
 Dok ne nađeš misto tvoje,
 A kad nađeš, pokloni se,
 Mojem dragom otvori se,
 Nek te moje lane čita,
 I za mene kad upita,
 Tad mu milo odgovori
 Da me za njim srce boli.

6.

Sunce žarko, alaj si visoko,
 Diko moja, alaj si daleko!
 Nit' te mogu čuti, ni viditi,
 Nit' te imam po kim pozdraviti.
 Ja po rodu pozdravit' ne mogu,
 Već po suncu ili po misecu,
 Il' sestrama, na nebu zvizdama.
 Piši pismo, svađali se nismo,
 Piši pismo na zelenoj travi,
 Da ja znadem na kojoj si strani;
 Piši pismo futaru na čelu,
 Da ja znadem u kojem si selu;
 Piši pismo perom po papiru,
 Da ja znadem 'di si na kvartilju:
 Pa da za te onda molim Boga,
 Da što prija vidim diku moga.
 Ko je posl'o, žalostan je ost'o,
 Ko je štio, taj se veselio.

7.

Prije zore ja sam uranila,
 Tebi, dragi, pismo napisala,
 Zamolila 'ticu pripelicu,
 Koja piva u ranu zoricu,
 Nek odnese, lane, tebi pismo
 Kad zajedno, eto, više nismo.
 Nije šala, već godina dana,
 Kako nemam ja s tobom divana.
 Sićaš li se, dušo, one noći,
 Iznenada kad si mor'o poći.
 Počeli smo mi zajedno ići
 I onda se morali razići.
 Bar da možem, zlato, s tobom biti,
 Moje bolno srce umiriti.
 Stare staze sve su već zarasle,
 Sa nevenom i travom zelenom.
 Ja ću neven sama počupati,
 A travu ću dati pokositi,
 Pa ćeš lakše, dragi, dolaziti.

Kako raste u travi korenje,
Tako mislim na naše volenje;
Dođi, dragi, pa me mladu ljubi,
Lice grubi kad dika ne ljubi.
Ja bi' tebi i više pisala,
Al' me glava zdravo zabolila.
Koliko je na svem svitu trava,
Toliko ti ja šaljem pozdrava;
Koliko je u šumi vrebaca,
Toliko ti šaljem poljubaca.
Poznam jednu ružu,
Al' joj ne znam ime,
Mislim da se zove:
Ne zaboravi me!

8.

Danak svanu velikoga sveca,
Sva se mladež iza mise šeta,
Moje srce milinu ositi,
A nuz obraz suza mi poleti.
Ja se sitim 'di je moje lane,
Moje lane očlo u katane.
Ja se, jadna, onda kući vratim,
Pa se pera i papira latim
Da pozdravim moje milo lane,
Da mi srcu bar malo odlane;
Moje srce puno j' teški' rana,
Moja mladost često oplakana.
Ko što voda s kamena otskače,
Tako srce za tobom mi plače.
Teško mi je, ne mogu da pišem,
Nego samo za tobom uzdišem.
Otkad smo se rastali nas dvoje,
Ostalo je pusto srce moje.
Kolika je ta bosanska pruga,
Tolika je na mom srcu tuga.
Da znaš, diko, kako mi je teško,
Što ne mogu tebe vidit' često.
Kad u crkvi zvoni pozdrav Gospi,
Ja se mislim kako je u Bosni,
Ja se mislim šta sad dika radi,
Je l' uzdiše, je l' mi pismo piše.

Znaš li, srce, kako pisma veli,
— Ko kog voli, taj toga i želi. —
Sve će proteć', i potok i rika,
Naša ljubav ostaće do vika.
Evo tebi spomenica mala,
Tvoja draga to ti napisala.
Kad sam pismo ja na poštu dala,
Žalosna sam za njime ostala;
Pismo ode, a ja osta' sama,
Moram svršit', jel me zove nana
A još kad bi' imala kad pisat',
Ti bi im'o tri dana šta čitat'.

9.

Sidim, dragi, mlađana na klupi
I olovku ja držim u ruki,
Pisala bi' al' mi srce vene,
Što ti, dragi, nisi pored mene.
Čitaj pismo pa ćeš, dušo, znati
Koliko mi mlado srce pati.
Kad se sitim da ja nemam dike,
To su meni muke privelike!
Nemam dike, nemam razgovora,
Od tuge mi srce puknit' mora.
Srce moje boluje i zebe,
Ne znam, dragi, kako je kod tebe.
Ja ne mogu srcu odoliti,
Skoro ću se, mlada, razboliti.
Da te volim, to ti znadeš jasno,
Brez tebe mi ni sunce ni' krasno,
Ja brez tebe živim u suzama;
I uveče kad u krevet ležem,
Moje srce ja maramom stežem.
O, moj dragi, moli za me Boga,
Pošalji mi polak srca tvoga,
Ja ću tebi polak duše moje,
Da živimo zajedno nas dvoje,
Da živimo na ovome svitu
Kao pčela na medenom cvitu.
S pismom spavaj, sa pismom se budi,

Pa se sićaj ko za tobom žudi.
Od koga je, poznato je,
Zlatna ruka pisala,
Medna usta čitala.

10.

Evo 'oću srcu da odolim;
Da pozdravim onog koga volim,
Po papiru sitna slova pišem,
Sitno pišem, a često uzdišem.
Od nedilje do današnjeg dana
Na mom srcu leži teška rana.
Nije rana od kake bolesti,
Već od teške tuge i žalosti.
Naš rastanak sruši mene mladu
I ostavi u velikom jadu.
Ljubav moja jeste neizmirna,
I samo njoj ja sam bila virna,
Samo tebe, o moj dragi, volim,
Zbog tebe ću život da izgubim.
Proklet bio na ovom svitu
Ko nam ljubav rastavi u cvitu.
Od ljubavi samo osin stoji,
Zar mi, dragi, nećemo bit' svoji?
O, moj dragi, ti ne slušaj sveta,
Jel u svita usta su prokleta!
Sićáš li se ti na one dane,
Sićáš li se ljubavi nam rane?
Kad si rek'o da ću tvoja biti,
Da me nećeš nikad ostaviti,
I u grobu na me ćeš misliti,
Tvoja ljubav srce mi tišiti.
A sad, dragi, ti mi reci pravo:
Zar si drugoj svoju ljubav dao?
U nedilju u kolu sam bila,
S drugom sam te ja, dragi, vidila.
Nikad ovo zaboravit' neću,
S ovom tugom još i u grob le'ću!
O, moj dragi, ja bi' tebe klela,
Al' ne možem kad sam te volela.
Ne mogu se, dragi, na te srdit',
Možda ćeš me ti još mladu ljubit'.

U bašči nam procvatala lala,
Ja sam tebi svoje srce dala;
Ti si meni tvoju ljubav dao,
Sad si očo, zar ti nije žao.
Ako s' dragi, ti ne sićaš mene,
Bar se siti kako srce vene.
Znaš li, dragi, što si govorio,
Kad si meni mladoj dolazio?
Da me nećeš nikad ostaviti,
Da ja moram navik tvoja biti!
A sad si me jadnu ostavio,
Ostavio, viru pogazio.
O, moj dragi, neće kasno biti,
Ako ćeš se i sad povratiti,
Povratiti i mene voliti.
Da me 'oćeš nazvat' svojom ružom,
Ja bi' tebe vinčanijim drugom.
Kad sam ovo pismo ja pisala,
Za tobom sam, dragi, uzdisala,
I moja je ruka zadrž'ćala.
Otpiši mi, moje lane milo,
Pa nek bude ko što je i bilo!

11.

Sinoć mi je pošta dolazila,
Starog dike pismo donosila.
U pismu mi žalostivo piše
Da brez mene ne mož' živit' više;
Da se meni staro lane vraća,
I da će me zaprosit' od nane
Ako ću bit' ponovo mu lane.
Kad sam ovo, mlada, razumila,
A njemu sam 'vako odvratila:
— Ti mi pišeš da za mnom uzdišeš!
Ti s' me im'o, nisi me poštiv'o.
I da ćeš me prositi od nane
Ako 'oću ja bit' tvoje lane.
Volim biti morskoj ribi 'rana,
Nego da me za te dade nana!
Ti si mene jednom ostavio,
Moje srce teško izranio.
Ja sam rane sad već pribolila,

I ovako Bogu se molila:
Daj ti, Bože, mojem srcu zdravlja
Nek mi srce za njeg zaboravlja.
I još pišeš: brez mene umrićeš.
Umri, diko, kajaću te lipo.
Kajaću te sve do groba tvoga,
A od groba, tražiću drugoga.
Idi s Bogom, ti se mene mani,
O povratku više ne divani!

12.

'Faljen Isus, dobar dan,
Ja te lipo pozdravljam
I pišem ti pismo ovo
Da ti kažem šta je novo.
Sičem ružu do zemlje,
Pismo pišem od želje.
Ljubičica plave boje,
Pozdravlja te srce moje.
Rukom berem jorgovan,
Tebe, dragi, pozdravljam.
Čarna goro, visoka si,
Lane moje, daleko si,
Daleko si za gorama,
Vene ljubav među nama.
Sve na svitu vene, vene,
Al' ne venu uspomene!
Ja se tebe često sitim,
Nemam krila da ti letim
Nemoj, dragi, tužan biti,
Još ćemo se mi viditi.
Moje srce za te diše,
Tebe ljubim zanajviše.
Sunce spusti zrake svoje,
A ja ljubim ime tvoje.
Još ti jedno, dragi, velim:
Svaku sriću da ti želim.
Sad ti pišem srca jada,
'Oćemo l' se vidit' kada.
Ti me pitaš da l' te volim,
Evo da ti odgovorim:
Kad se nađu naše oči

I pogled mi pane doli,
Zar to nije znak ljubavi,
Da te moje srce voli.
Ovo pismo, ova slova,
To ti šalje draga tvoja.
Bila ruža, zelen koren,
Ja ti šaljem ovaj spomen.
Alaj ruža lipo mriši,
Čim dobiješ, odma' piši.

MOMAČKA PISMA

1.

Primi pismo, moje suvo zlato,
Primi pismo, što ti šalje drago,
Primi, lane, ove moje riči,
Pa ti s njima svoje srce liči
I onda mi takim pozdrav vrati,
Pa ćeš i mom srcu olakšati.
Moli Boga, uzdaj se u mene,
Slušaj slova što se tu šarene:
Moje srce tebe, dušo, voli,
Pa i tvoje neka tom privoli
Da se moje ti nazoveš zlato,
Kako pišem, neka bude tako.
Tvoja ljubav u srcu mi leži,
A srce mi sve za tobom teži,
Moju želju ja sam ispunio
Kad sam tebe, zlato, zavolio.
Ja da ljubim tvoje lice bilo,
I zagrlim umiljato tilo.
Čuješ, draga, mi smo podjednaki,
Ko nas vidi, to će kazat' svaki;
To Bog više rastaviti neće,
Vitu jelu i rozmarin cveće!
Širi, draga, tvoje ruke bele,
Primi pozdrav s grane vite jele,
Pa ćeš onda biti uvirena
Da je lipča neg' ruža rumena.
Vrati meni stručak rozmarina
Da ja vidim je li je istina
Šta govore od strane ljudi,
Oj, divojko, ko rozmarin budi!
Rozmarin je zelen u srid zime,
Ej, da mi se nakititi s njime,
Nakititi, tebe poljubiti.
Pa zato mi piši želju tvoju,
Da ja vidim je l' priteže moju.
Moje srce boluje odavno
Sve zbog tebe, moja zlatna 'rano,

Ja sam bolan, ali ne od Boga,
Već baš, zlato, od pogleda tvoga!
Zato spremi mome srcu leka,
Ti mu budi doktor i pateka.
Slušaj, dušo, istinu ti velim:
Ja boljega doktora ne želim,
Nit, mi može drugi dati leka,
Zlato moje, na tebe se čeka.
Kad budemo rođeni do vika,
Neće tribat' kupovati lika.
Viruj, draga, meni kao Bogu
Da brez tebe živit' ja ne mogu!
Ovo pismo metni u nidarce,
Nek ositi i tvoje srdašce.
I sad zbogom, moje milo zlato,
Kako reko', daj da bude tako!
Da lip pozdrav od mene imadeš,
Ja te ljubim, dokle brojit' znadeš.

2.

Evo, draga, pisma iznenada,
Iznenada, iz dalekog grada.
Kiša pada, ne radi se sada,
Uzmem pero i malo papira,
Jel mi tvoja ljubav ne da mira,
Da ti pišem nekoliko slova
Od ljubavi i od razgovora!
Teško mi je, ne znam šta da pišem,
Nego samo za tobom uzdišem.
Kad mi, zlato, ti pismo otpišeš,
Mnogo piši ti medeni' riči.
Piši, dušo, ne žali papira,
Riči tvoje liče srce moje.
Nemoj, zlato, mlada tugovati,
Ja ću tebi lip pozdrav poslati;
Moja mila, ja se s tobom staram,
Više s tobom, nego sam sa sobom.
Moja draga, milo cviće moje,
Kad ćemo bit' zajedno nas dvoje?
Razvi krila, moj sokole sivi,

I odleti 'di mi zlato živi,
Odnesi joj ovo malo pismo,
Pozdravi je kad zajedno nismo.
Primi, draga, ovaj pozdrav mali,
Sad su me baš na službu pozvali.

3.

Kad se jutros rano sunce rodi,
Ja se latim pera u slobodi,
Što ne mogu ustima da kažem,
To ti evo na papiru slažem:
Pišem pismo kad se sunce rađa,
Jel se onda ljubav priporada.
Ustaj, draga, pa se Bogu moli,
Pa ti moje pisamce otvori,
Jorgovane, savi tanke grane,
Primi, zlato, moje pozdravljanje.
Još ću ovo, draga, da ti kažem,
Nemoj mislit', zlato, da ti lažem:
Ti si lipča od ruže rumene,
Pa za tobom moje srce vene,
Vene srce, ko zgraženo cveće,
Al' te moje zaboravit' neće.
Sidi, zlato, na zelenu travu,
Pa ti čitaj tu istinu pravu,
Ko što j' ruža najlipča u cvitu
Ti si meni najdraža na svitu.
Od žege će uvenuti cveće,
Moja ljubav ugasit' se neće.
K'o što majka voli čedo svoje,
Još te većma volim, zlato moje.
Kad u crkvi ja se Bogu molim,
Ja se molim da te zdravo volim,
Ja te volim, ne znam nikom kazat',
Teško mi je i s pismom se rastat'.
Uspomene nikad se ne gube,
Kad se dvoje na rastanku ljube!
A sad zbogom, mило milovanje,
Primi, dušo, moje pozdravljanje:
Pozdravljam te od pete do glave,
Crne oči, dva draga kamena,
Medna usta, slađa od šećera,

Sitni zubi, dva niza bisera,
Dva obraza, dvi rumene ruže,
Svitle kose, sjajnije od rose,
Vitka struka, što j' grčila ruka,
Bile ruke, što s' me dočekale,
I nožice, što s' me ispraćale,
A priko sveg, srce iz nidara,
Jel za njime duša mi izgara.
Pod prozorom zelen ora';
Molim malo odgovora.

4.

Sve mi moje srce ne da mira,
Pa sam uz'o pero i papira,
Da napišem jedno malo pismo,
Jel zajedno više, draga, nismo.
Ja te volim, jedinice moja,
I ljubim ti medna usta tvoja;
Jedinice, mila diko moja,
Da zna samo dobra duša tvoja,
Kako vene jadno srce moje,
Što ne ljubi bilo lice tvoje.
Vene srce k'o zgažena trava,
Ne ljubi ga više dika plava,
Već ga ljubi Varadinu tvrdi,
Tim mi samo moje lice grdi.
Zlato moje, nemam baš nikoga,
Samo tebe i dragoga Boga!
Kad se sitim ja lipote tvoje,
Prođu mene sve žalosti moje.
Ja ti bolje pisati ne mogu,
Pa mi viruj kao dragom Bogu!
I molim te da odgovor dadeš,
Kako bolje i najbrže znadeš.
Diko moja, žalosna ne budi,
I kraj mene drugoga ne ljubi!
Bog će dati pa će dobro biti,
Pa ću i ja dobro islužiti,
Dvi godine ubrzo će proći,
Al' oma' ću, zlato, kući doći,
Poljubiti ono bile lice
Od primile moje golubice.

Drugo ništa, nego pismo primi,
I kuvertu sa njega sanimi,
Pa ga čitaj, odgovor mi slaži,
Od ljubavi što imadeš, kaži.
Sa pozdravom evo pismo moje,
Ja pozdravljam, zlato, ime tvoje.
Koliko je od mene daleko,
Toliko te ja pozdravljam, seko.
I za sada, dušo, nek je dosta,
Jel mi tinte baš ništa ne osta.

5.

Šaljem, zlato, tebi pismo s mora
I u pismu slatkih razgovora.
Bura nije, već je mirno vrijeme,
A ja sidim lađi na kormanu,
Pa pogledam sve na bačku stranu.
Kako gledam, onako uzdišem,
Uzdisaje ja na papir slažem,
Što imadem od ljubavi kažem:
Mrak je proš'o već i zora rudi,
Zlato moje, iz sna se probudi,
Pa pročitaj ovo moje pismo,
Jel s' odavna mi vidili nismo.
Čuj me, draga, ja se tebi javljam,
I po pismu ja tebe pozdravljam.
Pišem pismo, a srce mi gori,
Ljubilo bi onu koju voli.
Ja sam zato pismo poljubio
I na pismo suzu ispustio,
I ti, zlato, to isto učini,
Pa zamisli da smo poljubljeni.
Moja draga, moj rumeni cvitu,
Ti si meni najdraža na svitu.
Znaš li, dušo, za rozmarin cveće,
Da on zimi uvenuti neće;
Ja se s njime volim zakititi,
Tebe, mladu, na srce priviti!
Sigrali se ribe i karasi,
Slušaj, zlato, kako pismo glasi:
Daleko si, dušice, od mene,
Za tobom mi moje srce vene,

Volim tebe i ja drugu neću,
Volim tebe i ja drugu neću,
Za te živim, za te i umriću!
Zlato moje, kaži mi iskreno,
Je l' je tvoje srce mene željno.
Od želje me teške tuge more,
Pošalji mi polak duše tvoje,
Ja ću tebi polak srca moga,
Da ne mož'mo jedno brez drugoga.
Primi, zlato, iskrena pozdrava,
Tvoja ljubav mene podržava.
Pismo ode, a ja tužan osta',
Mislim, dušo, da je za sad dosta.
Na rastanku još ovo da t' kažem,
Zato riči, ja po izbor slažem:
Koliko je u moru kapljica,
Toliko ti šaljem poljubaca,
Koliko je u moru gutljaja,
Toliko ti šaljem zagrljaja.

6.

Primi pismo, željo srca moga,
Primi pismo od dragana svoga,
Koji tebe iz srca pozdravlja,
Ali ti se malo kasno javlja.
Nemoj, zlato, meni zamiriti,
Nisam mog'o prija se javiti.
Lane moje, šaljem ti pozdrava,
Teško me je zabolila glava.
Al' ne plači, sve će dobro biti,
Bog će dati, pa ću priboliti.
Dobro slučaj riči pisma moga,
Mene slušaj, uzdaj se u Boga!
Tužno pivam, do pisme mi nije,
Još u ovo žalostivo vrime,
Kad naiđem ja na kaku gredu,
Moje oči svud okolo gledu,
Ne bi l' koga čuo il' vidio,
Po kim bi' ti, dušo, poručio:
Da za mene ti se moliš Bogu,
Da što prije ozdraviti mogu,
Ozdraviti i tebe viditi,

I viditi pa i zagrliti,
Zagrliti pa i poljubiti.
Šta mi radiš, dušo moja mila,
Moje pismo da li si primila?
Zlato moje, često me se siti,
Pa mi piši nekoliko riči;
Piši, dušo, ja te molim jako,
Da mi teret ti olakšaš malko.
Sad sam tebi pozdrav izručio,
Pa sam svoju želju ispunio.
Zbogom ostaj, željo srca moga,
Svaka dobra želim ti od Boga.

7.

Sve se mislim u mojoj pameti,
Kako ću ti pismo započeti.
Ja ti pišem nekoliko riči,
Dvi — tri riči da srce izličī.
Lane moje, ta, to nije šala,
Ti si meni velik bol zadala,
Koji nikad priboliti neću,
So tom bolom, dušo, i umriću!
Stalno, draga, ja mislim o tebi,
Viš' o tebi, neg o samom sebi,
Ali vidim da ti sa mnom nećeš,
I da glavu od mene okrećeš.
Kad sam pismo ja tebi pisao,
Za tobom sam mladañ uzdisao.
Još ja imam nešto da ti kažem,
Što ne mogu na papir da slažem,
Samo ne znam kada ću ja moći,
Kad ću, zlato, ja do tebe doći?
Ja ne mogu, draga, srićan biti,
Tvoju slatku ljubav prigoriti!
Iđe jesen, žuto lišće pada,
Jao meni, propada mi nada,
A u bašći uvenilo cveće,
Zašto mene tvoje srce neće?
Ja sam davno rek'o, dušo, tebi,
Šta na mome mladom srcu leži:
Drugū neću, za tobom umriću!
Sad zlotvori prioteli vladu,

Pa mi mladom volit' te ne dadu.
Metni, draga, na srdašce ruku,
Pa mi kaži da ne mučim muku:
Da li kažeš Bogu kad se moliš,
Osim mene da još koga voliš.
Poslidnji ti sad poljubac šaljem,
I poslidnji pozdrav ti pridajem,
Ovo ti je pismo i poslidnje,
Nemoj više čekati od mene.
Kad me nećeš, ja te molit' neću,
Kajaćeš se, a ja slušat' neću!
A sad zbogom, staro lane moje,
I ljubavi naše nestalo je.

8.

Širi ruke, srce moje,
Pa ti primi pismo moje.
Bila ruža, žuto sime,
Ja pozdravljam tvoje ime.
U šumici 'tica poje,
Slušaj, dušo, riči moje:
Zlato moje, slatko ime,
Za tobom mi srce gine!
Draga dušo, milo cviće,
Milo cviće, moje sriće,
Kad se sitim, dušo, tebe,
Sve me oko srca zebe.
Ti si, draga, baš ko ruža,
Za tobom mi vene duša.
Primi pismo, zlato moje,
Što ti šalje lane tvoje.
Na pitanje: je l' te volim,
Evo da ti odgovorim:
Bolje čitaj prva slova,
Eto tebi odgovora.
Ti si, draga, miris — cviće
Ja ti želim svake sriće.
A kad budeš rumen — ruža,
Uzmi mene ti za muža.
Ljubičica plav je cvet,
Ja sam, draga, zauzet,
Ne mogu ti pisat' više,
Jel me straža više.

DODATAK

ŠOKAČKE PISME

KOLEDE

Otprije je bilo — kako puk pripovida — »kole-dovanje« po svim šokačkim selima širom Bačke i duž Dunava, s jedne i s drug strane. Stari se ljudi još si-ćaju kako su prije — otprilike 60-70 godina — mom- ci išli o Božuću i Tri kralja od kuće do kuće, igrali i pivali »koledske« pisme, tj. »koleđovali su«.

Skupili bi se momci u kojugod kuću, obično kod kolovođe; najmili bi gajdaša ili guslaša, ako ne bi ko- ji od njih znao svirati.

Momke je kroz selo pratio najmljeni muzikant, a oni su nosili čobanju za vino, torbu za brašno, kan- tu za mliko, ćupicu za skorup, krtov za jaja itd. Tako bi kupili darove za pivanje. Nakon svršetka »koledo- vanja« priredili bi od dobivenog smoka gozbu — obič- no kod kolovođe — i častili bi se sve dok je trajalo is- pivanih darova.

Običaj »koleđovanja« zadržao se kod nas bunje- vačko-šokačkih Hrvata još samo u Dušnoku. Jedan očevidac (1883. godine) opisuje ga ovako: — »Kolede se pivaju na Mladince, ujedno onda idu i šibat'. Svaki »koleđanin« ima u ruci korbač od žila, vrlo lipo ople- ten i cvićem ukrašen. »Koleđani« samo momci mo- gu biti. Prvi med njima zove se kolovođa. Uveče poč- mu pivati »kolede« i traje cilu noć, jer moraju unići u svaku kuću gdi gori svića. Najprije odu na plebani- ju svih dvanaest. Kad su tamo svršili, onda se razdile, šest na jednu, a šest na drugu stranu. Za pisme pri- maju darove i u novcu i u naravi, zato se i neki od njih zovu »torbonoše«.

Pisme od br. 3. do 12. i 16. zapisao je preč. Ilo Kujundžić, a pisme br. 1; 2; 13; 14. i 15. zapisao je Ive Prčić.

1. KAD IDU POLJEM

Mi idemo, koledo!
Ravnim poljem, koledo!
I zelenim, koledo!
Njivicama, koledo! —
Ravno polje, koledo!
Puno stada, koledo!
Zelen — njive, koledo!
Puno klasja, koledo! —
Daj nam, Bože, koledo!
Dobru pašu, koledo!
Za kravice, koledo!
I ovčice, koledo!
Da nam dadu, koledo!
Šatre mlika, koledo!
Da možemo, koledo!
Okupati, koledo!
Mladog Boga, koledo!
I Božića, koledo!

2. PRID KUĆOM

Mi idemo, koledo!
Mi idemo, koledo!
Od istoka, koledo!
Do zapada, koledo!
I nosimo, koledo!
I nosimo, koledo!
Vašim goram', koledo!
I njivama, koledo!
Plodno ljito, koledo!
Plodno ljito, koledo!

Vašem domu, koledo!
Zdravlje, sriću, koledo!
Zdravlje, sriću, koledo!
I veselje, koledo!
Vašim stadom, koledo!
Dobre paše, koledo!
Vašim njivam, koledo!
Teško klasje, koledo!

3. SVEĆENIKU

Hvaljen Isus, koledo!
Oče Bože, koledo!
Oče Bože, koledo!
Gospodinu, koledo! —
U dvoru vam, koledo!
Jelen igra, koledo!
Jelen igra, koledo!
S košuticom, koledo! —
Na njemu su, koledo!
Zlatni rošci, koledo!
Zlatni rošci, koledo!
I parošci, koledo!
Rosu rosi, koledo!
S košuticom, koledo!
Al' 'di si se, koledo!
Zarasio, koledo!? —
Kraj Dunava, koledo!
Tanke šajke, koledo!
Na dva kraja, koledo!
Okovane, koledo!
A u sridi, koledo!
Pozlaćene, koledo! —
U njim sidi, koledo!
Sveti Petar, koledo!
Sveti Petar, koledo!
S livom rukom, koledo!

S livom rukom, koledo!
Veslo vozi, koledo!
A s desnom se, koledo!
Boga moli, koledo!
Da priveze, koledo!
Mlada Boga, koledo!
Mlada Boga, koledo!
Ter Božića, koledo! —
Božić poji, koledo!
Po svom svitu, koledo!
Po svom svitu, koledo!
Na okolo, koledo! —
Na čast pisma, koledo!
Gospodinu, koledo!
Gospodinu, koledo!
Da dariva, koledo!
Mlade goste, koledo!
Mlade goste, koledo!
Koledane, koledo!

4. DOMAĆINU

Hvaljen Isus, koledo!
Domaćine, koledo!
Zastasmo vas, koledo!
Za trpezom, koledo!
Prid vama je, koledo!
Puna kupa, koledo!
Puna kupa, koledo!
Sa rakijom, koledo! —
Sve vam zdravo, koledo!
I veselo, koledo! —
Žene vam se, koledo!
Izrodiše, koledo!
Sve sinove, koledo!
Zlatni' kosa, koledo! —
Kobile se, koledo!

Izdrebiše, koledo!
Sve konjice, koledo!
Vrane konje, koledo! —
Krave vam se, koledo!
Isteliše, koledo!
Sve volove, koledo!
Vitoroge, koledo! —
'Ajmo braćo, koledo!
Da pletemo, koledo!
Da pletemo, koledo!
Tanke biče, koledo!
Da šibamo, koledo!
Vrane konje, koledo!
Vrane konje, koledo!
I volove, koledo!
I volove, koledo!
Vitoroge, koledo!
Da smo pridnji, koledo!
Prid svojinom, koledo!
Prid svojinom, koledo!
Prid družbinom, koledo!
Kao misec, koledo!
Prid zvizdami, koledo! —
Na čast pisma, koledo!
Domaćinu, koledo!

5. MAJCI

Hvaljen Isus, koledo!
Hvaljen Isus, koledo!
Stara majko, koledo!
Stara majko, koledo! —
Do tri sina, koledo!
Do tri sina, koledo!
Brez imena, koledo! —
Al' govori, koledo!
Najstariji, koledo!

»Ovom jesi, koledo!
 Stara majka, koledo!
 Dieli meni, koledo!
 Lipše ime, koledo!
 Lipše ime, koledo!
 Žarko sunce, koledo!« —
 Al' govori, koledo!
 Sridnji sinak, koledo!
 »Ovom jesi koledo!
 Stara majka, koledo!
 Dieli meni, koledo!
 Lipše ime, koledo!
 Lipše ime, koledo!
 Sjaj miseče, koledo!« —
 Al govori, koledo!
 Najmlađi, koledo!
 »Ovom jesi koledo!
 Stara majka, koledo!
 Dieli meni, koledo!
 Lipše ime, koledo!
 Lipše ime, koledo!
 Sitan dušac, koledo!« —
 »Blago j' meni, koledo!
 Staroj majci, koledo!
 Sunce će me, koledo!
 Ogrijati, koledo!
 Sjaj miseče, koledo!
 Naoraće, koledo!
 Naoraće, koledo!
 Nasijaće, koledo!
 Sitan dašac, koledo!
 Porosiće, koledo!
 Porosiće, koledo!
 Pokvasiće, koledo!« —
 Na čast pisma, koledo!
 Staroj majki, koledo!

6. ČEDU DOMAĆINA

U našega, koledo!
Domaćina, koledo!
Našlo se je, koledo!
Mlado čedo, koledo!
Mlado čedo, koledo!
Muška glava, koledo! —
Na glavi mu, koledo!
Kuna — kapa, koledo!
U ruki mu, koledo!
Zlat-buzdovanj, koledo!
Zlat buzdovanj, koledo! —
Bog mu dao, koledo!
Zdravlje, sriću, koledo!
Zdravlje, sriću, koledo!
I veselje, koledo! —
Dajte nama, koledo!
Kaftić masla, koledo!
Da kupamo, koledo!
Mlado čedo, koledo!
Mlado čedo, koledo!
Mušku glavu, koledo! —
Na čast pisma, koledo!
Mladom čedu, koledo!
Mladom čedu, koledo!
Muškoj glavi, koledo!

7. MOMKU

Oj junače, koledo!
Mlad delijo, koledo!
Ne krši se, koledo!
Ne lomi se, koledo!
Na divojke, koledo!
Na divojke, koledo!

Gledajući, koledo! —
Divojke su, koledo!
Vragometne, koledo!
Koga hoće, koledo!
Obljubiće, koledo!
Obljubiće, koledo!
Koga neće, koledo!
Općiniće, koledo!
Općiniće, koledo! —
Jer ti ne znaš, koledo!
Na što staješ, koledo!
Il' na grmlje, koledo!
Il' na trnje, koledo!
Il' na dušu, koledo!
Il' na dušu, koledo!
Divojačku, koledo! —
Na čast pisma, koledo!
Mladom momku, koledo!
I junaku, koledo!

8. MLADOŽENJI

Momak tuži, koledo!
Po svem svitu, koledo! —
Po svem svitu, koledo!
U ruki mu, koledo!
Žuta gunja, koledo!
I marama, koledo!
I marama, koledo!
I svilena, koledo!
I vezana, koledo! —
»Ovom jesi, koledo!
Mili otac, koledo!
Vadi mene, koledo!
Ljutu zmiju, koledo!
Ljutu zmiju, koledo!
Iz njedara, koledo!« —

Al' govori, koledo!
 Mili otac, koledo!
 »Voljim sina, koledo!
 Neimati, koledo!
 Nego ruke, koledo!
 Osušiti, koledo!« —
 I on iđe, koledo!
 Milož majki, koledo!
 »Ovom jesi, koledo!
 Ovom jesi, koledo!
 Mila majka, koledo!
 Vadi mene, koledo!
 Ljutu zmiju, koledo!
 Ljutu zmiju, koledo!
 Iz njedara, koledo!
 Al' govori, koledo!
 Mila majka, koledo!
 »Voljim sina, koledo!
 Neimati, koledo!
 Nego ruke, koledo!
 Osušiti, koledo!« —
 I on iđe, koledo!
 Milom bracu, koledo!
 »Mili bratac, koledo!
 Vadi mene, koledo!
 Ljutu zmiju, koledo!
 Ljutu zmiju, koledo!
 Iz njedara, koledo!« —
 Al' govori, koledo!
 Mili bratac, koledo!
 »Voljim brata, koledo!
 Neimati, koledo!
 Nego ruke, koledo!
 Osušiti, koledo!« —
 I on iđe, koledo!
 Milož sestri, koledo!
 »Ovom jesi, koledo!
 Mila sestro, koledo!
 Vadi mene, koledo!
 Ljutu zmiju, koledo!
 Ljutu zmiju, koledo!
 Iz njedara, koledo!« —
 Al' govori, koledo!
 Mila sestra, koledo!
 »Voljim braca, koledo!
 Neimati, koledo!
 Nego ruke, koledo!

Osušiti, koledo!« —
 I on iđe, koledo!
 Milom rodu, koledo!
 »Ovom jesi, koledo!
 Mili rode, koledo!
 Vadi mene, koledo!
 Ljutu zmiju, koledo!
 Ljutu zmiju, koledo!
 Iz njedara, koledo!« —
 Al' govori, koledo!
 Mili rodac, koledo!
 »Voljim roda, koledo!
 Neimati, koledo!
 Nego ruke, koledo!
 Osušiti, koledo!« —
 I on iđe, koledo!
 Viroj ljubi, koledo!
 »Ovom jesi, koledo!
 Virna ljuba, koledo!
 Vadi mene, koledo!
 Ljutu zmiju, koledo!
 Ljutu zmiju, koledo!
 Iz njedara, koledo!« —
 Ona s' maše, koledo!
 Ter izmaše, koledo!
 Žutu gunju, koledo!
 Žutu gunju, koledo!
 I maramu, koledo!
 I maramu, koledo!
 I svilenu, koledo!
 I svilenu, koledo!
 I vezenu, koledo!
 I vezenu, koledo! —
 Na čast pisma, koledo!
 Mladoženji, koledo!
 Da dariva, koledo!
 Mlade goste, koledo!
 Mlade goste, koledo!
 Kolečane, koledo!

9. DIVOJKA I

Vita vitka, koledo!
Tanka vrba, koledo!
Na njoj sidi, koledo!
Soljka ptica, koledo! —
Nije ono, koledo!
Soljka ptica, koledo!
Već je ono, koledo!
Mlada moma, koledo!
Mlada moma, koledo!
Nerazumna, koledo!
Nenaučna, koledo! —
I govori, koledo!
»Ovom jesi, koledo!
Mili rode, koledo!
Ponositi, koledo!
Nemoj mene, koledo!
Razudati, koledo!
Dok uredim, koledo!
Bracu kose, koledo!
Bracu kose, koledo!
I dvorove, koledo!
Svoje perje, koledo!
Kud bi lećo, koledo!
Sve bi trepćo, koledo!
'Di bi stao, koledo!
Sve bi sjao, koledo!
Sve bi sjao, koledo! —
Na čast pisma, koledo!

10. DIVOJKI II

Legla staza, koledo!
Do bunara, koledo!
Al' govori, koledo!
I š njom šeće, koledo!
Divojčica, koledo!
Divojčica, koledo!

Na vodicu, koledo!
 Na vodicu, koledo!
 Na studenu, koledo! —
 Prid nju leće, koledo!
 Sivi sokol, koledo!
 Još govori, koledo!
 Sivi sokol, koledo!
 »Što s' toliko, koledo!
 Uranila, koledo!
 Uranila, koledo!
 Na vodicu, koledo!
 Na vodicu, koledo!
 Na studenu, koledo!« —
 »U dvoru su, koledo!
 Stari svati, koledo!
 Stari svati, koledo!
 Okićeni, koledo! —
 Njima valja, koledo!
 Stolac dati, koledo!
 Stolac dati, koledo!
 Dvor pomesti, koledo!
 Dvor pomesti, koledo!
 Vode donet', koledo!« —
 Još govori, koledo!
 Sivi sokol, koledo!
 »Da bi' ti tako, koledo!
 Da b' ti tako, koledo!
 Da b' tako, koledo!
 Uranila, koledo!
 Uranila, koledo!
 Na vodicu, koledo!
 Na vodicu, koledo!
 Na studenu, koledo!
 Ja bi' tebe, koledo!
 Pofaljio, koledo!
 Pofaljio, koledo!
 Prid svojinom, koledo!
 Prid svojinom, koledo!
 Pri družbinom, koledo!« —
 Al' govori, koledo!
 Mlada moma, koledo!
 »Da b' ja znala, koledo!
 Da b' ti mene, koledo!
 Da b' ti mene, koledo!
 Pofaljio, koledo!
 Pofaljio, koledo!

pofaljio = pohvalio

Prid svojinom, koledo!
Prid svojinom, koledo!
Prid družinom, koledo!
Ja bi' tebi, koledo!
I navezla, koledo!
I navezla, koledo!
Vito krilje, koledo!
Vito krilje, koledo!
I nakrilje, koledo!« —
Na čast pisma, koledo!
Divojčici, koledo!

11. SNAHI

Hvaljen Isus, koledo!
Mila snaho, koledo!
Ter ti skoči, koledo!
I poskoči, koledo!
Ter sakupi, koledo!
Sve ključeve, koledo!
Sve ključeve, koledo!
Ter otvaraj, koledo!
Redom pletve, koledo!
Redom pletve, koledo!
I kopčeve, koledo!
Ter darivaj, koledo!
Mlade goste, koledo!
Mlade goste, koledo!
Koledžane, koledo! —
Svakom nama, koledo!
Po maramu, koledo! —
Kolovodi, koledo!
I maramu, koledo!
I maramu, koledo!
I svilenu, koledo!
I svilenu, koledo!
I vezenu, koledo! —
Na čast pisma, koledo!
Miloj snahi, koledo!

12. TURSKOM MOMKU

Du'ne vitar, koledo!
S turske zemlje, koledo!
I dodu'ne, koledo!
Vrana konja, koledo!
I na konju, koledo!
Sve oružje, koledo!
I na njemu, koledo!
Vio klobuk, koledo! —
»Otkud tebi, koledo!
Vrana konja, koledo!
I na konju, koledo!
Sve oružje, koledo!
I na tebi, koledo!
Vio klobuk, koledo!« —
»Služio sam, koledo!
Božju majku, koledo!
Božju majku, koledo!
Tri godine, koledo! —
Ona dade, koledo!
Vrana konja, koledo!
I na konja, koledo!
Sve oružje, koledo!
I na njega, koledo!
Ture momče, koledo!
I na momče, koledo!
Vio klobuk, koledo!« —
Na čast pisma, koledo!
I junaku, koledo!
I junaku, koledo!
I junaku, koledo!

13. KADA IĐU DANJU

Danak svanu, koledo!
Sunce granu, koledo!
I obasja, koledo!
Naše gore, koledo!
Plodne njive, koledo!
I livade, koledo!
I obasja, koledo!
Naše dvore, koledo!
I obasja, koledo!
Koledane, koledo!

14. KADA IĐU NOĆU

Sunce zađe, koledo!
Rosa pade, koledo!
I porosi, koledo!
Naše gore, koledo!
Plodne njive, koledo!
I livade, koledo!
I porosi, koledo!
Prašne dvore, koledo!
I razgali, koledo!
Koledane, koledo!

15. KADA IĐU PO KIŠI

Oblak raste, koledo!
Grmi, siva, koledo!
Kiša pada, koledo!
Iz oblaka, koledo!
I nakvasi, koledo!
Gore naše, koledo!
I napoji, koledo!
Plodne njive, koledo!
I okupa, koledo!
Koledane, koledo!

16. OJ JADOVAN . . . *

»Oj jadovan, jadovan, jadovan!
Šta je tebi čemera, čemera, oj jadovan?«
»Žena mi je odbigla, odbigla, oj jadovan.«
»A zaš' ti je odbigla, odbigla, oj jadovan?«
»Šta joj nisam kupio, oj jadovan,
Zelen — suknja s pazara, s pazara, oj jadovan.«
»A zaš' nisi kupio, kupio, oj jadovan?«
»Nisam im'o za čega, za čega, oj jadovan.«
»Zaš' nis' isk'o od kuma, od kuma, oj jadovan?«
»Al' u kuma ni kruha, ni kruha, oj jadovan.«
»A zaš' nisi ukro, ukro, oj jadovan?«
»Al' za krađu bijeju, bijeju, oj jadovan.«

*Ako gdigod »Koledane« ne darivaju, onda pivaju ovu pismu strašnim urlikanjem i jaukanjem.

GENEZA OMLADINSKOG KRUGA
USMENIH LIRSKIH PJESAMA

Zamjetna je opća karakteristika narodnog usmenog pjesništva što se ono može podijeliti na dva osnovna tipa, u kojima se ogleda evolutivni proces stvaranja i izravnog kazivanja, odnosno način spontanog pjevanja i prenošenja na slušaoce. U prvi krug ulaze pjesme koje su nastale i razvijale se posredstvom starijeg uzrasta ljudi i žena. To su, uglavnom, sve epske pjesme koje su osobito njegovali i prenosili na sve slojeve naroda daroviti pjevači-guslari, te epsko-lirske pjesme koje su kazivale i širile starije žene i ljudi među mlađim naraštajima. Drugi krug je u uskoj svezi s omladinom, jer je ona po različitim uzrastima spontano pjevala i tradicionalno kultivirala te pesme do stupanja u bračnu zajednicu, ili do preuzimanja uloge odgojitelja u obiteljskoj zajednici.

Roditeljska uloga jamačno nije predstavljala takvu objektivnu prepreku kojom bi se žene i muševci nezainteresirano odnosili prema vlastitom lirskom iskustvu i mladenačkim uspomena. Zbog ovih okolnosti njih ne smijemo nikada zaboravljati niti jednostavno isključivati iz složenog procesa konačnog oblikovanja lirskog pjesništva, tim više što se duševna zrelost i životna smirenost mogla povoljno odraziti na čuvanje i prenošenje poetskih darova u naslijeđe novom pokoljenju. Godine zrelosti i starenje sigurno su pridonijeli svoj udio u formiranju specifične uloge starijeg uzrasta žena i ljudi prema usmenoj tradiciji, koja je nastajala i razvijala se na osnovama vlastite folklorno-pjesničke zakonitosti u tematskom i stilsko-kompozicionom oblikovanju intimnih i kolektivnih doživljaja čitavog naroda. Neovisno od motivske bliskosti ili udaljenosti prema određenim predmetima i pojavama u folklornom kreiranju, ono po svojoj stvaralačkoj dovršenosti i životnoj zaokruženosti najrazličitijih doživljaja budi u nama neponovljivu poetsku iluziju i umjetničke afinitete, utvrđujući u nama dublji životni smisao za ljubav i ljepotu nasuprot mržnji i ružnoći, za slobodu i čovječnost, a protiv ropstva i nečovjštva, za mir i sreću usprkos ratu i udesu, za smijeh i radost da ne ovlada smrt i tuga.

U opsežnoj studiji »O ženskim narodnim pjesmama« hrvatski folklorista dr Nikola Andrić uočio je pojavu o postojanju dvije vrste ženskih pjesama: jedne pjevaju djevojke, a s drugima zabavljaju sta-

rije žene na prelima i posijelima svoje slušaocce. Do ovih autentičnih podataka Andrić je došao u rukopisnom zborniku jednog slavonskog sabirača kojemu je djevojka Margita Ilijašević ponajviše pjevala samo kraće, ljubavne pjesme, jer djevojke hvale svoje pjesme i tvrde da su ljepše od onih »starinskih«, koje pripovijedaju žene. Ženama se opet više sviđaju njihove, jer su »bolje starinske«. Prema tome — zaključuje Andrić — djevojke se zabavljaju samo ljubavnim pjesmama, koje imaju svoje osobite napjeve i utvrđene stihove, a starije žene pričalicama, romancama i baladama staroga kroja, koje se ne pjevaju po naročitim i različitim arijama, nego se »pripovijedaju« kao i junačke što se mogu pripovijedati, a fraza im je potom slobodnija i individualnija.¹⁾

Ovakva globalna, generacijska podjela usmene poezije ne polazi od apriornih umjetnih ograda i isključivosti etičkih principa, već više od stvaralačkih specifičnosti, psihičkih dispozicija i prirodnih sklonosti, koje prate intimu i mentalitet određenog uzrasta u sklopu narodnog bića i njegovog iskustvenog umijeća da poetski oživljuje lirske i epske doživljaje.

Generacijsku podjelu i prilaz sveukupnom folklornom pjesništvu bunjevačkih Hrvata nalazimo u Ivana Prčića, jednog od najproduktivnijih sakupljača u sjevernoj Bačkoj, koji je još prije pedeset godina počeo upotrebljavati termin omladinske bunjevačke narodne pisme (Danica, str. 80, 1920. godine).

Za epsko-lirske pjesme zadržao je tipičan naziv »groktalice«, koji je ponikao u narodu ovih krajeva. Prčić je groktalice počeo sakupljati još kao đaćesamouče jer je već tada uvidio da je u nas vrlo malo »dida« i »majka« koji još znadu »groktiti« (pjevati) naše pjesme, prenoseći ih od usta do usta, od pokoljenja na pokoljenje. Sakupljajući preko pedeset godina, Prčić ih je pravoremeno otrgao od zaborava i ovjekovječio u svojim objavljenim knjigama, kalendarima i listovima iako mu još znatna ostavština leži u rukopisima.

Početkom XX stoljeća u sakupljačkom radu bačkih Hrvata posebno se isticao Blaško Rajić, jer se u ovim krajevima intenzivno i pasionirano bavio folklornim radom koji je objavio u »Narodnom bla-

gu« u dvije naklade. Rajićev i Prčićev folklorni prinos nije mali, a sadašnjim posthumnim obavljanjem ove knjige »Bunjevačkih narodnih pisama« dobijamo, iako nepotpunu, zaokruženu cjelinu usmenog pjesništva, gdje su omladinske ili ljubavne pjesme najbrojnije i najpopularnije lirske pjesme među bunjevačkim Hrvatima.

Do danas se ni u znanosti ni u književnosti nije do kraja riješio prilično složen problem postanka i razvoja usmene lirike. Sama činjenica da ona u jednom svom dijelu obilježava pagansko osjećanje života i vjerovanja južnoslavenskih naroda, još ne ukazuje na konkretan put geneze i njenog formiranja od drevnih vremena do naših dana. Doduše, ovaj problem se ne odnosi na sve usmene lirske forme i sadržaje jer je već pouzdano otkrivena na osnovi opće etnološke i etnografske zakonitosti pojava obrednih i običajnih pjesama kao ideoafektivni čimbenici biološkog reproduciranja i društvenog osposobljavanja novih generacija na tradicionalnim osnovama. Međutim, naizgled jednostavnija i lakše spoznatljiva vrsta omladinskih ili ljubavnih pjesama sa svim podvrstama: bećarac, šaranac, šalajdan, divojačka i momačka pisma ili motivski vrlo bliske svatovske, kraljičke, balade i romance, još uvijek nisu dobile trajnije i zadovoljavajuće rješenje s obzirom na njihov postanak.

Istaknuti srpski folklorista Vladan Nedić je s pravom definirao jedan stoljećima prisutan problem, tj. da su se ljubavne pjesme, putujući kroz vremena, mijenjale i gubile više negoli druge, a zapisanih primjera ostataka starih pjesama imamo vrlo malo.²⁾ Međutim, njihov prvobitan formalan i sadržinski bitak je pravi ključ za otvaranje drevnih dveri i stiće se dojam kao da će naš predmet ostati zauvijek lijepa, ali zagonetna sfinga. Inače, za suvremenike psihologija ljubavi i erotskih sfera u praktičnom životu, djelomično i u umjetnosti, postaje iz dana u dan sve bliskija spoznaji o njenom vitalnom značaju i nenadoknadivoj vrijednosti posebno u urbaniziranim sredinama. Selo i pored relativnog zaostajanja u cjelokupnoj duhovnoj nadgradnji, još nije ozbiljnije poljuljano u svojoj temeljnoj i iskonskoj erotskoj ravnoteži i prirodnoj duševnosti koje narodu osiguravaju elementaran sklad sa samim sobom, te ga spontano izražava u autentičnoj nijansiranosti neponovljivih umjetničkih doživljaja. Očito izlazi da su

tradicionalni poetski otisci erotskog i intimnog života u iskonskim zajednicama postupno dobijali vrlo finu a raznoliku sublimaciju u ljubavnoj pjesmi najrazličitijih formi posredstvom mladih. Tek sada smo došli do polaznog stajališta za šire historijsko sagledavanje problematike i dijalektično rasvjetljavanje cjeline na jasnim i konkretnim formama izričajnih otisaka mladenačkih intimnih osjećaja pomoću kojih ćemo otkriti nepotpuno riješenu zagonetku o genezi i podrijetlu folklornog artizma najljepših i najbrojnijih pjesama.

Za preciznije povijesno određenje postanka i usavršavanja lirskih pjesama o ljubavnom životu često se isticalo rijetko zanimljivo svjedočanstvo o hrvatskom usmenom pejsništvu. Riječ je o prvim podrobnijim vijestima o pučkim pjesmama, pjevanju i igranju šibenskog humaniste Jurja Šižgorića (oko 1420—1509) u pisanom djelu »De situ Illyriae et civitate Sibenici« (1487) u kojem se na latinskom jeziku samo u superlativima očituje zanos prema pučkom pjesništvu i vrlo slikovito se opisuju različiti oblici narodnog pjevanja u Hrvata. U pojedinačnom opisu svake folklorne manifestacije Šižgorić daje i njezino estetsko vrednovanje prema grčkoj i rimskoj poeziji. Posebno je istakao zrelost i potresnost naricaljki koje mame suze i najizdržljivijih ljudi; svadbene pjesme koje se pjevaju na dan vjenčanja u kolu; ljubavne pjesme obijesne i strastvene mladeži što pjeva krepkim glasom noću; ista ta omladina natječe se u izmišljanju odabranih pjesama na radu, ali ne običajne i posleničke pjesme, ili ne samo takve, jer cilj takmičenja je bio u tome da se, vjerojatno, i otkrije tko će ljepšu i kićeniju pjesmu ispjevati (Šižgorićev tekst se odnosi na Vergilijevu eklogu, gdje se pastiri međusobno takmiče). »I vrteći tijesak za cijedenje ulja, izmišljaju izmjenične ekloge, te bih rekao da ih stvaraju Dameta i Menalka pred Palemonom (imena pastira iz ekloge, o.p.). Osim toga, po ritmu popijevke plešu kolo. »Već više puta su se izrazila žaljenja na Šižgorićevu škrtost i nepotpunost, jer nije ničim ilustrirao svoje sudove, niti zabilježio primjere zavičajnih pjesama, kojima bi se otklonila praznina izvorne folklorne građe, tako potrebna za svestranija istraživanja. Šižgorićev nedostatak ipak nije tako velik kao što je ozbiljan značaj njegovih dragocjenih podataka. Tko imalo poznaje suvremeni folklor na prostorima iz-

među Jadrana i Drave, Dunava i Tise, kao i u Mađarskoj među Hrvatima i Srbima, moći će s lakoćom otkriti srodnost i utvrditi identitet starih šibenskih pjesama u danas dobro poznatim svadbenim, ljubavnim, bečarskim pjesmama i popijevkama po kojima se pleše u kolu među svim Južnim Slavenima.

Vremenski razmak od seoba naroda bio je dovoljan i prilično velik da naše stare i kasnije lirske pjesme pretrpe znatne promjene zbog njihovog trajnog osipanja među istim generacijama i iščezavanjem kod suvremene omladine, kao i ideološkim potiskivanjem zbog njihovog slobodnog izražavanja prirodne senzualnosti i mladenačkog erotizma. Ipak su procesi stihijnog zaboravljanja i potpunog odumiranja dobrim dijelom zaustavljeni što nam već danas pruža realnu mogućnost da potpunije proniknemo poetski bitak omladinskog stvaralaštva, koje stoljećima plamti snagom neugasive unutrašnje vatre.

Agrarna kultura Južnih Slavena svojom vremenskom uvjetovanošću i geografskom ustaljenošću, pa i kasniji prelazak na mješovitu privredu pogodovali su rađanju osebujnog mentaliteta u životnoj sigurnosti na stabilnim izvorima blagostanja u kojem je usmena lirika, još od burnih dana seobe naroda, cvjetala u najrazličitijim formama, doživljavajući svoja zlatna doba u stoljećima kada su ratne i gladne godine bile rijetka i slučajna pojava. Od srazmjerno jednostavnih oblika seoske umjetnosti kada je narod bio vezan za primarnu proizvodnju i plemensku društvenu organizaciju, Južni Slaveni su bili zahvaćeni, doduše neravnomjerno, završnim procesima raslojavanja seljačkih društava u proturječne klase, što je dalo novi impuls u procvatu originalne folklorne umjetnosti i utisnulo klasni pečat u njenom manifestiranju kao suprotnost umjetnosti vladajuće klase.

Šižgorićeva potvrda o hrvatskom folkloru nedvojbeno pripada završnom razdoblju njegovog prvog procvata između trinaestog i petnaestog stoljeća, kada je val narodnog života zapljuskivao tvrde zidine dalmatinskih gradova. Probijajući se pod krovove bogatih patricija, našao je »uspavani osjećaj za ljepotu i prostodušnost narodnog izražaja«. Prodor zraka vrelog sunca s plebejskog obzorja zasjenio je

trubadursku liriku petrarkističkih podražavalaca, jer narod nije bolovao od tuđinskih utjecaja i besmislenosti patricijske dokolice. Nije nimalo čudnovato što je sazrela folklorna imaginacija u svojoj skromnosti pridonijela razvoju hrvatske književne lirike starijeg doba kada su Dubrovčani Držić i Menčetić pod izravnim utjecajem folklorne li- re pjevali ljubavne pjesme »na narodnu« u koji- ma se vjerno sačuvalo umjetničko jezgro narodne poezije. »Da nije tehnika tadašnje umjetne književ- nosti iziskivala sasvim drugi pjesnički oblik, zaci- jelo bi se u staroj našoj književnosti našlo i mnogo više ovakvih stručaka, koji bi dali posve drugi mi- ris staroj našoj pjesničkoj kulturi.«³⁾

Pored mitoloških slojeva, u usmenoj književno- sti proznog i pjesničkog izraza u omladinskim pje- smama najranije nalazimo obilje realističke sadrži- ne, psihološke istančanosti, stilske svježine i ritmič- ne živosti. To nas upućuje na folklornu okolnost u kojoj je naša omladina stjecala sposobnost da samo- stalno razvija vlastite forme pjesničke identifi- kacije i intimnog sklada sa sobom. Razigranost njene mašte nije ovisila o svečanim prigodama ili erotskim raspoloženjima jer je uvijek mogla dolaziti do slo- bodnog — spontanog i organiziranog izražaja, oso- bito kad su pri skupnom radu »izmišljali izmjenične ekloge«, kad noću »strastvena mladež pjeva krepkim glasom« ili kada »po ritmu popijevke plešu kolo«. Nesumnjivo je riječ o folklornom razdoblju u kojem je uveliko iščezao dominantni oblik prastarog sin- kretizma u uvjetima poboljšanog blagostanja pri- marnih zajednica koje su ovladale složenijim rad- nim operacijama u mješovitoj privredi.

Samo jedna mladenačka i nekonzervativna pjes- nička mašta mogla je da prevlada tradicionalizam prvobitne ograničenosti, da harmonično upotpuni mnoge nedostatke prirode i društva, razvijajući fol- klorne umjetnosti, a nadasve poetski izraz na razinu nove stvarnosti i općih preporodnih iskustava. Mla- dost nije htjela da se zadovolji prividnim ljepotama, niti stereotipnim fikcijama odrednog jezika; okre- ćući se sebi i svojim potrebama, nije mogla zalutati u traganju za novim nadahnućima kada su joj vla- siti izvori bili nezadrživo nabujali i potekli rijekom života. Usred tog života trebalo je bezbroj puta iska- zati potrebu neizrecive ljubavi, trebalo je mlade du-

ševne energije i lude smjelosti za uporno i javno kazivanje istine o ljubavnom životu i životnom mrtvilu. I usmena pjesma je naizmjenice kolala punim dahom na vatrenim usnama mladosti. Otvarajući magični krug intimnog života, ona je otkrila tajne nepisanih zakona srca. I sve što je bitnije omladina izrazila u usmenoj ljubavnoj pjesmi, sazdana je na podlozi najintimnijeg kazivanja, u stvari, tehnikom lirskog dijaloga koji je kamen temeljac iskonskog lirizma usmenog izraza, nepresušan izvor neponovljivih doživljaja, momačko-djevojačkog sučeljavanja i sljubljanja, u kojima se rađaju nove pjesme i nov život.

Premda je dijalog tipičniji za dramsku književnost, koja nije manje poezija od lirskih pjesama, različiti dijaloški oblici i njegovi fragmenti čine umjetničko jezgro i cjelokupnoj ljubavnoj poeziji — osim onih čisto intimističkih kao »Tuge, moje tuge...« — jer se oko njih kristaliziraju ljubavne dileme, zgode i udesi, a često čedne erotske slike i strasti do paroksizma

*»Srce moje nožom ću te bosti
Još ti ne dam živit' u žalosti.«*

(Srce moje, br. 75)

Kako je dijalog postao prirodna okosnica cjelovitog ili parcijalnog pjesničkog doživljaja, ni u kom slučaju ne bi se mogla dovoditi u pitanje njegova autentičnost u našoj folklornoj lirici, niti dovoditi u svezu s pobožnim lirskim laudama talijanskog nabožnog pjesništva, jer takve pohvalne molitve, kao i dijalogizirani tekstovi evanđelja u dramskim prikazanjima nisu stvarani u narodu, već su ih priređivali vjerski odabranici, pa su i pjevane pri obredima pojedinih svetkovina. Jedno je sigurno da su dijaloške laude svojom tehnikom kazivanja postizale govornu uvjerljivost u okvirima nabožne tendencije, tako da je njihova poetičnost bila samo popratnog značaja daleko od čistog nagona za lirskim izjavljanjem, koji je samo omladina znala tako istrajno manifestirati vlastitim osjećajem ljepote i duševne harmonije kakve nalazimo samo u književnostima drevnih naroda.

Da bismo поблиže upoznali prirodu zdravog korijena našeg lirskog stabla, ilustrirat ćemo dijaloškim stihovima iz ljubavne pjesme. »A ti, divojko, šegljiva«, koja se zbilja može ubrojiti među rijetke najstarije zapisane usmene pjesme sačuvane u rukopisu jednog zadarskog zbornika iz početka XVII stoljeća, a spominje se i u Zoranićevom pastoralnom romanu »Planine« (1569):

Junak mlad:

*»A ti, divojko šegljiva,
zapni putašca do grla
da ti se dojke ne vide,
da mene želja ne bude.*

*Na tvoje dojke gledajuć
vranoga konja zakovah
i moje družbe ja ostah
i mojega gospodina.*

*A ti, divojko šegljiva,
vazmi vidarce na glavu,
a vidričicu na ruku
ter mi dva pojmo na vodu
kroz te mi luge zelene,
na one hladne studence!«*

Šegljiva divojka:

*»Hodmo si mi dva pospati
za te mi luge zelene!*

Junak mlad:

*»Mi ti smo oba mlajahna
i mi smo oba lujahna,
mi ćemo zoru zaspati,
i nas će majka karati.«*

Šegljiva divojka:

*»Ja jimam slavlja u njadih,
ti jimaš tvoga slavića
ki će nas rano buditi,
nećemo zoru zaspati,
ni će nas majka karati!«*

Sve što je bitno iskazano u pjesmi, sročeno je dijaloškim stihovima u kojima je erotski doživljena draž nagih dojki. Premda je mladi junak pred zavodljivom scenom šegljive djevojke poklekao, očito se osjeća da je djevojkin dijalog uprošćen i nepotpun naspram mladićevog koji je erotski neiskusniji, jer unaprijed zazire od majčinog karanja. Možda je rafinirana rječitost šegljivice u samom početku nastanka stihova bila previše naglašena, pa ju je vjerovatno konačni redaktor-zapisivač prema vlastitom ukusu udešavao i dotjerivao, dodajući pjesmi i opisne detalje na osnovi poznatog sadržaja iz dijaloga. Završno pričanje je svedeno na potrebnu mjeru, a poantirano je blagom didaktičnošću koju majka upućuje ljubavnicima:

*Oni mi jidoše pospati
za te mi luge zelene;
sfu su noću jigrali,
a pak su zoru zaspali.
Karala jih je majčica:
»Ča ste toliko činili
za te mi luge zelene?«*

Na osnovi neravnomjerne strukture strofa — od katrena do oktave — i djelomičnog rimovanja možemo pouzdano zaključiti da praoblik pjesme pripada razdoblju slobodnog stiha — nerimovanog, ali intoniranog slobodnijim erotskim dijalogom čija fina gracija i diskrecija i harmonična prirodnost ne banaliziraju mladenačku senzualnost, ideale ljubavi i ljepote, već otkrivaju čari neotuđene intime i spontanog lirizma koji je prirodno utkan i sugestivno dočarava doživljaj. Zanimljivo je istaći da je ovaj isti erotski motiv o vragoljastoj djevojci bio veoma raširen i u Bosni i Hercegovini pod naslovom »Oj djevojko, đavole« dok sličnih ljubavnih pjesama s pretežno dijaloškom ukomponiranošću ima mnogo primjera u ovoj knjizi Ive Prčića, kao na primjer: »To bi blagoslov«, »Bunjevka ga rodila«, »Dva se cvita u gorici ljube«, »Garava, rapava«, »Maza al' ima miraza«, »Savila se bila loza vinova«, Lip regrut« i druge.

Da bismo egzaktno shvatili prvobitnu funkciju dijaloškog kazivanja između momka i djevojke pri ašikovanju, najbolje da se izravno suočimo tipičnim fragmentima iz Bosne i Hercegovine, koji će nam upotpuniti sliku elementarnog stanja s kombiniranim slobodnim i poetično sročnim stihovima, odnosno dijalogima.

On: Kako si mi? Što mi radiš?

Ona: Što te nema, što me jadiš?

On: Gdje si, moje oči?

Ona: Polako da ti duša ne iskoči!«

Ovaj skroman isječak ritmičnog govora nesumnjivo potvrđuje njegovu lirsku kvalitetu ne samo po obaveznom sroku, već i po stupnju emocionalne uzbuđenosti (što je primarno) jer ona nenategnuto i prirodno struji i zrači između sretnih ljubavnih parova. Doduše, to su još samo početni dijaloški dodiri i odbljesci iščekivanog susreta, lirske minijature koje mogu lako iščeznuti sa svojim pokoljenjem, kao, na primjer, pod turskom vladavinom na Balkanu zbog bitno izmijenjenog položaja žene u društvu, ali ako se održavaju odgovarajući prirodni i društveni uvjeti njihova postanka, one žive u tradiciji čitavog naroda, kao, na primjer, danas, bečarske pjesme, šaranci i šaljandani među bunjevačko-šokačkim Hrvatima ili prečanskim Srbima.

Bečarci su najslobodniji u kazivanju svega što boli ili čemu se čovjek raduje od rođenja pa do smrti, a naročito je pogodan u oblikovanju svih momačko-djevojačkih htijenja i ljubavnih želja. Stoga i navlastito najrađe govori o udvaranju i zagledanju, o zarukama i svadbi, a manje o životu u bračnoj zajednici, kao da je poslije svadbe ljubavna tematika iscrpena, iako mnoge ljubavne lirske pjesme osuđuju nametanje unaprijed određenog i još neviđenog momka. Kult slobodnog izbora voljenog bića bio je usmjeren ka oslobađanju omladine od roditeljskih ili komšijskih pritisaka i otpor spahijsko-građanskim manirima da se mladima ogadi intimni život zlosrećnim stegama, koje negiraju slobodnu i sretnu ličnost i nužnost individualnog doživljaja ljubavi, bez koje je život pravi grob. Pjesma kaže:

*Tilo moje truni mi u grobu,
Što ne volim, ljubiti ne mogu*

Stoga je u pjesmi najprisutnije iskreno divljenje lijepom i stasitom junaku ili djevojci jer obostrano žele da ostvare sreću i doživotnu ljubav. Otuda i tako naglašena tendencija isticanja ustaljenosti ljubavnih naklonosti koje su obično dolazile u pitanje, veća ili manja iskušenja kada dragi ode na odsluženje vojnog roka jer su oboje u mogućnosti da promijene ljubav ili da prevare. Nije ni čudo što je u ljubavnim pismima tako hipertofiran sentiment pod pritiskom razdvojenosti i ljubavne neizvjesnosti. Pisma često prelaze u stereotipno patetično jadanje, ali su još više nadahnuti sudbinskim težnjama koje dobijaju katkada tragičan epilog, doduše, bez one poetske dubine i potresnosti baladskih groktalica

U knjizi Ive Prčića »Bunjevačke narodne pisme« (Subotica, 1939) objavljena je nepoznata građa u šest ciklusa: pobožne, dičije, korizmene, kraljičke, svatovske pisme i groktalice, dok je u ovoj knjizi građa raspoređena u sedam ciklusa: omladinske ili ljubavne pisme, bećarac, šaranac, šalajdan, divojačka pisma, momačka pisma i kolede. Ovim dvjema knjigama, kao i knjigom »Hrvatske narodne pjesme — groktalice«, Matica hrvatska, 1942, dobijamo cjelovitu sliku usmerenog narodnog pjesništva bunjevačkih Hrvata, koje se sakuplja još od prvih godina narodnog preporoda, te ih nalazimo na stranicama svih hrvatskih listova između 1870—1876.

Jedan od prvih ozbiljnijih sakupljača, koji je s uspjehom objavljivao lirske i epske pjesme u prvom razdoblju preporoda, bio je pjesnik Josip Jukić-Manić. Jukić je prvi objelodanio »Pismu od vojnika« prije jednog stoljeća u »Subotičkom glasniku« 1874, što je dokaz da je tematika vojničkog života ovdje bila živa više stoljeća među mladima koji su bili prisiljeni kasarnskim drilom da se otuđuju od svoje mladosti i rođenog naroda. Jukić je također među prvim našim sakupljačima zapisao najljepše lirske minijature, što opet potvrđuje tezu da smo prije stotinu godina imali najbujniju usmenu liriku. U svim tim pjesmama se slobodnije pjevalo o ljubavnim odnosima, te se samo tako može objasniti nji-

hov naziv od davnina — d i k i c e. Da li zbog funkcije napjeva ili što se pjeva poglavito o erotskim željama

*»Ljubi sitno, moja mila diko,
Ljubi sitno, sad ti nije hitno,
Sad ti nisu volovi na travi,
Već u štali da ji' otac 'rani.*

(Zapisao Josip Jukić-Manić, 1874)

to zasad još nije utvrđeno. Isto tako nije ništa rečeno ni o zamjeni izraza dikice sa šaranac koji je danas jedino ostao u upotrebi. Inače različite oznake za jedinstvenu ljubavnu liriku više se odnose na metričku i kompozicionu strukturu stihova vrlo bliskih dijaloškoj tehnici ili atmosferi obostranog kazivanja voljenoj osobi ili sakupljenoj mladeži u kolu, na prelu ili na raskršćima — tim omiljelim sastajalištima, gdje se stječu mladi iz udaljenih sokaka da ne bi bili nikome na smetnji, pred tuđim kućama.

Bećarac je pretežno ljubavni dvostih, rjeđe kao trostih, ali u pjevanju se proteže i na stariji uzrast koji su u vinskom raspoloženju baćokali, kucajući sa punim čašicama. Otuda im potiče stari naziv b a ć o k a l i c e. Lapidarnost dvostiha nije rezultat usmene fragmentarosti ili nedorečnosti, ona je više izraz stilske kondenziranosti koja bećarcu, šarancu i šalajdanu pojačava lirski ton i estetsku neponovljivost. Njihova ogromna rasprostranjenost i visoka produktivnost naročito omladinskih lirskih minijatura, uglavnom, dijaloškog podrijetla, očito govori u prilog tezi o dijalektičkom prožimanju kolektivnih i individualnih faktora, posebno u nastajanju omladinskog folklornog pjesništva, a nadasve u ljubavnim pjesmama koje su poznate u svih Južnih Slavena još iz pretpovijesnih vremena.

Dijaloška verzija o postanku usmene lirike ne negira primarnu tezu da je usmena pjesma na početku djelo jednog čovjeka — darovitog pjesnika, odnosno da ju je kreirao jedan umjetnik riječi, jer individualne pjesničke sklonosti i sposobnosti u minu-

lim razdobljama nisu ovisile od osamljenih pojedina-
ca, već o skupnoj poetskoj atmosferi, gdje su daro-
vite ličnosti dolazile do jačeg izražaja u dijaloškoj
napetosti čitave skupine. Pravi smisao Šižgoričevog
podatka o omladinskom natjecanju u »izmišljanju
izmjeničnih ekloga« treba tražiti u omladinskoj spon-
tanosti lirskog kazivanja o njima bliskim predmeti-
ma, koje su mladi posredstvom pjesničke mašte uz-
dizali iznad vlastitog prosjeka.

Evidentnost ovakvog neobuzdanog stvaralačkog
poleta još u ranom srednjem vijeku potvrđuje i hi-
landarski monah iz XIII vijeka, Teodosije, opisiva-
njem Rastkovog života, koji je u svojoj mladosti pre-
zirao svjetovno pučko pjesništvo zbog toga što »ne-
pristojne i štetne pjesme mladićskih želja oslabljuju
dušu do kraja«.

Iako je riječ o posrednom svjedočanstvu, ono
nedvojbeno daje sliku minulog stanja kada je buj-
nost usmene erotske lirike bila u punom procvatu.
Međutim, nakon turske vojne ekspanzije, u većini
južnoslavenskih država i pokrajina, poremećeno je
prirodno stanje iskonske narodne intime i društvene
ravnoteže, što je znatno pridonijelo da se zaustavi
dalji procvat slobodnog omladinskog natpjevanja, da
se usmeni pjesnički izraz izmijeni, prilagođujući se
zabranama i utjecajima orijentalnog mentaliteta i
folklora. Relativno ranim istiskivanjem turske domi-
nacije iz srednje Evrope hrvatski i srpski narod oži-
vio je svoje nezaboravno tradicionalno usmeno stva-
ralaštvo, boreći se za konačno oslobođenje od stranih
tlačitelja.

U periodima ratnog zatišja i relativnog mira
pjesma vraća ljudsko pouzdanje, najbrže izaziva op-
će promjene u raspoloženju. Naročito poslije napor-
nog rada uzbuđuje posustalo i malaksalo srce, oslo-
bađa prigušeni dah, uvišestručava preostalu snagu.
Umorna misao i okovana mašta dobijaju laka krila
za uzlete u nove radosti i igre duha. Folklorna ne-
minovnost u životu naroda je ona prirodna stvarnost
kao dopuna životu i radu koja je odlučno i odsutno
utjecala da se mladež održi vitalnom, sposobnom i
istrajnom u ratu i miru. Ali, nije samo rad nametao
određeni ritam i melodiju pjesme, već i nužnost pre-
daha, odmora i obnavljanja utrošene energije i du-
ševnog raspoloženja.

Naša folkloristika još nije kompletno istražila taj bogati repertoar slobodne igre mašte kolektiva na svakodnevnoj estradi života, niti je dovoljno rasvijetlila nepovoljnost ljepote lirskih vijenaca koje mladost njeguje u narodnom cvjetnjaku najraskošnijih boja i mirisa.

Geza KIKIĆ

1. Dr Nikola Andrić: Izabrane narodne pjesme, II, ženske, str. XXVII. Zagreb, 1931.
2. Vladan Nedić: Antologija jugoslovenske narodne lirike, str. 19. Narodna knjiga — Beograd 1962.

BILJEŠKA O PISCU

Ive Prčić jedan je od najmarljivijih sakupljača bunjevačkih narodnih pjesama.

Rođen je 1894. godine u Subotici u poznatoj obitelji. Poslije osnovne škole nastavio je gimnaziju, ali zbog slabog zdravlja morao je prekinuti školovanje. Premda je napustio školu, nije prestao učiti. Postao je samouk i svojom upornošću sve više je širio krug znanja i interesiranja. Potpuno je srastao sa životom svoga naroda pa u želji da sačuva što više trajnih vrijednosti u narodnoj umjetnosti, počeo je bilježiti narodne pjesme, pripovijetke, poslovice i druge iskrice narodnog stvaranja.

Tako je počeo sakupljački rad Ive Prčića.

Bio je suradnik Blaška Rajića, koji je 1910. izdao knjigu bunjevačkih narodnih pjesama pod naslovom »Narodno blago«, gdje ispod mnogih pjesama stoji da ih je zapisao Ive Prčić, iako mu je tada bilo tek 16 godina.

U godinama prije prvog svjetskog rata i on se uključio u opći pokret borbe bunjevačko-šokačkih Hrvata za nacionalna i politička prava.

Po oslobođenju i ujedinjenju Južnih Slavena u okviru nove države, Ive Prčić je još više proširio svoju djelatnost, sudjelujući u svakom kulturnom poduhvatu.

U svojoj dvadeset i petoj godini postao je urednik »Subotičke Danice« i preko dvadeset godina je sve učinio da preko toga popularnoga kalendara vrši kulturni i politički utjecaj na najšire narodne slojeve.

»Danica« je bila njegova najveća briga sve dok uoči drugog svjetskog rata nije došla nova generacija koja je nastavila započeto djelo.

Kroničar je u »Danici« 1940. godine, povodom dvadesetogodišnjice njegovog uredničkog rada pisao:

»Kraj mnogih drugih poslova, koje on već godinama obavlja tiho, predano, bez velike buke i reklame, »Danica« je plod njegovog truda i napora«.

Osim svoga uredničkog rada, napisao je mnogo članaka u »Danici« i u ostalim novinama o raznim pitanjima iz političkog i kulturnog života bunjevačko-šokačkih Hrvata.

Sada kada objavljujemo jedan dio bunjevačkih narodnih pjesama koje je sakupio Ive Prčić, želimo posebno istaći njegov rad i zasluge kao sakupljača narodnog pjesničkog stvaranja, jer je on svojim radom sačuvao one narodne pjesme koje su u naše vrijeme već zaboravljene i mladim generacijama nepoznate.

Kada je donekle završio svoj sakupljački rad, počeo je zapisane pjesme razvrstavati po ciklusima.

Godine 1939. objavio je knjigu »Bunjevačke narodne pisme« gdje se u prvom dijelu nalaze ciklusi: pobožne, dičije, korizmene, kraljičke i svatovske pisme.

U drugom dijelu te knjige objavljene su epsko-lirske pjesme koje su u našem narodu nazvane »groktalice«. U toj knjizi objavljeno je osamdeset pjesama »groktalica«, a u knjizi »Hrvatske narodne pjesme« (10. knjiga) (izdanje Matice hrvatske, Zagreb, 1942) objavljeno je dvadeset šest pjesama »groktalica«.

U rukopisu mu je ostala zbirka lirskih pjesama, koju sada objavljujemo, a podijeljena je na više ciklusa.

Također je ostala u rukopisu zbirka bunjevačkih narodnih pripovjedaka. Nadamo se da će i ta knjiga biti objavljena.

U proučavanju narodnog života, Ivu Prčića su posebno zanimali narodni običaji zbog svoje slikovitosti i dramske vrijednosti. Zato ih je prikazao u dramskom obliku i 1937. godine objavio je knjigu »Bunjevački narodni običaji«, koja sadrži prikaz slijedećih običaja: »sigre«, »polivači«, »kraljice«, »dožejanca«, »rakijare«, »svatovi« i »materice«, a u kalendaru »Subotička Danica« (1946) objavio je dramski prikaz narodnog običaja »prelo«.

Od njegovih ostalih dramskih prikaza, pripovjedaka i članaka možemo izdvojiti brošuru »Subotica i Bunjevci« (1936), gdje je dao neke fragmente iz povijesti svoga grada i naroda.

Njegov sakupljački rad i rad na ostalim područjima narodnog prosvjetnog života trajao je sve dok mu duhovna i fizička snaga nije bila savladana bolešću.

U svibnju 1959. godine umro je Ive Prčić, ostavivši iza sebe sakupljeno mnogo blaga narodnog stvaranja. Oproštajni govor nad otvorenim grobom održao je dr Mirko Ivandekić i istakao je da ako netko želi proučavati prošlost Bunjevaca Hrvata, mora proučiti kulturnu ostavštinu Ive Prčića.

Za izvršavanje toga duga prema njemu i prema narodu nikada nije kasno, a ova knjiga je mali dio toga oduženja.

Bela Gabrić

S A D R Ź A J

Omladinske ili ljubavne pisme — — — — —	5
Bećarac — — — — —	87
Šaranac — — — — —	121
Šalajdan — — — — —	147
Divojačka pisma — — — — —	177
Momačka pisma — — — — —	189
<i>Dodatak</i>	
Šokačke pisme — kolede — — — — —	197
Geza Kikić: Geneza omladinskog kruga usmenih lir- skih pjesama — — — — —	217
Bela Gabrić: Bilješka o piscu — — — — —	233

Ive Prčić

BUNJEVAČKE NARODNE PISME

Izdavač

OSVIT

Izdavačko odjeljenje časopisa

RUKOVET

Lektor i korektor

BELA GABRIĆ

Za izdavača

IVAN PANČIĆ

Štampa

GRAFIČKI ZAVOD »PANONIJA«

Subotica, 1723, 1971.

OSVIT

U pripremi:

Laslo Kopecki

KUĆA
(roman)

Balint Vujkov

ODABRANE
PRIPOVIJETKE

Imre Šafranj

NA TRAGU
(eseji, putopisi i reportaže)

Sava Babić

NA DLANU
(kritike i eseji)

Vojislav Sekelj

DJETINJSTVO
(pjesme)

DVOJEZIČNI ZBORNIK
NOVIJE LIRIKE
SUBOTIČKIH PJESNIKA
HRVATA, MAĐARA I SRBA

Izdavačko odjeljenje časopisa

RUKOVET